



ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ

Нагка ВАСЕВА
Валентина ПАВЛОВА
Веселина ИВАНОВА



КНИГА
ЗА
УЧИТЕЛЯ

за **10.** клас



БУЛВЕСТ 2000

 Klett

**Книга за учителя по
история и цивилизации
за 10. клас**

Автори

© Надка Йорданова Васева, 2018
© Валентина Кирилова Павлова, 2018
© Веселина Георгиева Иванова-Хасун, 2018

Графичен дизайн

© Боряна Владиславова Паскалева, 2018

Издателство

© „КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД, 2019

ISBN 978-954-18-1427-7

I. Учебният комплект по история и цивилизации за 10. клас	4
II. Учебна програма по история и цивилизации за 10. клас	6
III. Примерно годишно разпределение на темите от учебното съдържание по история и цивилизации за 10. клас	16
IV. Методически насоки и разработки на уроците	34
V. Проверете сами	112
VI. Препоръчителна литература	114

І. УЧЕБНИЯТ КОМПЛЕКТ ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ ЗА 10. КЛАС

1. Основна концепция на учебния комплект

Учебният комплект е разработен стриктно според новата учебна програма по история и цивилизации за 10. клас. Той се състои от три елемента: учебник, негов електронен вариант и книга за учителя. През следващата учебна година, при изявена потребност от ученици и учители и в зависимост от резултатите от работата само с учебника, авторите имат намерение да допълнят комплекта и с работни листове или тестове за контрол и самоконтрол.

Учебното съдържание по история и цивилизации в 10. клас обхваща историята на българските земи от праисторическата епоха до историята на българската държава в началото на XXI в. Това са обемни знания за няколко исторически епохи, изучавани частично преди това от 5. до 9. клас. В този смисъл новото учебно съдържание повтаря и надгражда темите по българска история. Разглеждани са задълбочено няколко акцента: възникналите държавно-политически модели в българските земи през различните епохи, настъпилите обществени и религиозни промени, новите идеи и културните достижения на хората по нашите земи. Основното съдържание е посветено на миналото на българите и на българската държава в контекста на балканските и общоевропейските процеси.

Основна цел на авторите при създаването на учебния комплект е развитието на компетентности у учениците на три познавателни равнища – знание, разбиране и приложение. Това ще им помогне да използват знанията за миналото, за да могат да вземат самостоятелни решения в реални ситуации. Замислени като интегриран и взаимно допълващ се комплект, учебникът и електронният му вариант могат да се използват и поотделно.

2. Структура на учебника

Амбицията на авторите на учебника е да поднесат на учители и ученици информацията по начин, съответстващ на научните постижения на българската и на световната историография и отговарящ на съвременната методика на преподаване. Стремещът е текстовете на учебника да бъдат достъпни, четивни и разбираеми, а задачите да провокират интерес, въображение и самостоятелно мислене.

Спазено е препоръчителното процентно разделение на урочните единици. Според програмата общият брой на уроците е 116, като те са обособени в

осем хронологични раздела: „Днешните български земи през праисторическата епоха и Античността“, „България до началото на XI в.“, „Българската държава (XII – XIV в.)“, „Българските земи под османска власт (XV – XVII в.)“, „Българско възраждане (XVIII – XIX в.)“, „България от Освобождението до края на Втората световна война“, „България след Втората световна война до 1989 г.“, „България след 1989 г.“. От 116 урочни единици 75 са за нови знания (65%), 9 са уроци упражнения, 11 уроци за практически дейности и 3 за прилагане на знания (приблизително 20%), 10 са за преговор и обобщение (приблизително 9%) и 7 са за контрол и оценка (приблизително 6%).

Всеки тематичен раздел започва с **уводен разтвор**, който ориентира учениците в изучавания исторически период. Разделните страници съдържат кратък текст, въвеждащ в темата. Под него е разположена линия на времето, върху която са отразени с помощта на изображения и дати най-значимите събития от урочните единици.

Всяка **урочна единица за нови знания** е разположена на два разтвора. Тя започва задължително с проблемен въпрос, който цели да насочи работата на учениците към осмисляне на представения проблем. Чрез отговора на този въпрос в края на учебния час учителят може да провери доколко учениците са разбрали преподаденото. Под него е разположена **хронология** на най-важните дати, които учениците ще открият в урока. В рубрика **„Речник“** са обяснени новите понятия, които учебната програма изисква, и ключови думи за разбирането на урочното съдържание.

Основният авторов текст е с обем от три колони и дава основополагаща информация за разглеждания проблем. Написан е на достъпен за десетокласниците език и стил, без претоварване с научни термини и факти. Непосредствено след края на урочната статия следва кратко обобщение, съдържащо задължителния минимум от знания, които трябва да бъдат усвоени.

Различни рубрики като: **„Свидетелство от епохата“**, **„Личност от епохата“**, **„Още за...“**, **„Наследството“**, **„Знаете ли, че...“**, разширяват познанията на учениците, давайки им допълнителна информация. Те се допълват от многобройни изображения (картини, гравюри, литографии, снимки, възстановки и рисунки), които визуализират историческия разказ и провокират индивидуалното възприемане на дадената текстова информация. Исторически карти, таблици и схеми подпомагат процеса на усвояване на знанията. Всички посочени източници на информация са придружени от въпроси и задачи, които подпомагат осмислянето им и провокират самостоя-

телната работа на учениците. Чрез избраната формулировка: **„Опишете“**, **„Обяснете“**, **„Сравнете“**, **„Дискутирайте“**, **„Анализирайте“** и пр., се цели акцентът да се премести от постигането на фактологически знания към развиването на компетентности за анализ, оценка и обобщение. Разнообразни въпроси и задачи съдържат заключителните рубрики към всяка урочна единица **„Проверете наученото“** и **„Приложете знанията си“**. Както се подразбира от наименованието им, тук специално внимание се обръща на задачите за приложение, чрез които учениците се научават да прилагат придобитите знания и умения в реални житейски ситуации, както и да аргументират позицията си на основата на различните някогашни и сегашни перспективи.

Урочните единици за упражнение са с обем от един разтвор. Започват с ясно формулирана цел и задачи и са предназначени да развиват и затвърждават определени умения у учениците. Формулирани са разнообразни насочващи въпроси, с помощта на които учениците изпълняват задачи за самостоятелна работа върху различни писмени източници и/или изображения.

Урочните единици за практически дейности са новост в учебните програми по история и цивилизации и съответно в учебниците. Обемът им отново е един разтвор. Целта им е да подпомогнат учениците да приложат наученото в нова ситуация, като проявят активност и креативност. Тези уроци са насочени към създаване на интересни ситуации, в които учениците да „се учат чрез правене“ на нещо, което се постига чрез поставената им творческа задача.

Интересно хрумване на авторите са трите урочни единици, наречени **„Приложете“**, разработени на една страница. Подобно на уроците за практически дейности те също поставят учениците в различни ситуации и роли въз основа на зададени им текстови източници и изображения.

Урочните единици за преговор и обобщение също са разработени на една страница. Чрез кратките текстове по тематични области се затвърждава наученото, а съпътстващите въпроси и задачи дават възможност за проверка и контрол. **Тестовите за самоконтрол** към тях включват задачи със затворен и отворен отговор. Те позволяват на учениците да проверят сами своите знания, да открият пропуските си и да ги отстранят. В помощ не само на учениците, но и на учителите са примерните **тестове за входно и изходно равнище**.

Скалата за самооценка на всички тестове е приложена в книгата за учителя, която в предла-

гания електронен вариант е достъпна и за учениците. Поради значителния обем на учебника авторите предпочетоха вместо скалата в учебника да бъдат поместени **Азбучен показалец на понятията** и **Хронология на събитията**. Заедно с **Пътеводителя** това са трите необходими рубрики, които улесняват ориентирането и намирането на информация в учебника.

3. Възможностите на електронния вариант на учебника

Чрез електронния вариант на учебника ученици и учители получават възможност за по-бързо, по-лесно, по-интересно и по-успешно усвояване на учебното съдържание. Той притежава не само образователна, но и развлекателна функция и в този смисъл допринася процесът на учене от уморително задължение да се превърне в приятно занимание.

Електронният вариант на учебника включва освен всичко заложено в книжното тяло и интерактивни карти, галерии с картини, снимки, анимации, презентации и други мултимедийни продукти, които да разнообразят урочната дейност и подпомогнат овладяването на учебното съдържание.

4. Книгата за учителя – вашият помощник

Книгата за учителя има скромната задача да подпомогне дейността на учителите по история и цивилизации. Освен общото представяне на учебния комплект за 10. клас тя представя и новата учебна програма и прилагането ѝ в обучението по история и цивилизации.

За максимална полезност в процеса на предварителната подготовка на учебната година за учителите, преподаващи история и цивилизации в 10. клас, е разработено и **Примерно годишно разпределение**. То е само предложение на авторите и няма задължителен характер. По-скоро следва да послужи като рамка, която всеки да попълни съобразно собствените си разбирания и подход.

Специално внимание в книгата за учителя е отделено на методическите разработки на уроците за нови знания. И тук обаче няма как да се предложат универсални решения, а само ориентири, които да подпомогнат предварителната подготовка на учителя и да му дадат възможност за творчески подход. Уроците за упражнение и за практически дейности не са методически разработени, защото техните цели, задачи и дейности са достатъчно ясно формулирани в учебника.

В книгата за учителя е поместена богата библиография в помощ на учителите. Тя включва предложения на авторите за допълнителна информация върху преподаваните теми.

II. УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ ЗА 10. КЛАС

1. Новото в учебната програма

Съгласно новия Закон за предучилищното и училищното образование, влязъл в сила на 1 август 2016 г., обучението по история и цивилизации в 10. клас (общообразователна подготовка) се осъществява във втората година на първия гимназиален етап. Хронологически то обхваща периода от праисторическата епоха до началото на ХХI в., а съдържателно – историята на българските земи и на българската държава.

Учебната програма има няколко нови елемента. След краткото ѝ общо представяне изнесено са изведени очакваните резултати от обучението в края на класа. Ясно са формулирани по области на компетентности конкретизираните знания, умения и отношения за общообразователната подготовка на учениците. Следва представяне на учебното съдържание, разписано в четири големи теми, според хронологията на събитията. Към тях са описани очакваните резултати и новите понятия. Всяка тема, както в предходните класове, е организирана в тематични области, които в различните исторически периоди в зависимост от спецификата са формулирани по различен начин. Така учебното съдържание е подчинено на съчетаването на тематичен подход с добре познатите хронологичен и синхронен принцип.

След учебното съдържание в табличен вид е дадено препоръчително процентно разпределение на задължителните учебни часове за нови знания, за упражнения и практически дейности, за обобщение и преговор и за контрол и оценка. В таблици са представени и специфичните методи и форми за оценяване на постиженията на учениците, както и дейностите за придобиване на ключовите компетентности и изведени междупредметни връзки.

Разписана по този начин, учебната програма дава възможност за повече упражнения и практически дейности и отговаря на модерната методика на обучението по история.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ ЗА X КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Съдържанието на общообразователната подготовка по *история и цивилизации* в X клас на първи гимназиален етап представлява пълен курс по българска история – от първи свидетелства за живот по днешните български земи до началото на XXI век. В този клас учениците разширяват и задълбочават познанията си за най-значими политически, стопански, обществени и културни явления в българската история. Така се формира отношение към родното, към историческата традиция, утвърждава се съзнанието за гражданска и национална иден-

тичност, разбирането за активната роля и отговорност на личността като основни ценности на Съвременността.

В процеса на обучение се затвърждават уменията за овладяване и прилагане с помощта на специфични техники на методи на историческото познание, като акцентът е поставен върху уменията за учене, за развиване на критичното мислене и самостоятелното обработване на информация, за изразяване и аргументиране на собствена позиция.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ В КРАЯ НА КЛАСА

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТИ	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ, ОТНОШЕНИЯ
I. Фундаментите на съвременния свят	Открива връзката между политически, стопански, идейни и социални промени. Описва основни политически възгледи и модели на управление. Обяснява възникването и дейността на различни институции. Прилага хронологични и/или пространствени ориентери при обяснение на териториални и/или обществени промени. Определя мястото на България в значими исторически процеси. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Открива причини и последици.
II. Национално и световно историческо и културно наследство	Идентифицира и описва културно-исторически паметници със световно значение. Обяснява традиции, принадлежащи на различни култури. Открива синхронност или асинхронност в културното развитие на различните общества и дава примери за взаимни влияния. Оценява значението на националните и европейските приноси в световното културно наследство.
III. Човекът в историята	Описва развитието на идеите за правата и свободите на гражданите в различни общества. Представя различия в начините на живот, в религиозните вярвания и в ценностите на отделни общества. Оценява идеи и действия на личности в историята. Обяснява социални и икономически последици от открития в областта на науката, техниката и технологиите. Обяснява значими проблеми в историческото развитие и ролята на човека за тяхното разрешаване.
IV. Източници на историята	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници. Разграничава исторически факти от интерпретации за тях. Създава писмен текст по зададен исторически проблем и/или върху исторически източници. Търси, подбира и обработва информация с помощта на ИКТ по зададени показатели.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Очаквани резултати	Нови понятия
1	2	3
<p><u>Тема 1. Днешните български земи през праисторическата епоха</u></p>	<p>Познава археологически обекти с открити следи от човешки живот в днешните български земи (пещерата Козарника, пещерата Бачо Киро, пещерата Магура, Карановската селищна могила). Дава пример за обществено разслоение (Варненски некропол). Представя вярванията на праисторическите хора: преклонение пред силите на природата, вяра в живота след смъртта.</p>	<p>неолитна революция</p>
<p><u>Тема 2. Днешните български земи през Античността</u> 2.1. Държавност 2.1.1. Древна Тракия. Одриско царство 2.1.2. Българските земи в границите на Римската и ранната Византийска империя (I – VI в.)</p> <p>2.2. Общество и всекидневен живот 2.2.1. Общество и всекидневен живот на траките</p> <p>2.3. Културно наследство 2.3.1. Религиозни вярвания и културно наследство на древните траки 2.3.2. Културното наследство на елинската, римската и ранновизантийската цивилизация в днешните български земи</p>	<p>Използва пространствени ориентири при описанието на Древна Тракия и границите на Одриското царство. Представя последиците от гръцката колонизация по бреговете на Черно море. Описва възникването на държавни обединения при тракийските племена. Представя Одриското царство като пример за държавно обединение. Описва днешните български земи в състава на римските провинции на Балканите. Познава прехода от езическата Римска империя към християнската Византийска империя и значението му за балканските провинции.</p> <p>Описва бита и всекидневния живот на траките. Разкрива ролята на владетеля в тракийското общество.</p> <p>Описва елементи на тракийските вярвания и обичаи. Представя паметниците на тракийското културно наследство с национално и световно значение. Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ по зададени показатели за нови археологически открития, свързани с древните траки. Идентифицира съвременни български селища, създадени през римската епоха, със съответните им имена. Описва разпространението на християнството в балканските провинции на Римската империя. Идентифицира характерни паметници на елинската, римската и ранновизантийската култура в днешните български земи.</p>	<p>мегалитна култура орфизъм</p> <p>римска урбанизация базилика ротонда</p>
<p><u>Тема 3. България до началото на XI век</u> Акценти: 3.1. Държавност 3.1.1. Славяните и древните българи във Великото преселение на народите 3.1.2. Създаване и укрепване на Българското ханство/канство 3.1.3. България през първата половина на IX век 3.1.4. Християнизация на българската държава при княз Борис I</p>	<p>Обяснява причини и последици от Великото преселение на народите. Представя държавното устройство на ранносредновековната българска държава. Проследява най-значимите военни конфликти, в които участват българите, в периода V – XI век. Дава примери за успехи на средновековната българска дипломация. Оценява по зададени показатели владетелите: Кубрат, Аспарух, Тервел, Крум, Омуртаг, Борис I, Симеон Велики, Петър I, Самуил. Познава формите и проявите на съпротива срещу византийската власт.</p>	<p>инсигнии</p>

1	2	3
<p>3.1.5. <i>Могъщество на България при цар Симеон Велики</i> 3.1.6. <i>Завладяване на Българското царство от Византия и отпорът срещу него. Цар Самуил</i> 3.1.7. <i>Българските земи под властта на Византия</i></p> <p>3.2. Общество и всекидневен живот 3.2.1. <i>Славяните и древните българи до Покръстването</i> 3.2.2. <i>Общество и всекидневие на българите след християнизацията</i></p> <p>3.3. Култура и културно наследство 3.3.1. <i>Културното наследство на езическа България</i> 3.3.2. <i>Делото на св. св. Кирил и Методий и техните ученици</i> 3.3.3. <i>„Златният век“ на българската култура</i> 3.3.4. <i>Културни взаимодействия между цивилизации</i></p> <p>3.4. Религия 3.4.1. <i>Религиозните вярвания и обичаи на славяните и древните българи</i> 3.4.2. <i>Извоюване на автокефална българска църква</i></p>	<p>Търси, подбира и обработва чрез ИКТ информация по зададени показатели за личности, исторически събития и процеси. Обяснява последиците от завладяването на българските земи от Византия.</p> <p>Сравнява обществата на славяните и древните българи до Покръстването. Описва промените в българското общество в резултат на християнизацията. Извлича информация от различни източници за всекидневното на средновековните българи.</p> <p>Представя паметници от епохата с национално и световно културно значение. Обяснява значението на делото на св. св. Кирил и Методий и техните ученици. Разбира защо св. св. Кирил и Методий са определени за небесни съпокровители на Европа. Познава книжовни школи, книжовници и техни произведения. Оценява влиянието на българската култура в средновековния свят. Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ по зададени показатели за култура и културно наследство от епохата.</p> <p>Познава основни елементи от религията на славяните и древните българи. Разбира значението на Покръстването и извоюването на автокефална църква. Определя ролята на Църквата в живота на средновековния човек.</p>	<p>идентичност културни взаимодействия канон в изкуството житие</p> <p>автокефалност богомилство отшелничество схизма</p>
<p><u>Тема 4. Българската държава (XII – XIV в.)</u> Акценти: 4.1. Държавност</p> <p>4.1.1. <i>Възстановяване на българската държавност при Петър и Асен</i> 4.1.2. <i>Международно признание на България при цар Калоян</i> 4.1.3. <i>Могъщество на България при цар Иван Асен II</i> 4.1.4. <i>Българското царство в периода средата на XIII – XIV век</i> 4.1.5. <i>Завладяване на България и Балканите от османците</i></p> <p>4.2. Общество и всекидневен живот 4.2.1. <i>Възникване и облик на българските средновековни градове</i> 4.2.2. <i>Българското общество</i></p>	<p>Оценява ролята на династията на Асеневци за възстановяването на Българското царство. Извлича информация от различни източници за развитието на българската държава. Представя устройството на българската държава в периода XII – XIV в. Дава примери за успехи на средновековната дипломация от периода. Познава значими военни конфликти през периода XII – XIV в. Оценява по зададени показатели владетелите: Калоян, Иван Асен II, Иван Александър, Иван Шишман. Проследява етапите на османското завладяване на Балканите. Открива причини и последици от османското завоевание на българските земи. Търси, подбира и обработва информация по зададени показатели за личности, исторически събития и процеси чрез ИКТ.</p> <p>Посочва характерни елементи и особености при планировката на българските средновековни градове (Царевград Търнов, Червен). Представя стопанското развитие в българските земи през периода XIII – XIV в. Описва всекидневното на българите на основата на различни исторически източници.</p>	<p>уния</p> <p>сепаратизъм</p>

1	2	3
<p>4.3. Култура и културно наследство</p> <p>4.4. Религия 4.4.1. Църквата и религията в живота на българите</p>	<p>Представя паметници на националната култура със световно значение: Боянската църква, Лондонското четвороевангелие, Ивановските скални църкви, църквите в Несебър. Познава дейността на Търновската книжовна школа и влиянието ѝ в православния свят.</p> <p>Дава примери за православни книжовни и културни центрове (Света гора на Атон, Рилския манастир, Бачковския манастир, Търновград). Разбира значението на дейността на Патриарх Евтимий.</p>	<p>исихазъм</p>
<p><u>Тема 5. Българските земи под османска власт (XV – XVII в.)</u> Акценти:</p> <p>5.1. Държавност 5.1.1. Османската политическа система 5.1.2. Съпротива срещу османската власт</p> <p>5.2. Общество и всекидневен живот 5.2.1. Демографски промени в българските земи 5.2.2. Контакти и конфликти на различните социални, етнически и религиозни групи във всекидневието</p> <p>5.3. Култура и културно наследство 5.3.1. Българските земи на кръстопътя на цивилизации 5.3.2. Българската култура (XV – XVII в.)</p> <p>5.4. Религия 5.4.1. Православието – опора на българите</p>	<p>Използва пространствени ориентири за определяне на границите на Османската империя и българското пространство в нея. Описва устройството на Османската империя. Определя мястото на българите в системата на османската държава. Разграничава формите на антиосманска съпротива. Разбира ролята на външнополитическите фактори за развитието на българските съпротивителни прояви. Оценява съпротивителните действия на българите срещу османската власт.</p> <p>Разпознава основните групи в обществото. Проследява на карта преселванията от и към българските земи. Описва процеса на формирането на български диаспори. Представя основни характеристики на стопанския и обществения живот в селото и града. Разбира ролята на семейството, рода и българския език за съхраняването на народността. Описва процесите на ислямизация и техните резултати. Дава примери от всекидневието за традициите на различните религиозни общности в българските земи.</p> <p>Установява асинхронност между българското и европейското културно развитие. Представя българските земи като зона на контакти и конфликти между християнската и ислямската цивилизация. Дава примери за културните приноси на българите католици. Оценява ролята на Чипровската книжовна школа. Търси, подбира и обработва информация по зададени показатели чрез ИКТ за исторически личности и центрове на българската култура през XV – XVII в. в българските земи и извън тях.</p> <p>Разбира ролята на християнската религия за съхраняване на българската народност. Обяснява по зададени показатели ролята на манастирите за съхраняване на българския народ през XV – XVII в. Посочва примери на светци мъченици за християнската вяра.</p>	<p>диаспора</p> <p>ислямизация</p> <p>традиционна култура</p>
<p><u>Тема 6. Българско възраждане (XVIII – XIX в.)</u> Акценти: 6.1. Идеи и политики: 6.1.1. Новото време и българите</p>	<p>Представя Българското възраждане като преход на българското общество към Новото време. Обяснява същността, съдържанието и хронологичните граници на Българското възраждане. Оценява дейността на Паисий Хилендарски и Софроний Врачански.</p>	

1	2	3
<p>6.1.2. Зараждане на национално самосъзнание у българите – Паисий Хилендарски и Софроний Врачански</p> <p>6.1.3. Новото българско училище</p> <p>6.1.4. Движение за самостоятелна църква и формиране на Българската екзархия</p> <p>6.1.5. Начало на организирано националноосвободително движение</p> <p>6.1.6. Българското националноосвободително движение (1869 – 1875)</p> <p>6.1.7. Априлско въстание 1876 г.</p> <p>6.1.8. Руско-турска освободителна война (1877 – 1878)</p> <p>6.2. Общество и всекидневен живот</p> <p>6.2.1. Стопански промени през XVIII – XIX век</p> <p>6.2.2. Промени в българското общество през Възраждането</p> <p>6.2.3. Българите в сферата на европейската цивилизация</p> <p>6.2.4. Демографски процеси</p> <p>6.3. Култура и културно наследство</p> <p>6.3.1. Българската култура през Възраждането</p>	<p>Представя влиянието на промените в Османската империя върху Българското възраждане.</p> <p>Представя прехода от килийно към светско образование.</p> <p>Разграничава етапите в движението за извоюване на църковна независимост.</p> <p>Оценява значението на борбите за църковна самостоятелност.</p> <p>Оценява ролята на Българската екзархия и признаването на българската нация.</p> <p>Представя формите на съпротива на българите.</p> <p>Представя идеите и дейността на Георги Стойков Раковски като основоположник на организираното националноосвободително движение.</p> <p>Оценява делото на Васил Левски за освобождението на българите.</p> <p>Систематизира по зададени показатели дейността на Любен Каравелов и Христо Ботев.</p> <p>Познава ролята на центровете на българската емиграция.</p> <p>Представя подготовката, избухването и последиците от Априлското въстание (1876 г.)</p> <p>Описва военните действия и участието на българите в Руско-турската война (1877 – 1878) въз основа на информация от различни исторически източници.</p> <p>Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ по зададени показатели за исторически личности от епохата.</p> <p>Представя стопанските промени в българските земи през периода.</p> <p>Дава примери за ролята на стопанското развитие през Възраждането върху живота на българите.</p> <p>Представя новите социални групи в българското възрожденско общество.</p> <p>Обяснява влиянието на европейската цивилизация върху възрожденските българи (облекло, вътрешен интериор на жилищата и др.).</p> <p>Дава примери за процесите на вътрешна и външна миграция.</p> <p>Дава примери за промени в духовния живот на българите в резултат на европейското културно влияние: издаване на вестници и списания, поява на театрални трупи, хорове, оркестри и др.</p> <p>Свързва възрожденски дейци с техните произведения: Добри Чинтулов, Христо Ботев, Любен Каравелов, Иван Вазов.</p> <p>Оценява постиженията на българската възрожденска литература, живопис и архитектура.</p>	<p>Танзимат</p> <p>национална идея</p> <p>легия</p> <p>Български революционен централен комитет (БРЦК)</p> <p>Вътрешна революционна организация (ВРО)</p> <p>дуализъм</p> <p>модерна култура</p>
<p><u>Тема 7. България от Освобождението до края на Втората световна война</u></p> <p>Акценти:</p> <p>7.1. Държавност и политики</p> <p>7.1.1. Възникване на българския национален въпрос</p> <p>7.1.2. Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България</p>	<p>Обяснява клаузите на Санстефанския договор и решенията на Берлинския конгрес от 1878 г.</p> <p>Разграничава чрез исторически източници основни идеи на либерали и консерватори за устройството на България.</p> <p>Обяснява устройството на Княжество България според Търновската конституция.</p> <p>Представя основни права и задължения на българските граждани според Търновската конституция.</p> <p>Представя устройството на Източна Румелия.</p> <p>Оценява последици от Съединението на Източна Румелия с Княжество България.</p>	<p>автономия</p>

1	2	3
<p>7.1.3. Княз Александър I, конституционният въпрос и политическите партии</p> <p>7.1.4. Политическо устройство на Източна Румелия</p> <p>7.1.5. Съединението на Източна Румелия с Княжество България и неговата защита</p> <p>7.1.6. Българската криза. Изборът на княз Фердинанд I</p> <p>7.1.7. Българите извън пределите на свободната държава</p> <p>7.1.8. Модернизация на България в началото на XX век</p> <p>7.1.9. Обявяване на независимостта на Царство България</p> <p>7.1.10. Войни за национално обединение (1912 – 1918)</p> <p>7.1.11. България в периода между двете световни войни</p> <p>7.1.11. 1. Левият политически радикализъм</p> <p>7.1.11. 2. Демокрацията, Деветнайсетомайският преврат и безпартийният режим</p> <p>7.1.12. България в годините на Втората световна война</p> <p>7.2. Общество и идеи</p> <p>7.2.1. Развитие на българското стопанство след Освобождението</p> <p>7.2.2. Модернизация на българското общество</p> <p>7.3. Култура и наука</p> <p>7.3.1. Развитие на образованието след Освобождението</p> <p>7.3.2. Българската култура</p>	<p>Разбира причините за скъсване и възстановяване на дипломатическите отношения между България и Русия.</p> <p>Обяснява значението на обявяването на Независимостта през 1908 г. и на Царство България.</p> <p>Представя основни моменти от освободителното движение на българите в Македония и Одринско.</p> <p>Представя подготовката, избухването и последиците от Илинденско-Преображенското въстание.</p> <p>Открива причини и последици от Балканските войни.</p> <p>Оценява участието на България в Първата световна война и клаузите на Ньойския договор.</p> <p>Посочва особеностите на управлението на БЗНС.</p> <p>Разбира ролята на международните и вътрешните фактори за радикализация на политиката на БКП и за ескалацията на политическото насилие в България.</p> <p>Представя кризата на демокрацията и преврата от 19 май 1934 г.</p> <p>Обяснява ролята в управлението на страната на владетелите: Александър I, Фердинанд I и Борис III.</p> <p>Представя основни тенденции на българския политически живот между двете световни войни.</p> <p>Оценява избора и действията на България по време на Втората световна война.</p> <p>Обяснява с помощта на карта промените в границите на България от 1878 до 1947 г.</p> <p>Оценява значението на действията за спасяване на българските евреи през Втората световна война.</p> <p>Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ и различни исторически източници за участието на българи във войните за национално обединение.</p> <p>Открива елементи на стопанска модернизация на България в края на XIX и началото на XX в.</p> <p>Открива елементи на синхронност и асинхронност в бита и ежедневието на българите и западноевропейците.</p> <p>Разграничава традиционни от нови празници, налагащи се в българското общество.</p> <p>Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ за модернизацията на българското общество.</p> <p>Илюстрира с примери развитието на българското образование, наука и култура.</p> <p>Свързва български творци и произведения в областта на литературата, изкуството и архитектурата с европейски културни течения.</p>	<p>регентство</p> <p>легитимност</p> <p>безкняжие</p> <p>протекционизъм</p> <p>Вътрешна македо-одринска революционна организация</p> <p>Комунистически интернационал</p> <p>терор</p> <p>атентат</p> <p>безпартийен режим</p>
<p>Тема 8. България след Втората световна война до 1989 г.</p> <p>Акценти:</p> <p>8.1. Държавност и политики</p> <p>8.1.1. България в съветската сфера на влияние и промените в политическата система, 1944 – 1947 г.</p>	<p>Проследява промените в политическото развитие на България след Втората световна война, включително прехода от „народна демокрация“ към съветизация.</p> <p>Разбира ролята на СССР за налагане на комунистическия режим в България.</p>	<p>съветизация</p> <p>комунизъм</p> <p>диктатура на пролетариата</p> <p>Народен съд</p>

1	2	3
<p>8.1.2. Утвърждаване на тоталитарния режим в България</p> <p>8.1.3. България и промените в Източния блок</p> <p>8.1.4. България и Европа – „разведряването“ и „застоят“</p> <p>8.1.5. Крах на тоталитарния режим</p> <p>8.2. Общество и икономически процеси</p> <p>8.2.1. Икономически промени в селото и града</p> <p>8.2.2. Българското общество (1944 – 1989). Демографски промени и социална политика</p> <p>8.3. Култура, наука и технологии</p> <p>8.3.1. Българската култура през втората половина на XX век. Власт и интелигенция</p> <p>8.3.2. Българската наука и новите технологии</p>	<p>Описва чрез изображения от периода характерни белези на култа към личността и към „партийния вожд“.</p> <p>Обяснява характеристики на тоталитарната държава.</p> <p>Посочва основни характеристики на едноличната власт на Тодор Живков.</p> <p>Сравнява конституциите на Народна република България от 1947 и 1971 г.</p> <p>Дава примери за политически терор, репресии и нарушаване на граждански, политически и човешки права и свободи.</p> <p>Открива форми на политическа съпротива срещу комунистическия режим.</p> <p>Дава примери за зависимостта на българската външна и вътрешна политика от СССР.</p> <p>Представя политиката на БКП към българите от Пиринска Македония.</p> <p>Дава примери за отношението на комунистическия режим към етническите общности.</p> <p>Обяснява стопанските промени при комунистическия режим.</p> <p>Оценява последиците на централизираната планова икономика и на институциите върху икономическото развитие на България.</p> <p>Дава примери за миграции от селото към града.</p> <p>Разбира ролята на пропагандата в обществото.</p> <p>Дава примери за унифицирането на живота на българите (облекло, жилище, обзавеждане, кола), както и за създаването на система от привилегии.</p> <p>Посочва приноси на България в европейското и световното културно наследство.</p> <p>Търси и подбира по зададени показатели чрез ИКТ информация за световноизвестни български творци.</p> <p>Обяснява механизмите за контрол на комунистическия режим върху интелигенцията.</p> <p>Дава примери за дисидентски прояви сред българската интелигенция.</p> <p>Представя промените в индустрията и бита на хората.</p> <p>Описва причините за технологичното изоставане на България спрямо Запада.</p>	<p>репресивен апарат</p> <p>„трудова възпитателни обществени“ (лагери) гора</p> <p>„Възродителен процес“</p> <p>експроприация социалистическа индустриализация</p> <p>насилствено коопериране изселване</p>
<p>Тема 9. България след 1989 г.</p> <p>Акценти:</p> <p>9.1. Държавност и политики</p> <p>9.1.1. Развитие на многопартийна политическа система</p> <p>9.1.2. Политически промени и изграждане на институциите на демократичната държава</p> <p>9.1.3. Пътят на България към НАТО и Европейския съюз.</p> <p>9.1.4. България в ЕС</p> <p>9.2. Икономика и общество</p> <p>9.2.1. Преход към пазарна икономика</p> <p>9.2.2. Демографски и миграционни процеси</p>	<p>Представя премахването на тоталитарните институции и възвръщането към принципите на плурализъм, демокрация и пазарна икономика.</p> <p>Описва устройството на Република България съгласно конституцията.</p> <p>Изброява основни права и задължения на гражданите според Конституцията на Република България.</p> <p>Дава примери за положителното влияние на Европейския съюз върху развитието на България.</p> <p>Представя основни насоки в българската външна политика.</p> <p>Обяснява предизвикателствата при прехода на българското стопанство към пазарна икономика.</p> <p>Дава примери за социални проблеми на прехода.</p> <p>Дава примери за положителни ефекти от реструктурирането на икономиката и членството в ЕС за икономическото развитие на България.</p> <p>Оценява последиците от демографските и миграционните процеси.</p>	<p>избирателна система</p> <p>гражданско общество</p> <p>свобода на словото</p> <p>евроатлантически избор</p> <p>приватизация</p>

1	2	3
9.3. Култура 9.3.1. Културата в условията на демокрация 9.3.2. Хуманизъм, толерантност и свобода на движение на хора и идеи	Дава примери за българско културно присъствие по света. Представя чрез примери взаимодействието между българската и съвременната световна култура. Представя чрез средствата на ИКТ българи със световни постижения в различни области. Дава примери за промени във всекидневието на българите. Представя развитието на културния плюрализъм.	глобализация

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

За нови знания	до 60%
За упражнения и практически дейности	до 22%
За обобщение и преговор	до 12%
За контрол и оценка	до 6%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценяването на постиженията на учениците отразява равнището на достигане на очакваните резултати в учебната програма. То отчита динамиката в различните сфери на познавателната им дейност (усвояване и преработване на информация, прилагане на знания и умения, формиране на компетентности, оценъчни дейности и др.). Поради спецификата и разнообразния характер на очакваните резултати при оценяването могат да се използват различни методи и средства за проверка и оценка.

Учениците трябва предварително да са информирани за критериите и системата за оценяване на постиженията им. Съотношение при формиране на срочна и годишна оценка:

мирани за критериите и системата за оценяване на постиженията им. Съотношение при формиране на срочна и годишна оценка:

Текущи оценки (от устни, от писмени, от практически изпитвания)	50%
Оценки от контролни работи	25%
Оценки от други участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, на упражнения, работа по проекти и др.)	25%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

1. Дейности, които могат да се реализират в класната стая, както и такива, които се реализират извън училище

ДЕЙНОСТИ	
В КЛАСНАТА СТАЯ	ИЗВЪН УЧИЛИЩЕ
Участие в ролеви игри. Изработване на мултимедийни презентации. Изработване на хронологични таблици, линии на времето. Участие в дискусии по важни исторически теми. Работа с разнообразни източници на информация: исторически справочници, интернет, художествена литература. Работа в екип по предварително зададени задачи за проучване. Участие в разработване на конкретни учебни проекти. Изработване на портфолио.	Работа в библиотека. Посещение на архив. Използване на информация от интернет за проучвателска и изследователска дейност, свързана както с конкретното учебно съдържание, така и за изучаването на родния край. Провеждане на интервюта и анкети. Участие в учебни екскурзии. Посещения в музеи. Запознаване с органи на местната и централната власт.

2. Междупредметни връзки, насочени към придобиване на ключови компетентности

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
Компетентности в областта на българския език	Български език: Знание за основните видове устно взаимодействие. Умение за критическо четене и писане. Отношение на предразположеност към критичен и конструктивен диалог.

Умения за общуване на чужди езици	Чужди езици: Чрез използваните понятия от чужд произход обогатява езиковата си култура. Отношение към културното многообразие и межкултурното общуване.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите	Математика: Развива умения за изчисляване, работейки с линия на времето. Развива умения за построяване и разчитане на графика. Развива умения за търсене на белези за еднаквост и съпоставимост на фигури. Природни науки: Знание за напредъка, ограниченията и рисковете от технологиите в обществото. Умение да се разпознават основните характеристики на научното търсене и умение да се съобщават заключенията и разсъжденията, които довеждат до тях. Отношение на уважение към истината и желание да се търсят аргументи и да се оценява тяхната валидност.
Дигитална компетентност	Информационни технологии: Знание за основни компютърни програми за обработка на текстове, създаване на електронни таблици, бази данни, съхраняване и управляване на информация. Умения да се използват инструменти за създаване и представяне на информация. Критично отношение към наличната информация и отговорно ползване на интерактивните медии.
Умения за учене	География и икономика: Развива умения за работа с географска/историческа карта. Спомага за ориентиране в динамично променящите се граници на европейските държави. Изобразително изкуство: Развива умения за наблюдение на произведение на изобразителното изкуство и съставяне на описание по картина. Развива умения за свързване на текст и изображение. Развива умения за извличане на информация от произведения на изкуството. Утвърждава като част от активния речник понятия като композиция, фон, палитра и др. Философия: Знание за развиването на изискваните компетентности, знания, умения и квалификации. Умение да оценява собствената си работа, както и да търси съвети и подкрепа, когато е необходимо. Отношение на положителна нагласа, която включва мотивацията и увереността да се постоянства и успява в ученето в хода на човешкия живот.
Социални и граждански компетентности	Български език и литература: Формира отношение към етичните кодекси и кодекси на поведение, общоприети в различните общества и обществени среди.
Инициативност и предприемчивост	Философия: Знание за компетентността, която включва творчество, новаторство, поемане на рискове, както и способността да се планират и управляват проекти. Умение за способността да се работи както поединично, така и в сътрудничество с групи. Основно значение има умението да се преценяват и откриват собствените силни и слаби страни, да се оценяват и поемат рискове, когато е оправдано.
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	Изобразително изкуство: Развива умение за разбиране и оценяване на историческата стойност на архитектурната среда. Умение да се оцени изкуството и естетическото удоволствие от него, както и самоизразяването чрез разнообразни средства. Отношение на зачитане на разнообразието на културното изразяване. Музика: Придобива знания за музикални явления и личности. Литература: Придобива знания за европейската литература и култура.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	География и икономика: Изгражда разбиране за единство на околна среда, бит и всекидневие на хората.

III. Примерно годишно разпределение на темите от учебното съдържание по история и цивилизации за 10. клас

Съкращения: НП – начален преговор; НЗ – нови знания; У – упражнение; ОП – обобщение и преговор; ПД – практически дейности; К – контрол; ГП – годишен преговор

№	Седмица/Месец	Тема	Вид на урока	Очаквани резултати	Методи	Бележки
1	2	3	4	5	6	7
1	1./IX	Насоки за работа. Представяне на учебната програма по история за 10. клас и необходимите учебни помагала.	НП		Анкета. Предложения за разработване на учебни проекти.	
2	1./IX	Какво знаете за... Светът от Първата световна война до началото на XXI в. Политически модели, личности от историята на Съвременната епоха	НП	Преговор на изученото в 9. клас	Сравнителен анализ на документи. Попълване на сравнителна таблица за демократичните, тоталитарните и авторитарните режими. Писмена характеристика на личност по избор.	
3	1./IX	Какво знаете за... Светът от Първата световна война до началото на XXI в. Международни отношения, Студената война, роля на световните организации за мир	НП	Преговор на изученото в 9. клас	Попълване на хронология. Аргументиране на устен отговор: Кое събитие от междувоенния период демонстрира подценяването на Хитлер от западните държави? Изготвяне на презентации за ОН и ООН. Сравнителен анализ на документи – подбрани клаузи от уставите на ОН и ООН.	
4	1./IX	Какво знаете за... Светът от Първата световна война до началото на XXI в. Процесите на евроинтеграция	НП	Преговор на изученото в 9. клас	Изработване на схема на разширяването на ЕС. Аргументиране на лично мнение: Какви са ползите за българското общество от избора за евроинтеграция?	
5	2./IX	Какво знаете за... Светът от Първата световна война до началото на XXI в. (Входно равнище)	К	Проверка на знания и умения, формирани в 9. клас	Работа с исторически източници, линия на времето, исторически понятия и личности. Създаване на кратък исторически текст със загадени опори.	
6	2./IX	Днешните български земи през праисторическата епоха	НЗ	Познава археологически обекти с открити следи от човешки живот в днешните български земи (пещерата Козарника, пещерата „Бачо Киро“, пещерата Магура, Карановската селищна могила). Дава пример за обществено разслоение (Варненски некропол).	Работа с исторически източници, линия на времето, исторически понятия. Изработване на таблица за българските земи през праисторическата епоха по загадени опори.	

1	2	3	4	5	6	7
7	2./IX	Вярванията на хората през праисторическата епоха	У	Представя вярванията на праисторическите хора: преклонение пред силите на природата, вяра в живота след смъртта.	<i>Анализ на изображения. Създаване на кратък исторически текст за религиозния живот на праисторическите хора.</i>	
8	2./IX	Древна Тракия. Одриско царство	НЗ	Използва пространствени ориентири при описанието на Древна Тракия и границите на Одриското царство. Представя последиците от гръцката колонизация по бреговете на Черно море. Описва възникването на държавни обединения при тракийските племена. Представя Одриското царство като пример за държавно обединение.	<i>Работа с различни исторически източници. Изработване на таблица за Одриското царство по зададени опори.</i>	
9	3./X	Българските земи в границите на Римската и ранната Византийска империя (I – V в.)	НЗ	Описва днешните български земи в състава на римските провинции на Балканите. Познава прехода от езическата Римска империя към християнската Византийска империя и значението му за балканските провинции. Описва разпространението на християнството в балканските провинции на Римската империя.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Изработване на линия на времето за римската експанзия на Балканите.</i>	
10	3./X	Общество и всекидневен живот на траките	НЗ	Описва бита и всекидневния живот на траките. Разкрива ролята на владетеля в тракийското общество.	<i>Работа с различни исторически източници. Изработване на схема на тракийското общество преди и след римското завоевание. Изготвяне и представяне на презентация за паметник на тракийското културно наследство по избор.</i>	
11	3./X	Религиозни вярвания и културно наследство на древните траки	НЗ	Описва елементи на тракийските вярвания и обичаи.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Изработване на сравнителна таблица за религиозните вярвания на траки, гърци и римляни. Създаване на кратък текст за следи от тракийски празници и обичаи в нашата съвременност.</i>	
12	3./X	Културното наследство на елинската, римската и ранновизантийската цивилизация в днешните български земи	НЗ	Представя паметниците на тракийското културно наследство с национално и световно значение. Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ по зададени показатели за нови археологически открития, свързани с древните траки. Идентифицира характерни паметници на елинската, римската и ранновизантийската култура в днешните български земи.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Изработване на електронен албум с характерни паметници на елинската, римската и ранновизантийската култура в нашите земи.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
13	4./X	Римското наследство в днешните български земи	ПД	Идентифицира съвременни български селища, създадени през римската епоха със съответните им имена.	<i>Работа с различни исторически източници. Изготвяне на мултимедийна презентация за обект на римското строителство, лично посетен и заснет.</i>	
14	4./X	Какво научихте за... Днешните български земи през праисторическата епоха и Античността	ОП	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници.	<i>Дискутиране на възникването и промените в тракийската държава след римското завоевание. Съставяне на сравнителна схема на тракийското, гръцкото и римското общество. Представяне на избран паметник на тракийското наследство по загадени опори.</i>	
15	4./X	Какво научихте за... Днешните български земи през праисторическата епоха и Античността	К	Открива връзката между политически, стопански и социални промени. Прилага хронологични и/или пространствени ориентери при обяснение на териториални и/или обществени промени. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми.	<i>Самостоятелна работа: задачи за проверка и оценяване на знания, умения и компетентности.</i>	
16	4./X	Славяни и българи във Великото преселение на народите	НЗ	Обяснява причини и последици от Великото преселение на народите. Оценява по зададени показатели владетеля хан Кубрат. Търси, подбира и обработва чрез ИКТ информация по зададени показатели за личности, исторически събития и процеси.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Изработване на сравнителна таблица за славяни и българи по загадени опори.</i>	
17	5./X	Създаване и политическо укрепване на Българското ханство	НЗ	Представя държавното устройство на ранносредновековната българска държава. Оценява по зададени показатели владетелите хан Аспарух и хан Тервел.	<i>Работа с различни исторически източници. Съставяне на кратък исторически текст, сравняващ възникването на българската и франкската държава.</i>	
18	5./X	Събитията от 680 – 681 г. през погледа на византийските хронисти	У	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, изображения и схеми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници.	<i>Работа с различни исторически източници. Създаване на писмен текст за възникването на българската държава по загадени опори.</i>	
19	5./X	Възход на Българското ханство през първата половина на IX в.	НЗ	Проследява най-значимите военни конфликти, в които участват българите, в периода V – XI век. Дава примери за успехи на средновековната българска дипломация. Оценява по зададени показатели владетелите хан Крум и хан Омуртаг.	<i>Работа с различни исторически източници. Изработване на хронологична таблица за териториалните придобивки на българската държава от началото на VIII до средата на IX в.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
20	5./X	Покръстване на българите	НЗ	Дава примери за успехи на средновековната българска дипломация. Оценява по зададени показатели владетеля княз Борис I. Търси, подбира и обработва чрез ИКТ информация по зададени показатели за личности, исторически събития и процеси. Разбира значението на Покръстването и извоюването на автокефална църква.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Дискутиране на избора на княз Борис да обвърже българската църква с Константинополската патриаршия.</i>	
21	6./X	България между Рим и Константинопол	У	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници. Разграничава исторически факти от интерпретации за тях. Участва в дискусии по важни исторически теми.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Съставяне на кратко съобщение за управлението на княз Владимир Расаде.</i>	
22	6./X	Политическо могъщество на България при цар Симеон	НЗ	Проследява най-значимите военни конфликти, в които участват българите, в периода V – XI век. Дава примери за успехи на средновековната българска дипломация. Оценява по зададени показатели владетеля Симеон Велики. Търси, подбира и обработва чрез ИКТ информация по зададени показатели за личности, исторически събития и процеси.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на кратък исторически текст за мястото и ролята на цар Симеон в българската история в контекста на епохата, в която живее.</i>	
23	6./X	Залезът на Първото българско царство	НЗ	Оценява по зададени показатели владетелите Петър I и Самуил. Обяснява последиците от завладяването на българските земи от Византия.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Систематизиране в табличен вид на причините и последиците от византийското завладяване на българските земи.</i>	
24	6./X	Общество и религия на славяни и българи	НЗ	Сравнява обществата на славяните и древните българи до Покръстването. Описва промените в българското общество в резултат на християнизацията. Извлича информация от различни източници за всекидневието на средновековните българи. Познава основни елементи от религията на славяните и древните българи. Определя ролята на Църквата в живота на средновековния човек.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на сравнителна схема на славянското и българското общество.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
25	7./X	Културата на езическа България	НЗ	Представя паметници от епохата с национално и световно културно значение. Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ по зададени показатели за култура и културно наследство от епохата.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на кратък исторически текст за развитието на средновековната българска култура.</i>	
26	7./X	Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина	НЗ	Обяснява значението на делото на св. св. Кирил и Методий и техните ученици. Разбира защо св. св. Кирил и Методий са определени за небесни съпокровители на Европа.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на кратък исторически текст за дейността на учениците на Кирил и Методий в България по зададени опори.</i>	
27	7./X	„Златен век“ на българската култура	НЗ	Познава книжовни школи, книжовници и техни произведения. Оценява влиянието на българската култура в средновековния свят. Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ по зададени показатели за култура и културно наследство от епохата.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Изработване на презентации за културни паметници от периода на „Златния век“.</i>	
28	7./X	Културни взаимодействия между цивилизации	ПД	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми. Търси, подбира и обработва информация с помощта на ИКТ по зададени показатели.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Изработване на електронни брошури за преславската цивилизация.</i>	
29	8./XI	Какво научихте за... България до началото на XI в.	ОП	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници.	<i>Изработване на сравнителна таблица за държавната уредба на България през езическия и християнския период.</i> <i>Съставяне на родословно дърво на владетелска династия.</i>	
30	8./XI	Какво научихте за... България до началото на XI в.	К	Открива връзката между политически, стопански и социални промени. Прилага хронологични и/или пространствени ориентири при обяснение на териториални и/или обществени промени. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми.	<i>Самостоятелна работа: загачи за проверка и оценяване на знания, умения и компетентности.</i>	
31	8./XI	Средновековна България възкръсва. Въстанието на Асен и Петър.	НЗ	Познава формите и проявите на съпротива срещу византийската власт. Оценява ролята на династията на Асеневци за възстановяването на Българското царство. Търси, подбира и обработва информация по зададени показатели за личности, исторически събития и процеси чрез ИКТ.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Съставяне на линия на времето за основните събития, белязали възстановяването на средновековната българска държава.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
32	8./XI	Завършване на освободителното дело на Асеновци. Цар Калоян (1197 – 1207)	НЗ	Дава примери за успехи на средновековната дипломация от периода. Познава значими военни конфликти през периода XII – XIV в. Оценява по зададени показатели владетеля Калоян.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на кратък исторически текст, сравняващ дипломатическата дейност на цар Калоян с тази на княз Борис.</i>	
33	9./XI	Политическо могъщество на България при цар Иван Асен II (1218 – 1241)	НЗ	Дава примери за успехи на средновековната дипломация от периода. Познава значими военни конфликти през периода XII – XIV в. Оценява по зададени показатели владетеля Иван Асен II.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Съставяне на кратък исторически текст, сравняващ управлението на цар Калоян с това на цар Симеон по зададени опори.</i>	
34	9./XI	България през втората половина на XIII в.	НЗ	Търси, подбира и обработва информация по зададени показатели за личности, исторически събития и процеси чрез ИКТ.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на кратко съобщение по зададена тема: „Защо наследниците на цар Иван Асен не успяват да запазят и утвърдят постигнатото от него политическо могъщество“.</i>	
35	9./XI	Родът на Асеновци	ПД	Извлича информация от различни източници за развитието на българската държава.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Попълване на таблица за родствените отношения и произхода на представителите на Асеновата династия.</i> <i>Съставяне на кратък исторически текст за владетел от тази династия по зададени опори.</i>	
36	9./XI	България през XIV в. и падането ѝ под османска власт	НЗ	Оценява по зададени показатели владетелите Иван Александър и Иван Шишман. Проследява етапите на османското завладяване на Балканите. Открива причини и последици от османското завоевание на българските земи.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на линия на времето за основните събития, свързани с османското нашествие на Балканите.</i>	
37	10./XI	Опорите на властта в средновековна България	НЗ	Представя устройството на българската държава в периода XII – XIV в.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Изработване на схема на държавното устройство на Първата и на Втората българска държава.</i>	
38	10./XI	Стопанско развитие на средновековна България	НЗ	Търси, подбира и обработва информация по зададени показатели за личности, исторически събития и процеси чрез ИКТ. Представя стопанското развитие в българските земи през периода XIII – XIV в.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Съставяне на кратък текст за българското занаятчийско производство през Средновековието по зададени опори.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
39	10./XI	Всекидневието на средновековния българин	НЗ	Описва всекидневието на българите на основата на различни исторически източници.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на съобщение за забавленията на аристокрацията през Средновековието.</i>	
40	10./XI	Културата на Втората българска държава (XIII – XIV в.)	НЗ	Търси, подбира и обработва информация по зададени показатели за личности, исторически събития и процеси чрез ИКТ. Представя паметници на националната култура със световно значение: Боянската църква, Лондонското четвроевангелие, Ивановските скални църкви, църквите в Несебър. Познава дейността на Търновската книжовна школа и влиянието ѝ в православния свят.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Изготвяне на презентации за значими паметници на културата на Втората българска държава.</i>	
41	11./XI	Из Царевград Търнов	ПД	Посочва характерни елементи и особености при планировката на българските средновековни градове (Царевград Търнов, Червен).	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Съставяне на екскурзоводска беседа за Царевград Търнов по зададени опори.</i>	
42	11./XI	Българската църква и ересите през Средновековието	НЗ	Дава примери за православни книжовни и културни центрове (Света гора на Атон, Рилския манастир, Бачковския манастир, Търновград). Разбира значението на дейността на Патриарх Евтимий.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Изготвяне на съобщение за богомилството по зададени опори.</i>	
43	11./XI	Какво научихте за... Българската държава (XII – XIV в.)	ОП	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници.	<i>Съставяне на хронология на Второто българско царство.</i> <i>Изработване на схема на държавния модел.</i> <i>Изготвяне на презентация на православните и културни центрове във Втората българска държава.</i>	
44	11./XI	Какво научихте за... Българската държава (XII – XIV в.)	К	Открива връзката между политически, стопански и социални промени. Прилага хронологични и/или пространствени ориентири при обяснение на териториални и/или обществени промени. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми.	<i>Самостоятелна работа: задачи за проверка и оценяване на знания, умения и компетентности.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
45	12./ XII	Османската политическа система и управлението на българските земи	НЗ	Използва пространствени ориентирани за определяне на границите на Османската империя и българското пространство в нея. Описва устройството на Османската империя. Определя мястото на българите в системата на османската държава.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Съставяне на схема на османския модел на управление.</i>	
46	12./ XII	Съпротива срещу османската власт през XV – XVII в.	НЗ	Разграничава формите на антиосманска съпротива. Разбира ролята на външнополитическите фактори за развитието на българските съпротивителни прояви.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Съставяне на хронологична таблица за антиосманските въстания по зададени опори.</i>	
47	12./ XII	Българите срещу османската власт през XV – XVII в.	ПД	Оценява съпротивителните действия на българите срещу османската власт.	<i>Работа с различни исторически източници. Съставяне на кратък текст за връзката между стремежа на българите към свобода и целите и действията на европейските държави през XV – XVII в.</i>	
48	12./ XII	Демографски промени в българските земи	НЗ	Разпознава основните групи в обществото. Проследява на карта преселванията от и към българските земи. Описва процеса на формирането на български диаспори.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Систематизиране в таблица на причините и последиците от османското нашествие в българските земи по зададени опори.</i>	
49	13./ XII	Контакти и конфликти на различните социални, етнически и религиозни групи във всекидневието	НЗ	Представя основни характеристики на стопанския и обществения живот в селото и града. Разбира ролята на семейството, рода и българския език за съхраняването на народността. Описва процесите на ислямизация и техните резултати. Дава примери от всекидневието за традициите на различните религиозни общности в българските земи.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Съставяне на схема на структурата на българското общество.</i>	
50	13./ XII	Българските земи на кръстопътя на цивилизации	У	Представя българските земи като зона на контакти и конфликти между християнската и ислямската цивилизация.	<i>Работа с различни исторически източници. Дискутиране на проявленията на сблъсъка между християнската и мюсюлманската цивилизация.</i>	
51	13./ XII	Българската култура (XV – XVII в.)	НЗ	Установява асинхронност между българското и европейското културно развитие. Дава примери за културните приноси на българите католици. Оценява ролята на Чипровската книжовна школа. Търси, подбира и обработва информация по зададени показатели чрез ИКТ за исторически личности и центрове на българската култура през XV – XVII в. в българските земи и извън тях.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Изготвяне на презентации за българския принос в културата на Сърбия, Влахия, Молдова и Русия след османското завоевание.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
52	13./ XII	Православието – опора на българите	НЗ	Разбира ролята на християнската религия за съхраняване на българската народност. Обяснява по зададени показатели ролята на манастирите за съхраняване на българския народ през XV – XVII в. Посочва примери на светци мъченици за християнската вяра.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Писмено систематизиране на факторите за съхраняване на българската народност.</i>	
53	14./ XII	Какво научихте за... Българските земи под османска власт (XV – XVII в.)	ОП	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници.	<i>Съставяне на таблица за приликите и разликите за мястото на българите в османската и в българската средновековна държава.</i> <i>Съставяне на кратък текст за стопанския живот в българското село и град през XVI – XVII в.</i> <i>Изготвяне на презентации за български печатни книги през XVI – XVII в.</i>	
54	14./ XII	Какво научихте за... Българските земи под османска власт (XV – XVII в.)	К	Открива връзката между политически, стопански и социални промени. Прилага хронологични и/или пространствени ориентири при обяснение на териториални и/или обществени промени. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми.	<i>Самостоятелна работа: задачи за проверка и оценяване на знания, умения и компетентности.</i>	
55	14./ XII	Оформяне на срочните оценки	К		<i>Поставяне на задачи за проверка и оценяване на знания, умения и компетентности.</i>	
56	14./ XII	Новото време и българите	НЗ	Представя Българското възраждане като преход на българското общество към Новото време. Обяснява същността, съдържанието и хронологичните граници на Българското възраждане. Представя влиянието на промените в Османската империя върху Българското възраждане.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на линия на времето за границите на Българското възраждане и етапите му.</i>	
57	15./I	Зараждане на национално самосъзнание у българите – Паисий Хилендарски и Софроний Врачански	НЗ	Оценява дейността на Паисий Хилендарски и Софроний Врачански.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на кратък текст за ролята на Паисий Хилендарски в българската история.</i>	
58	15./I	Новото българско училище	НЗ	Представя прехода от килийно към светско образование.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Съставяне на стъпаловидна схема за развитието на българското училище през Възраждането.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
59	15./I	На училище през Възраждането	У	Извлича и интерпретира информация от писмени документи и изображения. Създава писмен текст по зададен исторически проблем и/или върху исторически източници.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Написване на есе за историята на училището по зададени опори.</i>	
60	15./I	Движение за самостоятелна църква и учредяване на Българската екзархия	НЗ	Разграничава етапите в движението за извоюване на църковна независимост. Оценява значението на борбите за църковна самостоятелност. Оценява ролята на Българската екзархия и признаването на българската нация.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на линия на времето за етапите и важните събития от движението за самостоятелна църква през Възраждането.</i>	
61	16./I	Начало на организирано националноосвободително движение	НЗ	Представя формите на съпротива на българите. Представя идеите и дейността на Георги Стойков Раковски като основоположник на организираното националноосвободително движение. Познава ролята на центровете на българската емиграция.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Попълване на таблица за българските емигрантски организации по зададени опори.</i>	
62	16./I	Българското националноосвободително движение (1869 – 1875)	НЗ	Оценява делото на Васил Левски за освобождението на българите. Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ по зададени показатели за исторически личности от епохата.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на сравнителен текст за политическите възгледи на Л. Каравелов и Васил Левски по самостоятелно формулирани критерии.</i>	
63	16./I	Пътят към свободата – развитие на революционната националноосвободителна идея	У	Систематизира по зададени показатели дейността на Любен Каравелов и Христо Ботев. Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ по зададени показатели за исторически личности от епохата.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Написване на отговор на исторически въпрос в обем до 3 стр. по зададени опорни въпроси.</i>	
64	16./I	Априлско въстание (1876 г.)	НЗ	Представя подготовката, избухването и последиците от Априлското въстание (1876 г.)	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Попълване на таблица за подготовката и участието на българите по революционни окръзи в Априлското въстание.</i>	
65	17./I	Руско-турската война от 1877 – 1878 г. и освобождението на България	НЗ	Описва военните действия и участието на българите в Руско-турската война (1877 – 1878) въз основа на информация от различни исторически източници. Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ по зададени показатели за исторически личности от епохата.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Попълване на таблица за решенията на Цариградската конференция, Санстефанския и Берлинския договор по самостоятелно изготвени опори.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
66	17./I	Стопански промени през XVIII – XIX в.	НЗ	Представя стопанските промени в българските земи през периода. Дава примери за ролята на стопанското развитие през Възраждането върху живота на българите.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Попълване на таблица за етапите на стопанско развитие на българските земи през Възраждането.</i>	
67	17./I	Промени в българското общество през Възраждането. Демографски процеси	НЗ	Представя новите социални групи в българското възрожденско общество. Дава примери за процесите на вътрешна и външна миграция.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Съставяне на схема за българското възрожденско общество. Създаване на кратък текст за ролята на интелигенцията през Възраждането.</i>	
68	17./I	Българите в сферата на европейската цивилизация	НЗ	Обяснява влиянието на европейската цивилизация върху възрожденските българи (облекло, интериор на жилищата и др.).	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Написване на историческо есе на тема „Да бъдем и ние като другите европейски народи“.</i>	
69	18./I	Българската култура през Възраждането	НЗ	Дава примери за промени в духовния живот на българите в резултат на европейското културно влияние: издаване на вестници и списания, поява на театрални трупи, хорове, оркестри и др. Свързва възрожденски дейци с техните произведения: Добри Чинтулов, Христо Ботев, Любен Каравелов, Иван Вазов. Оценява постиженията на българската възрожденска литература, живопис и архитектура.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Създаване на писмен текст за развитието на българската култура през Възраждането по загадени опори.</i>	
70	18./I	Светът на възрожденските българи – театърът	ПД	Извлича и интерпретира информация от писмени документи и изображения. Търси, подбира и обработва информация с помощта на ИКТ по зададени показатели.	<i>Работа с различни исторически източници. Подготвяне и изнасяне на представление по избран откъс от възрожденска пиеса.</i>	
71	18./I	Какво научихте за... Българското възраждане (XVIII – XIX в.)	ОП	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници.	<i>Попълване на таблица за идеите и дейността на водачите на националноосвободителното движение. Съставяне на кратък текст за новата модерна култура през Възраждането.</i>	
72	18./I	Какво научихте за... Българското възраждане (XVIII – XIX в.)	К	Открива връзката между политически, стопански и социални промени. Прилага хронологични и/или пространствени ориентири при обяснение на териториални и/или обществени промени. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси.	<i>Самостоятелна работа: задачи за проверка и оценяване на знания, умения и компетентности.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
				Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми.		
73	19./II	Възникване на българския национален въпрос	НЗ	Обяснява клаузите на Санстефанския договор и решенията на Берлинския конгрес от 1878 г.	<i>Работа с различни исторически източници. Съставяне на линия на времето за първите прояви на съпротива срещу Берлинския договор.</i>	
74	19./II	Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България	НЗ	Разграничава чрез исторически източници основни идеи на либерали и консерватори за устройството на България. Обяснява устройството на Княжество България според Търновската конституция.	<i>Работа с различни исторически източници. Попълване на таблица за основните права и задължения на гражданите според Търновската и днешната конституция.</i>	
75	19./II	Княз Александър I, конституционният въпрос и политическите партии	НЗ	Представя основни права и задължения на българските граждани според Търновската конституция. Обяснява ролята в управлението на страната на владетеля Александър I.	<i>Работа с различни исторически източници. Съставяне на кратък текст за положителните и отрицателните последици от режима на пълномощията.</i>	
76	20./II	Първите строители на свободна България	У	Извлича и интерпретира информация от писмени документи. Създава писмен текст по зададен исторически проблем и/или върху исторически източници. Оценява идеи и действия на личности в историята.	<i>Работа с различни исторически източници. Написване на историческо есе за избрана политическа личност.</i>	
77	20./II	Политическо устройство на Източна Румелия	НЗ	Представя устройството на Източна Румелия.	<i>Работа с различни исторически източници. Съставяне на схема за управлението на Източна Румелия. Написване на есе на тема „Източна Румелия – втората България“.</i>	
78	20./II	Съединението на Източна Румелия с Княжество България и неговата защита	НЗ	Оценява последици от Съединението на Източна Румелия с Княжество България.	<i>Работа с различни исторически източници. Провеждане на дискусия на тема: „Съединението – историческа необходимост или романтичен порив“.</i>	
79	21./II	Българската криза. Изборът на Фердинанд I	НЗ	Разбира причините за скъсване и възстановяване на дипломатическите отношения между България и Русия.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Съставяне на линия на времето за събитията от преврата до избора на нов княз.</i>	
80	21./II	Българите извън пределите на свободната държава	НЗ	Представя основни моменти от освободителното движение на българите в Македония и Одринско. Представя подготовката, избухването и последиците от Илинденско-Преображенското въстание.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Съставяне на кратък текст за положението на българите извън отечеството по загадени опори.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
81	21./II	Модернизация на България в началото на XX в.	НЗ	Обяснява същността на модернизацията и нейните проявления.	<i>Работа с различни исторически източници. Попълване на хронологична таблица за модернизацията на България в областта на икономиката, образованието и културата в началото на XX в.</i>	
82	22./II	България при управлението на Фердинанд I. Обявяване на Независимостта	НЗ	Обяснява значението на обявяването на Независимостта през 1908 г. и на Царство България. Обяснява ролята в управлението на страната на владетеля Фердинанд I.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Попълване на таблица за българските политически партии в началото на XX в. по зададени опори.</i>	
83	22./II	Държавни институции на Третото българско царство	ПД	Извлича и интерпретира информация от писмени документи. Изработва схема.	<i>Работа с различни исторически източници. Съставяне на схема за държавното устройство на България през 1879 – 1911 г.</i>	
84	22./II	Войни за национално обединение (1912 – 1918)	НЗ	Открива причини и последици от Балканските войни. Оценява участието на България в Първата световна война и клаузите на Ньойския договор. Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ и различни исторически източници за участието на българи във войните за национално обединение.	<i>Работа с различни исторически източници. Попълване на хронологическа таблица за основните военни действия на българската армия през войните за национално обединение.</i>	
85	23./III	България между двете световни войни. Левият политически радикализъм	НЗ	Посочва особеностите на управлението на БЗНС. Разбира ролята на международните и вътрешните фактори за радикализация на политиката на БКП и за ескалацията на политическото насилие в България.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Дискутиране на въпроса защо в политическия живот се редуват периоди на политическо насилие и възраждане на демокрацията.</i>	
86	23./III	Демокрацията, Деветнайсетомайският преврат и безпартийният режим	НЗ	Представя кризата на демокрацията и преврата от 19 май 1934 г. Обяснява ролята в управлението на страната на владетеля Борис III.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Създаване на кратък сравнителен текст за личния режим на цар Фердинанд и безпартийния режим на цар Борис III.</i>	
87	23./III	България в годините на Втората световна война	НЗ	Представя основни тенденции на българския политически живот между двете световни войни. Оценява избора и действията на България по време на Втората световна война. Оценява значението на действията за спасяване на българските евреи през Втората световна война.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Изготвяне на презентация на тема: „Обединена България – реализирана мечта и политически реалности“.</i>	
88	24./III	Промени в границите на България (1878 – 1944)	ПД	Обяснява с помощта на карта промените в границите на България от 1878 до 1947 г.	<i>Работа с различни исторически източници. Създаване на писмен текст на тема: „Българската мечта за национално обединение и политическите реалности (1878 – 1947).“</i>	

1	2	3	4	5	6	7
89	24./III	Развитие на българското стопанство след Освобождението. Модернизация на българското общество	НЗ	Открива елементи на стопанска модернизация на България в края на XIX и началото на XX в. Открива елементи на синхронност и асинхронност в битата и ежедневието на българите и западноевропейците. Разграничава традиционни от нови празници, налагащи се в българското общество. Търси, подбира и обработва информация чрез ИКТ за модернизацията на българското общество.	<i>Работа с различни исторически източници. Попълване на хронологична таблица за проявите на модернизация в икономиката, културата и битата.</i>	
90	24./III	Развитие на образованието след Освобождението. Българската култура	НЗ	Илюстрира с примери развитието на българското образование, наука и култура. Свързва български творци и произведения в областта на литературата, изкуството и архитектурата с европейски културни течения.	<i>Работа с различни исторически източници. Написване на кратък текст за българската образователна политика след Освобождението.</i>	
91	25./III	Политиката на българската държава в образованието от Освобождението до края на Втората световна война	У	Извлича и интерпретира информация от писмени документи. Изработва хронологични таблици, линии на времето.	<i>Работа с различни исторически източници. Съставяне на линия на времето за основните исторически факти за развитието на образованието от Освобождението до края на ВСВ.</i>	
92	25./III	Какво научихте за България от Освобождението до края на Втората световна война	ОП	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници.	<i>Систематизиране на основните тенденции във вътрешно- и външнополитическото развитие на България от Освобождението до края на ВСВ.</i>	
93	25./III	Какво научихте за България от Освобождението до края на Втората световна война	К	Открива връзката между политически, стопански и социални промени. Прилага хронологични и/или пространствени ориентири при обяснение на териториални и/или обществени промени. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми.	<i>Самостоятелна работа: задачи за проверка и оценяване на знания, умения и компетентности.</i>	
94	26./III	България в светската сфера на влиянието и промените в политическата система (1944 – 1947)	НЗ	Проследява промените в политическото развитие на България след Втората световна война, включително прехода от „народна демокрация“ към съветизация. Разбира ролята на СССР за налагане на комунистическия режим в България.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Написване на есе за етапите на отстраняване на опозицията в България.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
				Дава примери за политически терор, репресии и нарушаване на граждански, политически и човешки права и свободи.		
95	26./III	Утвърждаване на тоталитарния режим в България	НЗ	Обяснява характеристики на тоталитарната държава. Дава примери за политически терор, репресии и нарушаване на граждански, политически и човешки права и свободи. Открива форми на политическа съпротива срещу комунистическия режим.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Попълване на хронологична таблица за етапите на налагане на тоталитарния режим в България.</i>	
96	26./III	Култът към личността в българското тоталитарно общество	ПД	Описва чрез изображения от периода характерни белези на култа към личността и към „партийния вожд“.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Изработване на колаж и презентация за култа към личността.</i>	
97	27./IV	България и промените в Източния блок	НЗ	Дава примери за зависимостта на българската външна и вътрешна политика от СССР.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Съставяне на кратък сравнителен текст за политиката на Т. Живков и Н. Хрущов по зададени опори.</i>	
98	27./IV	България и Европа – „разведряването“ и „застоят“	НЗ	Посочва основни характеристики на едноличната власт на Тодор Живков. Представя политиката на БКП към българите от Пиринска Македония.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на кратък описателен текст за политическата система в България през 70-те години на XX в. по зададени опори.</i>	
99	27./IV	Крах на тоталитарния режим	НЗ	Открива форми на политическа съпротива срещу комунистическия режим. Дава примери за отношението на комунистическия режим към етническите общности.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Попълване на хронологична таблица за събитията и политическите лидери в България, свързани с края на тоталитарния режим.</i>	
100	28./IV	Икономически промени в селото и града	НЗ	Обяснява стопанските промени при комунистическия режим. Оценява последиците на централизираната планова икономика и на институциите върху икономическото развитие на България.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на линия на времето за етапите на налагане на съветския икономически модел в България.</i>	
101	28./IV	Конституциите на Народна република България от 1947 и 1971 г.	У	Сравнява конституциите на Народна република България от 1947 и 1971 г.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Съставяне на кратък текст за промените в държавно-политическия модел на управление в България от 1947 до 1971 г. по зададени ключови думи.</i>	
102	28./IV	Българското общество (1944 – 1989). Демографски промени и социална политика	НЗ	Дава примери за миграции от селото към града. Дава примери за унифицирането на живота на българите (облекло, жилище, обзавеждане, кола), както и за създаването на система от привилегии.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Изготвяне на презентации за унифицирането на живота на българите.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
				Разбира ролята на пропагандата в обществото.		
103	29./IV	Българската култура, наука и новите технологии през втората половина на XX в. Власт и интелигенция	НЗ	Посочва приносите на България в европейското и световното културно наследство. Търси и подбира по зададени показатели чрез ИКТ информация за световноизвестни български творци. Обяснява механизмите за контрол на комунистическия режим върху интелигенцията. Дава примери за дисидентски прояви сред българската интелигенция. Представя промените в индустрията и битата на хората. Описва причините за технологичното изоставане на България спрямо Запада.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Изготвяне на презентации за „отварянето“ на България към света в културната сфера.</i>	
104	29./IV	Какво научихте за... България след Втората световна война до 1989 г.	ОП	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници.	<i>Съставяне на писмен текст за плановата икономика по зададени опори.</i> <i>Изготвяне на презентации за изтъкнати представители на културата и науката.</i>	
105	29./IV	Какво научихте за... България след Втората световна война до 1989 г.	К	Открива връзката между политически, стопански и социални промени. Прилага хронологични и/или пространствени ориентири при обяснение на териториални и/или обществени промени. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми.	<i>Самостоятелна работа: задачи за проверка и оценяване на знания, умения и компетентности.</i>	
106	30./IV	Развитие на многопартийна политическа система	НЗ	Представя премахването на тоталитарните институции и възвръщането към принципите на плурализъм, демокрация и пазарна икономика.	<i>Създаване на писмен текст за етапите на налагане на новата политическа система в България.</i>	
107	30./IV	Политически промени и изграждане на институциите на демократичната държава	НЗ	Описва устройството на Република България съгласно конституцията. Изброява основни права и задължения на гражданите според Конституцията на Република България.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия.</i> <i>Съставяне на линия на времето за политическите промени през 1989 – 1991 г.</i>	
108	30./V	Българският химн – един от символите на държавността	ПД	Извлича и интерпретира информация от писмени документи. Работи в екип по предварително зададени задачи за проучване.	<i>Работа с различни исторически източници.</i> <i>Изработване на книжка за българските държавни символи.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
109	31./V	Пътят на България към НАТО и Европейския съюз	НЗ	Представя основни насоки в българската външна политика.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Съставяне на линия на времето на събитията, свързани с присъединяването на България към НАТО и ЕС.</i>	
110	31./V	България в Европейския съюз	НЗ	Дава примери за положителното влияние на Европейския съюз върху развитието на България.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Създаване на кратък текст за основните насоки на българската външна политика след приемането на страната в ЕС.</i>	
111	31./V	Преход към пазарна икономика	НЗ	Обяснява предизвикателствата при прехода на българското стопанство към пазарна икономика. Дава примери за социални проблеми на прехода. Дава примери за положителни ефекти от реструктурирането на икономиката и членството в ЕС за икономическото развитие на България.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Съставяне на писмен текст за преминаването на България от планова към пазарна икономика по зададени ключови думи.</i>	
112	32./V	Демографски и миграционни процеси	НЗ	Оценява последиците от демографските и миграционните процеси.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Дискутиране на факторите, последиците и мерките за преодоляване на демографската криза в България.</i>	
113	32./V	България и Европейският съюз	ПД	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми. Участва в дискусии по важни исторически теми.	<i>Работа с различни исторически източници. Провеждане на дискусия за ползите и предизвикателствата от членството на България в ЕС.</i>	
114	32./V	Културата в условията на демокрацията	НЗ	Дава за българско културно присъствие по света. Представя чрез примери взаимодействието между българската и съвременната световна култура. Представя чрез средствата на ИКТ българи със световни постижения в различни области.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Изготвяне на презентации за българи със световни постижения в културната област.</i>	
115	33./VI	Хуманизъм, толерантност и свобода на движение на хора и идеи	НЗ	Дава примери за промени във всекидневието на българите. Представя развитието на културния плюрализъм.	<i>Работа с различни исторически източници и исторически понятия. Написване на есе на тема: „Как европейските ценности влияят върху България и върху вас?“.</i>	
116	33./VI	Какво научихте за... България след 1989 г.	ОП	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници.	<i>Съставяне на схема за политическото устройство на България според конституцията от 1991 г. Съставяне на кратък текст на тема: „Младите хора и ЕС – инициативи, програми, политики“.</i>	

1	2	3	4	5	6	7
117	33./VI	Какво научихте за... България след 1989 г.	К	Открива връзката между политически, стопански и социални промени. Прилага хронологични и/или пространствени ориентири при обяснение на териториални и/или обществени промени. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми.	<i>Самостоятелна работа: задачи за проверка и оценяване на знания, умения и компетентности.</i>	
118	34./VI	Какво научихте за... България и българите от праисторическата до съвременната епоха	ГП	Разграничава исторически факти от интерпретации за тях. Създава писмен текст по зададен исторически проблем и/или върху исторически източници.		
119	34./VI	Какво научихте за... България и българите от праисторическата до съвременната епоха	ГП	Определя мястото на България в значими исторически процеси. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Прилага хронологични и/или пространствени ориентири при обяснение на териториални и/или обществени промени.	<i>Съставяне на линия на времето за историческите периоди и най-важните събития в историята на България и българите. Дискутиране на проблеми по избор.</i>	
120	34./VI	Какво научихте за... България и българите от праисторическата до съвременната епоха (Изходно равнище)	К	Открива връзката между политически, стопански и социални промени. Прилага хронологични и/или пространствени ориентири при обяснение на териториални и/или обществени промени. Подбира и използва основни понятия при описание, сравнение и анализ на исторически събития и процеси. Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми.	<i>Самостоятелна работа: задачи за проверка и оценяване на знания, умения и компетентности.</i>	
121	35./VI	Оформяне на годишните оценки				
122	35./VI	Работа в библиотека				
123	35./VI	Посещение на архив				
124	36./VI	Посещение в музей				
125	36./VI	Запознаване/посещение на органи на местната власт				
126	36./VI	Запознаване/посещение на органи на централната власт				

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ И РАЗРАБОТКИ НА УРОЦИТЕ

I. ДНЕСНИТЕ БЪЛГАРСКИ ЗЕМИ ПРЕЗ ПРАИСТОРИЧЕСКАТА ЕПОХА

ТЕМА 1: БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ В ПРАИСТОРИЧЕСКИ ВРЕМЕНА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Палеолит (старакаменна епоха) <ol style="list-style-type: none"> а) хронологични граници б) същност в) проучени обекти и открития 2. Неолит (новокаменна епоха) <ol style="list-style-type: none"> а) хронологични граници б) неолитна революция – същност и значение в) селищни могили 3. Халколит (каменно-медна епоха) <ol style="list-style-type: none"> а) хронологични граници б) добив и преработка на мед в) развитие на обществени структури г) поява на ранна графична система (протописменост) 4. Бронзова епоха <ol style="list-style-type: none"> а) хронологични граници б) въвеждане на бронза като материал в) последици върху стопанството и общественото развитие
<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p>	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Познават археологически обекти с открити следи от човешки живот в днешните български земи (пещерата Козарника, пещерата Бачо Киро, пещерата Магура, Карановската селищна могила). – Разпознават и дефинират основни белези на палеолита, неолита, халколита и бронзовата епоха. – Дават примери за обществено разслоение (Варненски некропол).
<p>Актуализиране на знания, умения</p>	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Произхода на човека и еволюцията в развитието му. – Паметници на праисторическото изкуство: рисунки от пещерите Ласко, Алтамира, Вилендорфската Венера. – Линията на времето и изображения.
<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Изяснява се значението на понятията: <i>неолитна революция</i>, <i>амулет</i>. Изяснява се същността на праисторическата епоха, нейната периодизация, начало и край.</p>

1

Днешните български земи през праисторическата епоха

В ранните български земи се срещат първи най-близки до нас следи от човешки живот през праисторическата епоха. През нея следват пещерите Козарника, Бачо Киро, Магура, Карановската селищна могила. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

Палеолит (старакаменна епоха)

В началото на палеолита човек живее в пещери. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Палеолитът е разделен на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

Неолит (новокаменна епоха)



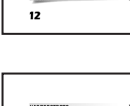
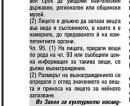


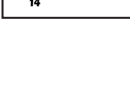



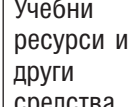
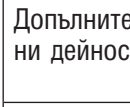
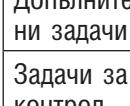
В началото на неолита човек живее в открити селища. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Неолитът е разделен на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

Халколит (каменно-медна епоха)

В началото на халколита човек живее в открити селища. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Халколитът е разделен на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

Бронзова епоха

В началото на бронзовата епоха човек живее в открити селища. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Бронзовата епоха е разделена на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

12

Палеолит (старакаменна епоха)

В началото на палеолита човек живее в пещери. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Палеолитът е разделен на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

Неолит (новокаменна епоха)

В началото на неолита човек живее в открити селища. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Неолитът е разделен на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

Халколит (каменно-медна епоха)

В началото на халколита човек живее в открити селища. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Халколитът е разделен на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

Бронзова епоха

В началото на бронзовата епоха човек живее в открити селища. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Бронзовата епоха е разделена на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

13

Бронзова епоха

В началото на бронзовата епоха човек живее в открити селища. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Бронзовата епоха е разделена на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

Халколит (каменно-медна епоха)

В началото на халколита човек живее в открити селища. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Халколитът е разделен на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

Неолит (новокаменна епоха)

В началото на неолита човек живее в открити селища. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Неолитът е разделен на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

Палеолит (старакаменна епоха)

В началото на палеолита човек живее в пещери. Той използва каменни инструменти, които използва за лов и за защита. Палеолитът е разделен на три периода: долнокаменен, среднокаменен и горнокаменен. През нея следват пещерите Ласко, Алтамира и Вилендорфската Венера.

2

КОИ са траките? В кои земи са обитавали? В кои земи са обитавали? В кои земи са обитавали?

Древна Тракия. Одриско царство

След като разгледаме картата, ще открием, че древните траки са обитавали обширни територии в Северна Тракия, Северозападна Тракия и Северна България. Те са били разпръснати по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония. В някои райони те са били в значителна концентрация, особено в Северна Тракия и Северна България.

Кои са траките?

Траките са били разпръснати по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония. Те са били разпръснати по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония.

История на Одриското царство

Одриското царство е било основано през 46 г. пр.Хр. от цар Терес. То е било разпръснато по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония. То е било разпръснато по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония.

План на Одриското царство

Планът на Одриското царство показва територията на цар Терес, цар Сивт III и цар Филип II. Той е разпръснат по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония.

18

НАСЛЕДСТВО

В Одриското царство са били разпръснати по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония. Те са били разпръснати по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония.

Одриското царство при Сивт III

Одриското царство при Сивт III е било разпръснато по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония. То е било разпръснато по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония.

Одриското царство при Филип II

Одриското царство при Филип II е било разпръснато по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония. То е било разпръснато по цялата територия на днешна България, Северна Гърция и Северна Македония.

19

ТЕМА 2: ДРЕВНА ТРАКИЯ. ОДРИСКО ЦАРСТВО – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p>	<ol style="list-style-type: none"> Кои са траките? <ol style="list-style-type: none"> произход – научни спорове населявана територия език сведения за древните траки Ранна Тракия <ol style="list-style-type: none"> поява на държавни структури стопанско и културно развитие – фактори промени в тракийското общество след XI в. пр.Хр. Одриското царство до средата на IV в. пр.Хр. <ol style="list-style-type: none"> тракийски племенни държави през VI в. пр.Хр. създаване на трайна одриска държава от цар Терес и териториално разширение цар Сотис I и неговото управление Одриското царство при Севт III <ol style="list-style-type: none"> завладяване на одриската държава от македонския цар Филип II освобождение на одриската държава – 322 г. пр.Хр. и управление на цар Севт III в Одриското царство след Севт III
<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p>	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Използват пространствени ориентир при описанието на Древна Тракия и Одриското царство. – Описват възникването на държавни обединения при тракийските племена. – Представят Одриското царство като пример за трайно държавно обединение. – Описват одриските владетели Терес, Сотис, Сотис I, Севт III и тяхното управление.

<p>Актуализиране на знания, умения</p>	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Днешните български земи през праисторическата епоха. – Формирането на първите цивилизации край Големите реки и първите държавни обединения в Месопотамия.
<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Изясняват се понятието <i>Древна Тракия</i> и произходът на траките. Описват се териториите, населявани от древните траки, и информацията, която дават за тях античните автори – език, външен вид, бит. Постава ся акцент върху появата на държавни структури в тракийските земи и факторите, оказали влияние върху стопанското и културното развитие на Ранна Тракия. Обяснява се създаването на Одриското царство като единственото трайно държавно образование на траките. Проследяват се основните етапи в неговото развитие от появата му до римското завладяване на тракийските земи. Работа с линия на времето, историческа карта, изображения и исторически документи. Дискутират се основните приноси на одриските царе.</p>
<p>Учебни ресурси и други средства</p>	<p>Учебник – работа с линия на времето, изображения, исторически документи и рубриките „Наследство“ и „Свидетелство от епохата“</p>
<p>Допълнителни дейности</p>	<p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
<p>Допълнителни задачи</p>	<p>Представяне на тракийските съкровища с помощта на ИКТ</p>
<p>Задачи за контрол</p>	<p>Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>

Допълнителни задачи	Задачата от рубриката „Наследство“
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯ СИ“

ТЕМА 4: ОБЩЕСТВО И ВСЕКИДНЕВЕН ЖИВОТ НА ТРАКИТЕ – УРОК НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<p>1. Тракийското общество през I хил. пр.Хр.</p> <p>а) характеристики на тракийското общество</p> <p>б) състав – селяни общинници, аристокрация, роби</p> <p>2. Промени в тракийското общество след римското завоевание</p> <p>а) промени в структурата на тракийското общество</p> <p>б) промени в положението на селяните общинници</p> <p>в) заселване на римски ветерани в тракийските провинции</p> <p>г) въвеждане на римски порядки в днешните български земи и широко използване на робския труд</p> <p>3. Всекидневен живот</p> <p>а) всекидневието през периода на самостоятелното развитие на тракийското общество</p> <p>б) промени във всекидневния живот на траките след римското завоевание</p> <p>в) тракийският език, религия и традиционни практики</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Описват бита и всекидневния живот на траките. – Разкриват ролята на владетеля в тракийското общество. – Познават структурата на тракийското общество. – Оценяват промените, настъпили във всекидневието на траките и в обществената структура след римското завоевание. – Описват процеса на урбанизация, довел до приобщаването на траките към градския начин на живот.
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Древна Тракия и Одриското царство. – Българските земи в границите на Римската империя и на ранната Византийска империя. – Римското общество.

4

Общество и Всекидневен живот на траките

През I хилядолетие пр. н. е. в Тракия се развива общество с общинно-индивидуални черти. Това общество е известно като тракийско общество.

ИЗМЕНА НА ЖИВОТА

Древните тракийски общества са били разпокъсани и не са имали обща държава. Те са били разпокъсани и не са имали обща държава. Те са били разпокъсани и не са имали обща държава.

Тракийското общество през I хил. пр. хр.

Тракийското общество през I хил. пр. хр. е общество с общинно-индивидуални черти. Това общество е известно като тракийско общество.

Общество и Всекидневен живот на траките

Тракийското общество през I хил. пр. хр. е общество с общинно-индивидуални черти. Това общество е известно като тракийско общество.

Промени в тракийското общество след римското завоевание

След римското завоевание в Тракия настъпват промени в обществената структура. Това общество е известно като тракийско общество.

26

27

26

Общество и Всекидневен живот на траките

Тракийското общество през I хил. пр. хр. е общество с общинно-индивидуални черти. Това общество е известно като тракийско общество.

27

Общество и Всекидневен живот на траките

Тракийското общество през I хил. пр. хр. е общество с общинно-индивидуални черти. Това общество е известно като тракийско общество.

28

29

Съдържателни акценти	<p>Описват се битът и всекидневният живот на траките.</p> <p>Припомня се ролята на владетеля в тракийското общество.</p> <p>Обяснява се структурата на тракийското общество.</p> <p>Анализират се промените, настъпили във всекидневието на траките и в обществената им структура след римското завоевание. Оценява се процесът на урбанизация, довел до приобщаването на траките към градския начин на живот.</p> <p>Формулират се последиците от налагането на римската власт, лишаването на траките от собствена държавност и контрола върху стратегическите богатства върху всекидневието на траките и тяхното общество.</p>
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриките „Още за...“ и „Наследство“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯ СИ“

Допълнителни задачи	Търсене на допълнителна информация за развлеченията в Римската империя и участието на траки в гладиаторските борби
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕНИЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 5: РЕЛИГИОЗНИ ВЯРВАНИЯ И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО НА ДРЕВНИТЕ ТРАКИ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> Богове и герои в Древна Тракия <ol style="list-style-type: none"> тракиецът Орфей Залмоксис – учение Сабазий – богът на земята и на небето Богинята майка – господарка на живота и смъртта Религиозни вярвания на древните траки <ol style="list-style-type: none"> тракийски вариант на орфизма – характеристики вярата в загробния живот нови елементи в религиозните вярвания на траките след римското завоевание Тракийското културно наследство <ol style="list-style-type: none"> материални паметници нематериално тракийско наследство езикови следи значение на тракийското културно наследство
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Описват елементи на тракийските вярвания и обичаи. – Представят паметници на тракийското културно наследство. – Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ по зададени показатели за нови археологически открития, свързани с древните траки. – Познават и обясняват понятия като <i>мегалитна култура</i> и <i>орфизъм</i>. – Представят паметници на тракийското културно наследство със световно значение.
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Религиозните вярвания в Древна Елада и Древен Рим. – Тракийското общество и всекидневен живот. – Извличане на информация от исторически документи и изображения.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>мегалитна култура</i> и <i>орфизъм</i> .

5

РЕЛИГИОЗНИ ВЯРВАНИЯ И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО НА ДРЕВНИТЕ ТРАКИ

Историческите изследвания на древните траки са обхванати от много области на науката. Вече са установени някои особености в културното наследство на древните траки. Сред тях са: вярванията за богове и герои, обичаите, материалното наследство и езиковите следи. Вярванията за богове и герои са свързани с орфизма и са характерни за тракийските вярвания. Орфизмът е учение, което гласи, че човек трябва да живее в съгласие с природата и да се стреми към чистота и добродетелност. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания.

Вярванията за богове и герои

Вярванията за богове и герои са свързани с орфизма и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания.

Материалното наследство

Материалното наследство на древните траки е свързано с орфизма и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания.

Езиковите следи

Езиковите следи на древните траки са свързани с орфизма и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания.



30

32

Материалното наследство на древните траки


Материалното наследство на древните траки е свързано с орфизма и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания.

Тракийското културно наследство

Тракийското културно наследство е свързано с орфизма и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания.

Езиковите следи

Езиковите следи на древните траки са свързани с орфизма и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания. Орфите са божества, които са свързани с природата и са характерни за тракийските вярвания.



33

Описват се елементите на тракийските вярвания и обичаи – орфизъм, мегалитна култура, вяра в загробния живот. Разглеждат се основните тракийски божества и техните аналогии в гръцката и римската култура.	Описват се елементите на тракийските вярвания и обичаи – орфизъм, мегалитна култура, вяра в загробния живот. Разглеждат се основните тракийски божества и техните аналогии в гръцката и римската култура.
Представят се паметници на тракийското културно наследство със световно значение. Дискутира се материалното и нематериалното наследство на траките, включено в Списъка на ЮНЕСКО за световното културно наследство.	Представят се паметници на тракийското културно наследство със световно значение. Дискутира се материалното и нематериалното наследство на траките, включено в Списъка на ЮНЕСКО за световното културно наследство.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Още за...“ и „Наследство“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕНИЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 3 от „ПРИЛОЖЕНИЕ НАУЧЕНОТО“
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕНИЕ ЗНАНИЯТА СИ“

6

КОИ са характерните черти на елинската, римската и ранновизантийската култура в днешните български земи?

ОТВОРИ

1. Елинската култура е свързана с колонизацията на Балканския полуостров и с разпространението на гръцкия език и културата на Гр. език.

2. Римската култура е свързана с разпространението на латинския език и културата на Рим.

3. Ранновизантийската култура е свързана с разпространението на християнството и с изграждането на църковна архитектура.

Културното наследство на елинската, римската и ранновизантийската цивилизации в днешните български земи

Въпреки че термините „елинска“ и „римска“ са общи за всички днешни български земи, те са свързани с различни исторически процеси и явления.

Наследството на елинската цивилизация

Елинската култура е свързана с колонизацията на Балканския полуостров и с разпространението на гръцкия език и културата на Гр. език.

Наследството на римската цивилизация

Римската култура е свързана с разпространението на латинския език и културата на Рим.

Наследството на ранновизантийската цивилизация

Ранновизантийската култура е свързана с разпространението на християнството и с изграждането на църковна архитектура.

34

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Идентифицират съвременни български селища, създадени през римската епоха, със съответните им имена.
- Описват разпространението на християнството в балканските провинции на Римската империя.
- Идентифицират характерни паметници на елинската, римската и ранновизантийската култура в днешните български земи.

Актуализиране на знания, умения

Актуализират се знанията за:

- Религиозни вярвания и културно наследство на древните траки.
- Гръцко, римско и ранновизантийско културно развитие и наследство.
- Анализ на исторически документи и изображения.

35

ОТВОРИТЕ СЕ ПОСЛУШАЙТЕ

1. Елинската култура е свързана с колонизацията на Балканския полуостров и с разпространението на гръцкия език и културата на Гр. език.

2. Римската култура е свързана с разпространението на латинския език и културата на Рим.

3. Ранновизантийската култура е свързана с разпространението на християнството и с изграждането на църковна архитектура.

Културното наследство на Ранна Византия

Ранновизантийската култура е свързана с разпространението на християнството и с изграждането на църковна архитектура.

ОТЗ

1. Елинската култура е свързана с колонизацията на Балканския полуостров и с разпространението на гръцкия език и културата на Гр. език.

2. Римската култура е свързана с разпространението на латинския език и културата на Рим.

3. Ранновизантийската култура е свързана с разпространението на християнството и с изграждането на църковна архитектура.

36

Съдържателни акценти

Изяснява се значението на понятията: *базилика, ротонда, Медиолонум*.

Представят се двустранните контакти между местното тракийско население, от една страна, и елинската, римската и ранновизантийската цивилизация, от друга, като предпоставка за взаимни културни влияния.

Разглеждат се паметници на културата, които илюстрират влиянието на елинската, римската и ранновизантийската цивилизация в българските земи с ярки изяви в духовната и материалната сфера.

Анализира се отражението на създадените двупосочни контакти и техните трайни резултати, видими и днес.

Описва се разпространението на християнството в балканските провинции на Римската империя и се изяснява влиянието му върху вярванията на траките.

37

ТЕМА 6: КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА ЕЛИНСКАТА, РИМСКАТА И РАННОВИЗАНТИЙСКАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ В ДНЕСНИТЕ БЪЛГАРСКИ ЗЕМИ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

- Наследството на елинската цивилизация
 - Великата гръцка колонизация и отношенията между траки и елини
 - гръцките колонии по крайбрежията – нови форми на двустранни контакти
 - сведенията на античните гръцкоезични автори за тракийската история и култура
- Наследството на римската цивилизация
 - тласък в развитието на градския живот
 - обществени сгради и занаятчийско производство
 - Медиолонският едикт от 313 г.
- Културното наследство на Ранна Византия
 - крепостно строителство
 - църковна архитектура

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Още за...“ и „Наследство“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Задачи за контрол	Задача 3 от „ПРОВЕРЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

7

КАКИ (разноски) и поимече на славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров.

ПРОБЛЕМИ
БАЗ – български божествени символи
ВАЗ – византийска мозаика за багем
ЕВЗ – вестигиален комплекс на етнически културни обекти
ГВЗ – гетерогеност на славянските племена
ДВЗ – днешна византийска византийска империя

Славяни и българи във Великото преселение на народите

Македония на Балканския полуостров е заселена от славяни още преди средновековния преход и е резултат от великото преселение на народите. Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

Прародина и разселване на славяните
Славянските племена влизат в пределите на Балканския полуостров през периода на великото преселение на народите. Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

Начало на славянските населения в Балканския полуостров
В първите десетилетия на V в. славянските племена започват да се населяват в Балканския полуостров. Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

Славянските племена
Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

ЕТИКИ
Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

44



2 Преселението на славяните през IV – V в.
Великото преселение на славянските племена в началото на V в. довежда до заселването на Балканския полуостров. Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

3 Славянските племена
Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

45

46

ОСНУ
Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

Славянските племена
Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

МАКЕДОНСКО
Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

Свидетелство от епохата
Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.



Славянските племена
Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

Славянските племена
Славянските племена, които влизат в пределите на Балканския полуостров, са резултат от великото преселение на народите.

47

II. БЪЛГАРИЯ ДО НАЧАЛОТО НА XI ВЕК

ТЕМА 7: СЛAVЯНИ И БЪЛГАРИ ВЪВ ВЕЛИКОТО ПРЕСЕЛЕНИЕ НА НАРОДИТЕ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прародина и разселване на славяните <ol style="list-style-type: none"> а) произход б) прародина и населявани територии 2. Начало на славянските нашествия на Балканския полуостров <ol style="list-style-type: none"> а) периодични славянски нашествия на юг от р. Дунав б) изграждане на „Стената на страха“ 3. Заселване на славяните върху територията на Византия <ol style="list-style-type: none"> а) начало на заселването – края на VI в. б) етапи 4. Поява на българите в Европа <ol style="list-style-type: none"> а) произход б) прародина 5. Българите и Византия <ol style="list-style-type: none"> а) българите като част от хунския племенен съюз б) българите под властта на Тюркския хаганат 5. Стара „Велика България“ 	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Обясняват причини и последици от Великото преселение на народите. – Представят произхода, прародината и етапите на разселване на славяните. – Представят произхода, прародината и разселваната на българите. – Сравняват разселванията на славяните и българите и отношенията им с Византия. – Представят създаването и развитието на Стара „Велика България“. – Познават понятията: лингвистика, каракаани, хаганат, патриций.
<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p>	<p>Актуализиране на знания, умения</p> <ul style="list-style-type: none"> – Великото преселение на народите. – Демографски и политически процеси на Балканския полуостров и в Европа в периода IV – VI в. – Работа с различни по вид исторически източници. <p>Актуализирате се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Великото преселение на народите. – Демографски и политически процеси на Балканския полуостров и в Европа в периода IV – VI в. – Работа с различни по вид исторически източници.
<p>40</p>	<p>Съдържателни акценти</p> <ul style="list-style-type: none"> Изяснява се значението на понятията: лингвистика, каракаани, хаганат, патриций. Обясняват се причините за Великото преселение на народите. Обясняват се произходът на славяните и българите и техните характеристики. Поставя се акцент върху разселването на славяните и българите и установяването им на Балканския полуостров. Анализират се началото, обхващат и отражението на славянските разселвания и установяването им на територията на Византия. Разглеждат се създаването и развитието на Стара „Велика България“. Сравняват се славяните и българите по зададени опори: произход, прародина, начин на живот и политическа и обществена организация.
<p>Учебни ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубликите „Свидетелство от епохата“ и „Още за...“ 	<p>Учебни ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубликите „Свидетелство от епохата“ и „Още за...“
<p>Допълнителни дейности</p> <ul style="list-style-type: none"> Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубликите „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“ 	<p>Допълнителни дейности</p> <ul style="list-style-type: none"> Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубликите „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
<p>Допълнителни задачи</p> <ul style="list-style-type: none"> Задачата от рубликата „Наследство“ 	<p>Допълнителни задачи</p> <ul style="list-style-type: none"> Задачата от рубликата „Наследство“
<p>Задачи за контрол</p> <ul style="list-style-type: none"> Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“ 	<p>Задачи за контрол</p> <ul style="list-style-type: none"> Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

8

КАК СИЗВО Българите са създали най-голямата държава в Европа?

Създаване и политическо укрепване на Българското ханство

Причини за създаване на държавата

Обединяването на българските славяни и преси от западнорусийските славяни в единно славянско княжество е резултат от политическите промени в Европа. Византия е в упадък, а в Европа се създават нови държави. Българите са принудени да се борят за своето пространство. Византия е принудена да се оттегли от Балканите, което дава възможност на българите да създадат държава.

План на държавата

План на държавата е да се създаде държава, която да е в състояние да се бори с всички врагове. Държавата е да се създаде държава, която да е в състояние да се бори с всички врагове.

Учениците:

- Обясняват причините за създаването на българската държава.
- Представят държавното устройство на ранносредновековната българска държава.
- Обясняват водещата роля на българите в управлението на държавата.

50

Създаване на държавата

Обединяването на българските славяни и преси от западнорусийските славяни в единно славянско княжество е резултат от политическите промени в Европа. Византия е в упадък, а в Европа се създават нови държави. Българите са принудени да се борят за своето пространство. Византия е принудена да се оттегли от Балканите, което дава възможност на българите да създадат държава.

План на държавата

План на държавата е да се създаде държава, която да е в състояние да се бори с всички врагове. Държавата е да се създаде държава, която да е в състояние да се бори с всички врагове.

Учениците:

- Обясняват причините за създаването на българската държава.
- Представят държавното устройство на ранносредновековната българска държава.
- Обясняват водещата роля на българите в управлението на държавата.

ТЕМА 8: СЪЗДАВАНЕ И ПОЛИТИЧЕСКО УКРЕПВАНЕ НА БЪЛГАРСКОТО ХАНСТВО – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

1. Причини за създаване на държавата
 - а) обществено-икономическото и политическото развитие на славяни и българи
 - б) външните заплахи за независимостта им
 - в) контактите между славяни и българи
2. Походът на Константин IV Погонат и договорът с Византия от 681 г.
 - а) начало на похода – 680 г.
 - б) битката при Онгъла
 - в) договарът с Византия – 681 г. и признането на българската държава
3. Ролята на българите в създаването на Дунавска България
 - а) фактори за водещата роля на българите в държавата
4. България при хан Тервел (701 – 718)
 - а) получаване на областта Загоре от Византия – 705 г.
 - б) нов мирен договор с Византия – 716 г.
5. Участие на българите в арабско-византийските конфликти (717 – 718)
 - а) арабската обсада на Константинопол – 717 г.
 - б) разгромът на арабите при Константинопол – 718 г.
 - в) укрепване на авторитета на българската държава

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Обясняват причините за създаването на българската държава.
- Представят държавното устройство на ранносредновековната българска държава.
- Обясняват водещата роля на българите в управлението на държавата.

51

Създаване на държавата

Обединяването на българските славяни и преси от западнорусийските славяни в единно славянско княжество е резултат от политическите промени в Европа. Византия е в упадък, а в Европа се създават нови държави. Българите са принудени да се борят за своето пространство. Византия е принудена да се оттегли от Балканите, което дава възможност на българите да създадат държава.

План на държавата

План на държавата е да се създаде държава, която да е в състояние да се бори с всички врагове. Държавата е да се създаде държава, която да е в състояние да се бори с всички врагове.

Учениците:

- Обясняват причините за създаването на българската държава.
- Представят държавното устройство на ранносредновековната българска държава.
- Обясняват водещата роля на българите в управлението на държавата.

Актуализирани знания, умения

- Дават примери за успехи на ранносредновековната българска дипломатия.
- Оценяват по зададени показатели първите български владетели Аспарух и Тервел.
- Обясняват понятието *инсигнии*.

Актуализирани знания, умения

- Славяни и българи във Великото преселение на народите.
- Отношенията с Византия след трайното им установяване на Балканския полуостров.
- Създаване на варварски държави в Западна Европа в хода на Великото преселение на народите.
- Работа с историческа карта и исторически източници.

Съдържателни акценти

Изясняват се причините за създаването на българската държава като резултат от естественото обществено-икономическо и политическо развитие на славяни и българи.

Изясняват се външните фактори, съдействали за образуването на държавата. Описва се държавното устройство и се обяснява водещата роля на българите. Постава се акцент върху управлението на хан Тервел, свързано с първото териториално разширение и укрепване на авторитета на държавата след битката при Константинопол 718 г.

Дискутират се приносите на хан Кубрат, Аспарух и Тервел за ранносредновековното развитие на българите.

Учебни ресурси и други средства

Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриките „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи	Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 9: ВЪЗХОД НА БЪЛГАРСКОТО ХАНСТВО ПРЕЗ ПЪРВАТА ПОЛОВИНА НА IX В. – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. България при хан Крум
	а) възкачване на престола – 803 г.
	б) начало на нова династия
	в) териториално разширение на българската държава
	2. Битката при Върбишкия проход
а) завладяване на крепостта Средец – 809 г.	
б) начало на похода на Никифор – 811 г.	
в) голямата победа при Върбишкия проход	
3. Константинопол – мечта на хан Крум	
а) появата на Крум пред стените на Константинопол – 17.07.813 г.	
б) подготовката на нов поход към византийската столица – 814 г. и смъртта на Крум	
4. Крумовото законодателство	
а) създаване на първото българско законодателство	
б) характер и значение	
5. България при хан Омуртаг – мир с Византия	
а) 30-годишният мир с Византия	
б) строителна дейност	
в) България и Франкската империя	
6. България при наследниците на хан Омуртаг	
а) управление на хан Маламир (831 – 836)	
б) управление на хан Пресиян (836 – 852)	
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Описват управлението на хан Крум (803 – 814) и неговите външнополитически успехи. – Обясняват появата на Крумовото законодателство като стъпка към обединение на славяни и българи в една народност. – Обясняват мечтата на хан Крум за Константинопол. – Описват управлението на наследниците на Крум – хан Омуртаг, хан Маламир и хан Пресиян, като продължение на политиката, водена от техните предшественици. – Оценяват по зададени показатели владетелите: хан Крум, хан Омуртаг, хан Маламир и хан Пресиян.

9

Възход на Българското ханство през първата половина на IX в.

Към българските киевски князе: Иван Кривоус, Иван Кривоус, Иван Кривоус...

Възход на Българското ханство през първата половина на IX в.

През Византия господства на VIII в. Българите претърпяват поражение в битката при Върбишкия проход...

Българският хан Крум

След смъртта на Крум преемствуват в Плиска и след това хан Крум II. Той продължава политиката на своя предшественик...

Византия и Франкската империя

Византия и Франкската империя са основните държави в Европа...

Създаване на първото българско законодателство

Хан Крум издава първото българско законодателство...

България при хан Омуртаг

Хан Омуртаг е наследникът на хан Крум...

България при хан Маламир

Хан Маламир е наследникът на хан Омуртаг...

България при хан Пресиян

Хан Пресиян е наследникът на хан Маламир...

СЪВЕЩАНИЕТО ОТ ПЛИСКО

През 813 г. в Плиска се свиква съвещание на българските киевски князе...

Крумовото законодателство

Хан Крум издава първото българско законодателство...

Битката при Върбишкия проход

През 809 г. българите побеждават византийците в битката при Върбишкия проход...

България при хан Крум

Хан Крум е първият хан на династията Крумови...

България при хан Омуртаг

Хан Омуртаг е наследникът на хан Крум...

България при хан Маламир

Хан Маламир е наследникът на хан Омуртаг...

България при хан Пресиян

Хан Пресиян е наследникът на хан Маламир...

СЪВЕЩАНИЕТО ОТ ПЛИСКО

През 813 г. в Плиска се свиква съвещание на българските киевски князе...

Крумовото законодателство

Хан Крум издава първото българско законодателство...

Битката при Върбишкия проход

През 809 г. българите побеждават византийците в битката при Върбишкия проход...

България при хан Крум

Хан Крум е първият хан на династията Крумови...

България при хан Омуртаг

Хан Омуртаг е наследникът на хан Крум...

България при хан Маламир

Хан Маламир е наследникът на хан Омуртаг...

България при хан Пресиян

Хан Пресиян е наследникът на хан Маламир...

10

Възход на Българското ханство през първата половина на IX в.

Към българските киевски князе: Иван Кривоус, Иван Кривоус, Иван Кривоус...

Възход на Българското ханство през първата половина на IX в.

През Византия господства на VIII в. Българите претърпяват поражение в битката при Върбишкия проход...

Българският хан Крум

След смъртта на Крум преемствуват в Плиска и след това хан Крум II. Той продължава политиката на своя предшественик...

Византия и Франкската империя

Византия и Франкската империя са основните държави в Европа...

Създаване на първото българско законодателство

Хан Крум издава първото българско законодателство...

България при хан Омуртаг

Хан Омуртаг е наследникът на хан Крум...

България при хан Маламир

Хан Маламир е наследникът на хан Омуртаг...

България при хан Пресиян

Хан Пресиян е наследникът на хан Маламир...

СЪВЕЩАНИЕТО ОТ ПЛИСКО

През 813 г. в Плиска се свиква съвещание на българските киевски князе...

Крумовото законодателство

Хан Крум издава първото българско законодателство...

Битката при Върбишкия проход

През 809 г. българите побеждават византийците в битката при Върбишкия проход...

България при хан Крум

Хан Крум е първият хан на династията Крумови...

България при хан Омуртаг

Хан Омуртаг е наследникът на хан Крум...

България при хан Маламир

Хан Маламир е наследникът на хан Омуртаг...

България при хан Пресиян

Хан Пресиян е наследникът на хан Маламир...

СЪВЕЩАНИЕТО ОТ ПЛИСКО

През 813 г. в Плиска се свиква съвещание на българските киевски князе...

Крумовото законодателство

Хан Крум издава първото българско законодателство...

Битката при Върбишкия проход

През 809 г. българите побеждават византийците в битката при Върбишкия проход...

България при хан Крум

Хан Крум е първият хан на династията Крумови...

България при хан Омуртаг

Хан Омуртаг е наследникът на хан Крум...

България при хан Маламир

Хан Маламир е наследникът на хан Омуртаг...

България при хан Пресиян

Хан Пресиян е наследникът на хан Маламир...

Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Задачи за контрол	Задачи 1 и 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 10: ПОКРЪСТВАНЕ НА БЪЛГАРИТЕ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. Причини за Покръстването
	а) неуспешните войни с франки, сърби и византийци
	б) издигане на международния престиж на държавата
	в) различаване на религиозните и битовите различия между българи и славяни
	2. Приемане на християнството
Опорни знания и умения, основни понятия	а) покръстването на хан Борис
	б) начало на покръстването на българите
	в) болярският бунт – 865 г.
	3. България между Рим и Константинопол
	а) сближение с Римската църква – 866 г.
Опорни знания и умения, основни понятия	б) опитите на Византия да спечели България отново
	4. Решаването на българския църковен въпрос
	а) VIII вселенски събор в Константинопол и неговите решения – 870 г.
	б) провъзгласяване на Българската автокефална архиепископия
	в) ролята на Покръстването за формиране на българската народност
Опорни знания и умения, основни понятия	5. Опит за езическа реакция в Преслав
	а) оттеглянето на княз Борис през 889 г.
	б) опит за връщане на езичеството от Владимир Расате
	Учениците:
	– Обясняват причините за покръстването на българите.
– Описват приемането на християнството.	
– Оценяват дипломатическите ходове на княз Борис за извоюване на автокефална българска църква.	
– Познават понятията: <i>вселенски събор, автокефалност.</i>	

10

ВАСКО И КАС Българите се обявяват за християнство в 865 г.

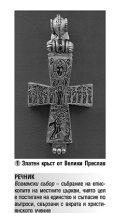
УЧЕБНИК
ВАСКО И КАС Българите се обявяват за християнство в 865 г.

Покръстване на българите

Първоначално покръстването на Б. България се извършва в началото на IX в. Византия и Франкската империя. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

Почина за покръстването

Първоначално покръстването на Б. България се извършва в началото на IX в. Византия и Франкската империя. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.



3. Защо членът на Велика Франция

Решение

Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

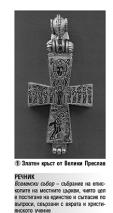
10

Покръстване на българите

Първоначално покръстването на Б. България се извършва в началото на IX в. Византия и Франкската империя. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

Почина за покръстването

Първоначално покръстването на Б. България се извършва в началото на IX в. Византия и Франкската империя. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.



3. Защо членът на Велика Франция

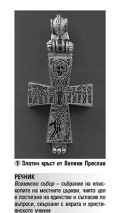
Решение

Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

След като не може да си върне българските земи, Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

Почина за покръстването

Първоначално покръстването на Б. България се извършва в началото на IX в. Византия и Франкската империя. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.



3. Защо членът на Велика Франция

Решение

Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

10

ВАСКО И КАС Българите се обявяват за християнство в 865 г.

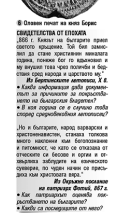
УЧЕБНИК
ВАСКО И КАС Българите се обявяват за християнство в 865 г.

Покръстване на българите

Първоначално покръстването на Б. България се извършва в началото на IX в. Византия и Франкската империя. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

Почина за покръстването

Първоначално покръстването на Б. България се извършва в началото на IX в. Византия и Франкската империя. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.



3. Защо членът на Велика Франция

Решение

Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

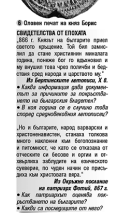
10

Покръстване на българите

Първоначално покръстването на Б. България се извършва в началото на IX в. Византия и Франкската империя. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

Почина за покръстването

Първоначално покръстването на Б. България се извършва в началото на IX в. Византия и Франкската империя. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.



3. Защо членът на Велика Франция

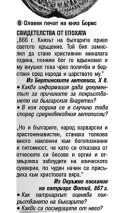
Решение

Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

След като не може да си върне българските земи, Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

Почина за покръстването

Първоначално покръстването на Б. България се извършва в началото на IX в. Византия и Франкската империя. Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.



3. Защо членът на Велика Франция

Решение

Византия иска да си върне българските земи, а франките – да си върнат българските земи.

Актуализиране на знания, умения

Актуализирането на знанията за:

- Политическото развитие на българската държава до средата на IX в.
- Етапите на централизирането и териториалното укрепване на България до средата на IX в.

Съдържателни акценти

Изяснява се значението на понятията: *вселенски събор, автокефалност.*

Изясняват се причините за приемането на християнството – външно- и вътрешнополитически, социални и културни.

Поставя се акцент върху дановидността на българския владетел относно необходимостта от приемане на новата религия и твърдостта при потушаването на болярския бунт.

Проледяват се дипломатическите ходове на княз Борис между Рим и Константинопол и осигуряването на автокефалност на българската църква.

Разглежда се опитът за езическа реакция от Владимир Расате.

Дискутира се приемането на християнството като фактор за изграждане на българската народност.

Актуализирането на знанията за:

- Политическото развитие на българската държава до средата на IX в.
- Етапите на централизирането и териториалното укрепване на България до средата на IX в.

Съдържателни акценти

Изяснява се значението на понятията: *вселенски събор, автокефалност.*

Изясняват се причините за приемането на християнството – външно- и вътрешнополитически, социални и културни.

Поставя се акцент върху дановидността на българския владетел относно необходимостта от приемане на новата религия и твърдостта при потушаването на болярския бунт.

Проледяват се дипломатическите ходове на княз Борис между Рим и Константинопол и осигуряването на автокефалност на българската църква.

Разглежда се опитът за езическа реакция от Владимир Расате.

Дискутира се приемането на християнството като фактор за изграждане на българската народност.

Актуализирането на знанията за:

- Политическото развитие на българската държава до средата на IX в.
- Етапите на централизирането и териториалното укрепване на България до средата на IX в.

Съдържателни акценти

Изяснява се значението на понятията: *вселенски събор, автокефалност.*

Изясняват се причините за приемането на християнството – външно- и вътрешнополитически, социални и културни.

Поставя се акцент върху дановидността на българския владетел относно необходимостта от приемане на новата религия и твърдостта при потушаването на болярския бунт.

Проледяват се дипломатическите ходове на княз Борис между Рим и Константинопол и осигуряването на автокефалност на българската църква.

Разглежда се опитът за езическа реакция от Владимир Расате.

Дискутира се приемането на християнството като фактор за изграждане на българската народност.

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ НАУЧЕНОТО“
Задачи за контрол	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 11: ПОЛИТИЧЕСКО МОГЪЩЕСТВО НА БЪЛГАРИЯ ПРИ ЦАР СИМЕОН – УРОК ЗА ПРАКТИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> Личността на Симеон <ol style="list-style-type: none"> образование и духовна подготовка решенията на всенародния събор от 893 г. възкачване на престола Край на „дълбокия мир“ с Византия <ol style="list-style-type: none"> преместване на българското тържище в Солун – 894 г. битката при Булгарофигон – 896 г. нарушаване на примирието с Византия – 904 г., и ново териториално разширение Княз Симеон в борба за царската титла <ol style="list-style-type: none"> походът към Константинопол – 913 г. приемане на княз Симеон с почести в Константинопол битката при р. Ахелой – 917 г. Симеон – „цар на българи и ромеи“ Мечтата за Константинопол опити за завладяване на Константинопол
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> Извличат информация от различни източници за развитието на средновековните държави. Познават най-значимите военни конфликти през периода на управлението на цар Симеон. Проследяват етапите във външнополитическите конфликти между България и Византийската империя. Описват исторически личности по задани показатели – Симеон. Обясняват понятието <i>узурпатор</i>.
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> Политическите модели в средновековна Европа. Покръстването на българите. Териториалното разширение на българската държава и отношенията с Византия през IX в.

11

КАК се промени българския княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

УЧЕБНИК
11.1. Как се промени българският княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

11.2. Как се промени българският княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

11.3. Как се промени българският княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

11.4. Как се промени българският княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

11.5. Как се промени българският княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

11.6. Как се промени българският княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

11.7. Как се промени българският княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

11.8. Как се промени българският княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

11.9. Как се промени българският княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

11.10. Как се промени българският княз в България на цар Симеон при управлението на цар Симеон

Политическо могъщество на България при цар Симеон

Личността на Симеон
Симеон е български княз, който става цар на България през 893 г. Той е известен с своите военни успехи и политическо могъщество.

Край на „дълбокия мир“ с Византия
Симеон прекратява дългогодишния мир с Византия и започва да разширява българските територии.

Симеон и Константин Велики
Симеон се стреми да завладее Константинопол, което го прави нежелан гост в столицата на Византия.

Симеон и Константин Велики
Симеон се стреми да завладее Константинопол, което го прави нежелан гост в столицата на Византия.



64



65

66

СИМЕОН И КОНСТАНТИНОПОЛ
Симеон се стреми да завладее Константинопол, което го прави нежелан гост в столицата на Византия.

СИМЕОН И КОНСТАНТИНОПОЛ
Симеон се стреми да завладее Константинопол, което го прави нежелан гост в столицата на Византия.

СИМЕОН И КОНСТАНТИНОПОЛ
Симеон се стреми да завладее Константинопол, което го прави нежелан гост в столицата на Византия.

СИМЕОН И КОНСТАНТИНОПОЛ
Симеон се стреми да завладее Константинопол, което го прави нежелан гост в столицата на Византия.

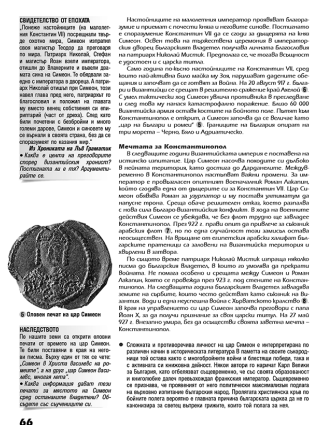
67

СИМЕОН И КОНСТАНТИНОПОЛ
Симеон се стреми да завладее Константинопол, което го прави нежелан гост в столицата на Византия.


СИМЕОН И КОНСТАНТИНОПОЛ
Симеон се стреми да завладее Константинопол, което го прави нежелан гост в столицата на Византия.

СИМЕОН И КОНСТАНТИНОПОЛ
Симеон се стреми да завладее Константинопол, което го прави нежелан гост в столицата на Византия.

СИМЕОН И КОНСТАНТИНОПОЛ
Симеон се стреми да завладее Константинопол, което го прави нежелан гост в столицата на Византия.



66



67

Съдържателни акценти	<p>Изяснява се значението на понятието <i>узурпатор</i>.</p> <p>Представя се личността на цар Симеон и решенията на всенародния събор от 893 г. Проследяват се етапите на териториално разширение на българската държава.</p> <p>Работа с историческа карта – описание и сравнение на границите на българската държава през IX – X в.</p> <p>Оценява се значението на битките при Булгарофигон и р. Ахелой.</p> <p>Оценява се историческа личност по задани показатели – Симеон.</p> <p>Поставя се акцент върху мечтата на Симеон за Константинопол и опитите да бъде завладян. Съпоставя се с действията на хан Крум.</p> <p>Дискутира се значението на активната външна политика, водена от цар Симеон за укрепване на могъществото на българската държава и владетел.</p> <p>Разглежда се отражението и върху българското стопанство.</p>
----------------------	--

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриките „Свидетелство от епохата“ и „Още за...“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	С помощта на ИКТ представяте управлението и личността на цар Симеон.
Задачи за контрол	Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 12: ЗАЛЕЗЪТ НА ПЪРВОТО БЪЛГАРСКО ЦАРСТВО – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. Край на войните с Византия
	а) възкачване на цар Петър на престола – 927 г.
	б) 30-годишният мир с Византия
	в) официално признаване на царската титла на българския владетел
2. Вътрешно състояние на българското общество	а) вътрешна съпротива срещу цар Петър – организиране на заговори
	б) поява и разпространение на богомилството
	3. Отношенията с маджари, византийци и руси
	а) маджарските набези
4. Освободителните войни на цар Самуил	а) преместване на българската столица в Охрид
	б) освободително движение на цар Самуил
	в) битката при с. Ключ – 1014 г. и смъртта на Самуил
	г) падане на българската държава под византийска власт – 1018 г.
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците:
	– Извличат информация от различни източници за развитието на средновековните държави.
	– Познават най-значимите събития и тенденции, белязали управлението на цар Петър и цар Самуил.
	– Проследяват етапите при завладяването на България от Византийската империя.
	– Обяснява последиците от завладяването на българската държава от Византия.
	– Обясняват понятията: <i>богомилство</i> и <i>отшелничество</i> .

12

ЗАЛЕЗЪТ НА ПЪРВОТО БЪЛГАРСКО ЦАРСТВО

Край на войните с Византия

В края на 927 г. цар Петър и византийският император Константин VII Порфирогенит се срещат в град Переяслав. Там е сключен мирният договор, който завършва войните между България и Византия. Според договора българските войски се оттеглят от територията на империята, а византийските войски се оттеглят от българските земи. Мирът е сключен за срок от 30 години. По време на мирния договор цар Петър е признат за кесар (цар) и получава титлата „цар на България“.

Вътрешно състояние на българското общество

Въпреки мирния договор с Византия в България се наблюдава вътрешна съпротива срещу цар Петър. Това е свързано с недоволството на някои представители на старата аристокрация и на някои представители на селското население. Вътрешната съпротива е потушена от цар Петър.

Отношенията с маджари, византийци и руси

Въпреки мирния договор с Византия в България се наблюдава вътрешна съпротива срещу цар Петър. Това е свързано с недоволството на някои представители на старата аристокрация и на някои представители на селското население. Вътрешната съпротива е потушена от цар Петър.

68

69

69

70

71

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: <ul style="list-style-type: none"> – Политическо могъщество на България при цар Симеон. – Политически тенденции в развитието на Византия и Западна Европа през X в. – Работа с исторически документи и изображения.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията: <i>богомилство</i> и <i>отшелничество</i> . Изяснява се динамиката на международните отношения през X в. Изясняват се причините за сключването на 30-годишен мир с Византия. Обясняват се и се систематизират причините за вътрешна съпротива срещу цар Петър и появата на богомилството и отшелничеството. Поставя се акцент върху съпротивата срещу Византийската империя, водена от цар Самуил. Обясняват се причините и факторите, довели до завладяването на България от Византийската империя, както и последиците от това. Оценяват се владетелите Петър и Самуил по зададени опори.

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Свидетелства от епохата“, „Още за...“ и „Наследство“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

13

Общество и религия на славяни и българи

Поминък и структура на обществото на славяните
 Още през VI и VII век в славянските области се наблюдава нарастващо влияние на религия на славяните. Поминъкът на тях се свързва с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата. Върхът на Поминъка е вярата в магическите сили, вярата в силите на природата. Върхът на Поминъка е вярата в магическите сили, вярата в силите на природата.

Славянските вярвания
 Славянските вярвания са свързани с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата. Славянските вярвания са свързани с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата.

Религия
 Религията на славяните е свързана с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата. Религията на славяните е свързана с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата.

СВИДЕТЕЛСТВА ОТ ЕПОХАТА
 Днес вярата в магическите сили и вярата в силите на природата е свързана с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата.

ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО
 Проверете дали вярата в магическите сили и вярата в силите на природата е свързана с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата.

ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ
 Приложете знанията си за вярата в магическите сили и вярата в силите на природата.



ТЕМА 13: ОБЩЕСТВО И РЕЛИГИЯ НА СЛАВЯНИ И БЪЛГАРИ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> Поминък и структура на обществото при славяните <ol style="list-style-type: none"> бит и поминък обществена структура Религия <ol style="list-style-type: none"> религиозни вярвания – езически култ към мъртвите Бит и обществена организация на българите <ol style="list-style-type: none"> бит и поминък обществена структура Религиозни вярвания <ol style="list-style-type: none"> шаманското съсловие и религиозният култ върховното божество Тангра тотемизъм
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> Сравняват обществата на славяните и древните българи до Покръстването. Познават основни елементи от религията на славяни и българи. Описват и сравняват религиозните вярвания на славяните и древните българи до Покръстването. Извличат информация от различни източници за бита и вярванията на славяните и древните българи до Покръстването. Обясняват различията във вярванията им с начина им на живот. Обясняват понятията: <i>анархия</i>, <i>политеизъм</i>, <i>пантеон</i>, <i>шаман</i>.
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> Славяни и българи във Великото преселение на народите. Създаване и укрепване на българската държава.

13

Общество и религия на славяни и българи

Поминък и структура на обществото на славяните
 Още през VI и VII век в славянските области се наблюдава нарастващо влияние на религия на славяните. Поминъкът на тях се свързва с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата. Върхът на Поминъка е вярата в магическите сили, вярата в силите на природата.


Славянските вярвания
 Славянските вярвания са свързани с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата. Славянските вярвания са свързани с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата.

Религия
 Религията на славяните е свързана с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата. Религията на славяните е свързана с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата.

СВИДЕТЕЛСТВА ОТ ЕПОХАТА
 Днес вярата в магическите сили и вярата в силите на природата е свързана с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата.

ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО
 Проверете дали вярата в магическите сили и вярата в силите на природата е свързана с култа на дърветата, вярата в магическите сили, вярата в силите на природата.

ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ
 Приложете знанията си за вярата в магическите сили и вярата в силите на природата.



Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Представяне с помощта на ИКТ на особеностите в поминъка и обществената структура на славяни и българи
Задачи за контрол	Задачи 1 и 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 14: КУЛТУРАТА НА ЕЗИЧЕСКА БЪЛГАРИЯ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. Архитектурата на Плиска
	а) особености в архитектурата на Плиска б) функция – главна резиденция на българските ханове в) вътрешен и външен град – характеристики г) културен център на езическа България
	2. Каменен летопис
	а) каменни надписи б) значение на каменния летопис
	3. Мадарският конник
	а) произведение на старобългарското изкуство б) характеристика и интерпретации
	4. Приложно изкуство
	а) златни и сребърни съдове

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Представят паметници от епохата с национално и световно културно значение. – Описват Плиска като най-значимия културен център на езическа България. – Дават примери за забележителни паметници и произведения на изкуството от езическия период. – Обясняват понятието <i>рунически знаци</i> . – Извличат информация от писмени документи и изображения. – Търсят и подбират информация чрез ИКТ по зададени показатели.
---	--

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Средновековната култура в Европа до средата на IX в. – Културното наследство на древните траки.
---------------------------------	--

Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятието <i>рунически знаци</i> . Разглежда се езическият етап в развитието на средновековната българска култура и се определят неговите граници от създаването на българската държава до Покръстването. Акцентира се върху основните му характеристики – съжителството на три религиозни системи (на славяни, българи и завареното балканско население).
----------------------	---

14

КУЛТУРАТА НА ЕЗИЧЕСКА БЪЛГАРИЯ

Езикът е основният признак на принадлежността на хората към определена група. Езикът е средство за комуникация и средство за опазване на идентичността на групата. Езикът е средство за опазване на идентичността на групата. Езикът е средство за опазване на идентичността на групата.

Културата на езическа България

Езикът е основният признак на принадлежността на хората към определена група. Езикът е средство за комуникация и средство за опазване на идентичността на групата. Езикът е средство за опазване на идентичността на групата. Езикът е средство за опазване на идентичността на групата.

Каменият летопис

Каменият летопис е паметник на езическия период. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България.



1. Брестовският надпис е един от първите каменни надписи в България. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България.



2. Мадарският конник е произведение на старобългарското изкуство. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България.



3. Златният и сребърният съдове са произведения на приложното изкуство. Те съдържа сведения за политическите и социалните промени в България.

Каменият летопис


Каменият летопис е паметник на езическия период. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България.

Мадарският конник

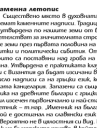
Мадарският конник е произведение на старобългарското изкуство. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България.

Приложно изкуство


Приложното изкуство е вид на изкуството, който се занимава с създаването на предмети, които са предназначени за практическо използване. Приложното изкуство е вид на изкуството, който се занимава с създаването на предмети, които са предназначени за практическо използване.



1. Брестовският надпис е един от първите каменни надписи в България. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България.



2. Мадарският конник е произведение на старобългарското изкуство. Той съдържа сведения за политическите и социалните промени в България.



3. Златният и сребърният съдове са произведения на приложното изкуство. Те съдържа сведения за политическите и социалните промени в България.

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Свидетелства от епохата“, „Още за...“ и „Наследство“
---------------------------------	---

Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
-----------------------	---

Допълнителни задачи	Представяне на паметници на средновековната българска култура от езическия период с помощта на ИКТ
---------------------	--

Задачи за контрол	Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
-------------------	---

ТЕМА 15: СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА СЛАВЯНСКАТА ПИСМЕНОСТ И КНИЖНИНА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p>	<ol style="list-style-type: none"> Предпоставки за появата на славянската писменост <ol style="list-style-type: none"> предпоставки за създаване на славянската писменост значение и последици Живот и дейност на св. св. Кирил и Методий <ol style="list-style-type: none"> жития на св. Кирил и св. Методий създаване на славянската писменост – 855 г. (глаголица) Великоморавската мисия начало на мисията – 863 г. просветна дейност смъртта на Кирил дейността на Методий <ol style="list-style-type: none"> дейност в Панония ръкополагане за архиепископ във Великоморавия Учениците на Кирил и Методий в България <ol style="list-style-type: none"> изгонване на учениците на Кирил и Методий от Великоморавия дейност в България
<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p>	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> Обясняват значението на делото на св. св. Кирил и Методий и на техните ученици. Разбират защо св. св. Кирил и Методий са определени за небесни съпокровители на Европа. Познават просветни центрове, просветители и тяхната дейност и произведения. Оценяват влиянието на българската култура в средновековния свят. Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ по зададени показатели за култура и културно наследство от епохата. Обясняват понятията: <i>идентичност, житие</i>.
<p>Актуализиране на знания, умения</p>	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> Покръстването на българите. Културата на езическа България.
<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Обяснява се значението на делото на св. св. Кирил и Методий и на техните ученици. Дискутира се защо св. св. Кирил и Методий са определени за небесни съпокровители на Европа.</p>

15

КАКО е възникнала писмеността на св. св. Кирил и Методий и каква е нейната роля?

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за създаването на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

80

ЖИВОТ И ДЕЙНОСТ НА СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ

Житията на св. св. Кирил и Методий са описани в „Житията на св. св. Кирил и Методий“.

Житията на св. св. Кирил и Методий са описани в „Житията на св. св. Кирил и Методий“.

Житията на св. св. Кирил и Методий са описани в „Житията на св. св. Кирил и Методий“.

81

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

82

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

83

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

ПРОБЛЕМ
Кои са предпоставките за появата на славянската писменост?

ТЕМА
Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина

ТЕМА 16: „ЗЛАТЕН ВЕК“ НА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

16

„Златен век“ на българската култура

КНИЖОВНИЦИТЕ В ПЕРИОДА
Следващият период е бидан пренебрегван и в него няма много творчество. Това е времето на упадък и на разпад на културата. Това време е бидан пренебрегван и в него няма много творчество. Това е времето на упадък и на разпад на културата.

ПРЕДПОСТАВКИ НА „ЗЛАТНИЯ ВЕК“
Предполагаме, че основните предпоставки за развитието на българската култура са свързани с политическата обстановка и с развитието на селското стопанство. Това е времето на упадък и на разпад на културата.

ПРЕСЛАВ – РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

ПРЕСЛАВ – РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

Следващият период е бидан пренебрегван и в него няма много творчество. Това е времето на упадък и на разпад на културата.

КНИЖОВНИЦИТЕ В ПЕРИОДА
Следващият период е бидан пренебрегван и в него няма много творчество. Това е времето на упадък и на разпад на културата.

ПРЕДПОСТАВКИ НА „ЗЛАТНИЯ ВЕК“
Предполагаме, че основните предпоставки за развитието на българската култура са свързани с политическата обстановка и с развитието на селското стопанство.

ПРЕСЛАВ – РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

План на урока

- Предпоставки за „Златния век“
 - Покръстването
 - новата религия – източник на теми, идеи и сюжети
- Преслав – новото християнско средище на България
 - особености в архитектурата на Преслав
 - вътрешна и външна част на града – характеристики
 - църковно строителство
 - преславска рисувана керамика
- Поява на старобългарската книжнина
 - „златното време“ на старобългарската книжнина
 - Светославов сборник
 - поява на кръг от ерудирани книжовници – Йоан Екзарх, Константин Преславски, Черноризец Храбър
- Апокрифна книжнина
 - причини за появата на апокрифната книжнина
 - същност и значение
- Значение на „Златния век“
 - постижения
 - превръщането на България в център на славянска и християнска цивилизация

Учениците:

- Представят паметници от периода на „Златния век“ с национално и световно културно значение.
- Описват Преслав като най-значимия културен и просветен център на християнска България.
- Дават примери за забележителни паметници и произведения на изкуството от християнския период.
- Познават книжовни школи, книжовници и техните произведения.
- Обясняват понятията: *олтарна абсида*, *инкрустация*, *културни взаимодействия*.
- Оценяват влиянието на българската култура в средновековния свят.
- Извличат информация от писмени документи и изображения.
- Търсят и подбират информация чрез ИКТ по зададени показатели за култура и културно наследство от епохата.

Актуализиране на знания, умения

Актуализират се знанията за:

- Културата на езическа България.
- Създаване и разпространение на славянската писменост и книжнина.

16

„Златен век“ на българската култура

КНИЖОВНИЦИТЕ В ПЕРИОДА
Следващият период е бидан пренебрегван и в него няма много творчество. Това е времето на упадък и на разпад на културата.

ПРЕДПОСТАВКИ НА „ЗЛАТНИЯ ВЕК“
Предполагаме, че основните предпоставки за развитието на българската култура са свързани с политическата обстановка и с развитието на селското стопанство.

ПРЕСЛАВ – РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

Следващият период е бидан пренебрегван и в него няма много творчество. Това е времето на упадък и на разпад на културата.

КНИЖОВНИЦИТЕ В ПЕРИОДА
Следващият период е бидан пренебрегван и в него няма много творчество. Това е времето на упадък и на разпад на културата.

ПРЕДПОСТАВКИ НА „ЗЛАТНИЯ ВЕК“
Предполагаме, че основните предпоставки за развитието на българската култура са свързани с политическата обстановка и с развитието на селското стопанство.

ПРЕСЛАВ – РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

16

„Златен век“ на българската култура

КНИЖОВНИЦИТЕ В ПЕРИОДА
Следващият период е бидан пренебрегван и в него няма много творчество. Това е времето на упадък и на разпад на културата.

ПРЕДПОСТАВКИ НА „ЗЛАТНИЯ ВЕК“
Предполагаме, че основните предпоставки за развитието на българската култура са свързани с политическата обстановка и с развитието на селското стопанство.

ПРЕСЛАВ – РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

Следващият период е бидан пренебрегван и в него няма много творчество. Това е времето на упадък и на разпад на културата.

КНИЖОВНИЦИТЕ В ПЕРИОДА
Следващият период е бидан пренебрегван и в него няма много творчество. Това е времето на упадък и на разпад на културата.

ПРЕДПОСТАВКИ НА „ЗЛАТНИЯ ВЕК“
Предполагаме, че основните предпоставки за развитието на българската култура са свързани с политическата обстановка и с развитието на селското стопанство.

ПРЕСЛАВ – РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

РЕЛИГИОЗНО-УЧЕБНО-ПРОСВЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
Преслав е бил един от най-важните центрове на българската култура. Там са били създадени много от най-важните произведения на българската литература.

Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ НАУЧЕНОТО“
Задачи за контрол	Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

III. БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА (XII – XIV ВЕК)

ТЕМА 17: СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРИЯ ВЪЗКРЪСВА. ВЪСТАНИЕТО НА АСЕН И ПЕТЪР – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. Положението на българите под византийска власт
	а) изпитания в условията на чужда власт – политически и социални
	б) унищожаване на Българската патриаршия
	в) преминаване на кръстоносците от I и II кръстоносен поход през българските земи
	г) българските въстания на Петър Делян и Георги Войтех
	2. Обявяване и ход на въстанието на Асен и Петър
	а) причини и повод
	б) обявяване на въстанието
	в) ход на въстанието
	г) резултати – възстановяване на българската държава
	3. Продължаване на освободителното дело
	а) походът от 1190 г. на Исак II срещу България
	б) завладяване на гр. Бредец – 1194 г.
	в) заговори и убийството на Асен и Петър

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Описват положението на българите под византийска власт. – Формулират причините за въстанието на Асен и Петър (1185 – 1187). – Използват пространствени ориентири и описват хода на въстанието. – Оценяват ролята на династията на Асен и Петър за възстановяването на българската държава.
---	---

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Залеза на Първото българско царство. – Съпротивителното движение на цар Самуил.
---------------------------------	--

Съдържателни акценти	Разглеждат се положението на българите под византийска власт и трудностите, които поражда чуждото владичество Формулират се причините за въстанието на Асен и Петър (1185 – 1187). Проследява се ходът на въстанието и се акцентира върху освободителния му характер. Работа с линия на времето и историческа карта. Оценява се ролята на династията на Асен и Петър за възстановяването на българската държава и превръщането ѝ само за едно десетилетие във важен политически фактор на Балканите. Дискутират се задачите, които стоят пред търновските царе – довършване на освободителното дело, международно признаване на властта им и възстановяване на патриаршияния статут на българската църква.
----------------------	--

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриката „Свидетелство от епохата“ и рубриката „Още за...“
---------------------------------	--

17 БЪЛГАРИЯ КЪМ СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРИЯ

Средновековна България възкръсва. Въстанието на Асен и Петър

Положението на българите под византийска власт

Византийците са превърнали България в провинция на своята империя. Българите са лишени от политическа самостоятелност. Те са принудени да плащат данни и да покоряват военни походи на византийските войски.

Въстанието на Асен и Петър

Въстанието на Асен и Петър е следствие от политическите и социалните промени в България. Асен и Петър са представители на старата българска аристокрация, която се противопоставя на византийската власт.



1 Асен и Петър

2 Въстанието на Асен и Петър

3 Въстанието на Асен и Петър

4 Въстанието на Асен и Петър

5 Въстанието на Асен и Петър

6 Въстанието на Асен и Петър

7 Въстанието на Асен и Петър

8 Въстанието на Асен и Петър

9 Въстанието на Асен и Петър

10 Въстанието на Асен и Петър

Средновековна България възкръсва. Въстанието на Асен и Петър

Положението на българите под византийска власт

Византийците са превърнали България в провинция на своята империя. Българите са лишени от политическа самостоятелност. Те са принудени да плащат данни и да покоряват военни походи на византийските войски.

Въстанието на Асен и Петър

Въстанието на Асен и Петър е следствие от политическите и социалните промени в България. Асен и Петър са представители на старата българска аристокрация, която се противопоставя на византийската власт.



1 Асен и Петър

2 Въстанието на Асен и Петър

3 Въстанието на Асен и Петър

4 Въстанието на Асен и Петър

5 Въстанието на Асен и Петър

6 Въстанието на Асен и Петър

7 Въстанието на Асен и Петър


8 Въстанието на Асен и Петър

9 Въстанието на Асен и Петър

10 Въстанието на Асен и Петър

НАСЛЕДИЕТО

Въстанието на Асен и Петър е едно от най-важните събития в българската история. То е начало на възкръсването на българската държава.



1 Асен и Петър

2 Въстанието на Асен и Петър

3 Въстанието на Асен и Петър

4 Въстанието на Асен и Петър

5 Въстанието на Асен и Петър

6 Въстанието на Асен и Петър

7 Въстанието на Асен и Петър


8 Въстанието на Асен и Петър

9 Въстанието на Асен и Петър

10 Въстанието на Асен и Петър

ВЪСТАНИЕТО НА АСЕН И ПЕТЪР

Въстанието на Асен и Петър е следствие от политическите и социалните промени в България. Асен и Петър са представители на старата българска аристокрация, която се противопоставя на византийската власт.



1 Асен и Петър

2 Въстанието на Асен и Петър

3 Въстанието на Асен и Петър

4 Въстанието на Асен и Петър

5 Въстанието на Асен и Петър

6 Въстанието на Асен и Петър

7 Въстанието на Асен и Петър

8 Въстанието на Асен и Петър

9 Въстанието на Асен и Петър

10 Въстанието на Асен и Петър

Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ НАУЧЕНОТО“
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

**ТЕМА 18:
ЗАВЪРШВАНЕ НА
ОСВОБОДИТЕЛНОТО ДЕЛО
НА АСЕНЕВЦИ.
ЦАР КАЛОЯН (1197 – 1207) –
УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ
(1 УЧЕБЕН ЧАС)**

План на урока	<p>1. Българо-византийските отношения</p> <p>а) възкачване на цар Калоян на българския престол</p> <p>б) освобождяване на крепостта Варна</p> <p>в) мирният договор с Византия от 1202 г.</p> <p>2. Отношения с Унгария</p> <p>а) окупиране на Белградската и Браничевската област от унгарците – 1202 г.</p> <p>б) отвоюване на Белградската и Браничевската област – 1203 г.</p> <p>3. Уния с Римската църква</p> <p>а) дипломатически успехи</p> <p>б) сключване на унията – 1204 г.</p> <p>в) значение на унията</p> <p>4. Отношения с Латинската империя. Битката при Одрин</p> <p>а) превземане на Константинопол от латинците – 1204 г.</p> <p>б) битката при Одрин – 1205 г. и пленяването на латинския император Балдуин</p> <p>5. Разпадане на българо-византийския съюз в Тракия. Смъртта на цар Калоян</p>
---------------	--

Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Обясняват понятието <i>уния</i>. – Оценяват ролята на династията на Асеневци за възстановяването на българското царство. – Извличат информация от различни източници за развитието на българската държава. – Представят устройството на българската държава в периода XII – XIV век. – Дават примери за успехи на средновековната дипломация от периода – унията с Папството. – Познават значими военни конфликти от периода – битката при Одрин. – Оценяват по зададени показатели владетели – цар Калоян.
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Възстановяването на българската държава и въстанието на Асен и Петър. – Кръстоносните походи.
Съдържателни акценти	<p>Изяснява се значението на понятието <i>уния</i>. Характеризира се ролята на цар Калоян за превръщането на България в значим политически фактор в Европа в началото на XIII в. Акцентира се на основните военни и дипломатически успехи на българския владетел.</p> <p>Обяснява се унията с Папството като събитие с предимно политически характер и се оценява нейното значение.</p> <p>Описва се битката при Одрин по зададени опори.</p> <p>Използване на ресурси от електронния вариант на учебника.</p>
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриката „Свидетелство от епохата“ и рубриката „Още за...“

18

Цар Калоян Византийски император в периода на упадък на цар Калоян Кое е резултатът?

Завършване на освободителното дело на Асеневци. Цар Калоян (1197 – 1207)

ПРОБЛЕМИ

1197 – смъртта на цар Симеон II
1199 – смъртта на цар Петър
1202 – осигуряване на престолът на Асеневци
1204 – осигуряване на унията с Римската църква
1205 – битката при Одрин
1207 – смъртта на цар Калоян

Византийско-българските отношения

След смъртта на Асен и Петър престолът в Тракия върши начална линия княз Калоян II. Ф. В излизане в областта на царя. Вече този регион е под контрола на едновременно българския владетел и османлиите. Византия се стреми да възстанови контрола си над областта. Цар Калоян е принуден да се откаже от претенциите си за българския престол. В резултат на това Калоян е принуден да подпише мирен договор с Византия. Според договора Калоян получава право да управлява областта Варна и Браничевска област, но трябва да признае сюзереността си към Византия.

Уния с Римската църква

Унията с Римската църква е сключена на 14 декември 1204 г. Това е първият случай в историята на България, когато българският владетел е принуден да признае сюзереността си към Римската църква. Унията е сключена на 14 декември 1204 г. Това е първият случай в историята на България, когато българският владетел е принуден да признае сюзереността си към Римската църква.

Уния с Римската църква

Унията с Римската църква е сключена на 14 декември 1204 г. Това е първият случай в историята на България, когато българският владетел е принуден да признае сюзереността си към Римската църква.

Смъртта на цар Калоян

Смъртта на цар Калоян е резултат от битката при Одрин. Калоян е пленен и загинал в битката при Одрин. Смъртта на цар Калоян е резултат от битката при Одрин.

Описание с илюстрации

Византийски император в периода на упадък на цар Калоян Кое е резултатът?

Значение на унията

Унията с Римската църква е сключена на 14 декември 1204 г. Това е първият случай в историята на България, когато българският владетел е принуден да признае сюзереността си към Римската църква.

Битката при Одрин

Битката при Одрин е резултат от неуспешния опит на латинците да завладеят на 13 април 1204 г. латинските крестоносци контрола над Константинопол. Битката е резултат от неуспешния опит на латинците да завладеят Константинопол.

Уния с Римската църква

Унията с Римската църква е сключена на 14 декември 1204 г. Това е първият случай в историята на България, когато българският владетел е принуден да признае сюзереността си към Римската църква.

Смъртта на цар Калоян

Смъртта на цар Калоян е резултат от битката при Одрин. Калоян е пленен и загинал в битката при Одрин. Смъртта на цар Калоян е резултат от битката при Одрин.



Цар Калоян

Византийски император в периода на упадък на цар Калоян Кое е резултатът?

ПРОБЛЕМИ И ЗАДАЧИ

1. Каква е ролята на унията с Римската църква?

2. Каква е ролята на битката при Одрин?

Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачите от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 19: ПОЛИТИЧЕСКО МОГЪЩЕСТВО НА БЪЛГАРИЯ ПРИ ЦАР ИВАН АСЕН II (1218 – 1241) – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. Управлението на цар Борил а) сътресения в българското общество след убийството на цар Калоян б) военни и дипломатически неуспехи на узурпатора Борил в) възкачване на Иван Асен II на българския престол
	2. Дипломатията на цар Иван Асен II а) прояви на българската дипломатия б) отношения с Унгария в) отношения с Латинската империя
Опорни знания и умения, основни понятия	3. Битката при Клокотница а) последици б) условия за бърз стопански напредък в) възстановяване на Българската патриаршия а) промяна във външната политика на България б) клетвен договор между българи и никейци – 1234 г. в) църковният събор в Ламсак – 1235 г.
	Учениците: – Обясняват понятието <i>уния</i> . – Оценяват ролята на династията на Асеневици за възстановяването на Българското царство. – Извличат информация от различни източници за развитието на българската държава. – Представят устройството на българската държава в периода XII – XIV век. – Дават примери за успехи на средновековната дипломатия от периода – династическите бракове. – Познават значими военни конфликти от периода – битката при Клокотница. – Оценяват по зададени показатели владетели – цар Иван Асен II. – Извличат информация от писмени документи, историческа карта и изображения.

19
КМ цар Иван Асен II в началото на 13 век

УЧЕБНИЦИ
1218 – 1241: Иван Асен II се възкачва на българския престол и управлява с цар Борил II (1218 – 1235) и Калоян (1235 – 1241) през Клокотница и Ламсак.

1218 – 1241: Иван Асен II
1218 – възкачване на българския престол

Политическо могъщество на България при цар Иван Асен II (1218 – 1241)

Управление на цар Борил
Управление на цар Борил II (1218 – 1235) и Калоян (1235 – 1241) през Клокотница и Ламсак.

Управление на цар Иван Асен II
Управление на цар Иван Асен II (1218 – 1241) през Клокотница и Ламсак.

103

102

19
КМ цар Иван Асен II в началото на 13 век

УЧЕБНИЦИ
1218 – 1241: Иван Асен II се възкачва на българския престол и управлява с цар Борил II (1218 – 1235) и Калоян (1235 – 1241) през Клокотница и Ламсак.

1218 – 1241: Иван Асен II
1218 – възкачване на българския престол

Политическо могъщество на България при цар Иван Асен II (1218 – 1241)

Управление на цар Борил
Управление на цар Борил II (1218 – 1235) и Калоян (1235 – 1241) през Клокотница и Ламсак.

Управление на цар Иван Асен II
Управление на цар Иван Асен II (1218 – 1241) през Клокотница и Ламсак.

103

102

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Наследство“ и „Свидетелство от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачите от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задача от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

20

КАКО? Византия създава нов тип на управление – самодържавата. Византия поема на себе си ролята на наследник на Римската империя.

КОГА? През 324 г. Константин Велики обявява за държавна религия християнството.

КЪДЕ? Византия е разположена в Източната част на Римската империя.

ЗАЩО? За да запази единството на империята.

КАК? Чрез политическо и административно обединение.

КАКВО? Византия става наследник на Римската империя.

КОГА? През 324 г. Константин Велики обявява за държавна религия християнството.

КЪДЕ? Византия е разположена в Източната част на Римската империя.

ЗАЩО? За да запази единството на империята.

КАК? Чрез политическо и административно обединение.

България през Втората половина на XIII в.

Разширяване на територията


В началото на XIII в. българските владетели разширяват територията на държавата си. Това се дължи на политическата криза в Латинска империя и на упадъка на Византия.

Въстанието на Ивайло


Въстанието на Ивайло е първото българско въстание срещу Латинската империя. То е резултат от политическата криза и социалните несправедливости.

Самодържавата

Самодържавата е форма на управление, при която властта е концентрирана в ръцете на един владетел.



Семейство на цар Иван Асен II. Цар Иван Асен II е в центъра, обграден от своите деца и съпруга.



Семейство на цар Симеон II. Цар Симеон II е в центъра, обграден от своите деца и съпруга.

106

107

ТЕМА 20: БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XIII в. – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<p>1. Разпиляното наследство</p> <p>а) политическа криза при наследниците на Иван Асен II</p> <p>б) военни неуспехи и вътрешнополитическа нестабилност</p> <p>2. Въстанието на Ивайло</p> <p>а) причини</p> <p>б) ход</p> <p>в) резултати</p> <p>г) управление на Ивайло</p> <p>3. Разпокъсване на българската държава</p> <p>а) борби за власт</p> <p>б) външни влияния</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Обясняват понятията: <i>регентство</i>, <i>ктитор</i>. – Оценяват ролята на династията на Асеневци за възстановяването на Българското царство. – Извличат информация от различни източници за развитието на българската държава през втората половина на XIII век. – Представят устройството на българската държава в периода XIII – XIV век. – Познават значими военни конфликти от периода XII – XIV век – въстанието на Ивайло. – Оценяват по зададени показатели владетели от периода. – Извличат информация от писмени документи, историческа карта и изображения.
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Завършване на освободителното дело на Асеневци. Управлението на цар Калоян – Политическо могъщество на България при цар Иван Асен II.

САМОДЪРЖАВАТА

Самодържавата е форма на управление, при която властта е концентрирана в ръцете на един владетел. Това е резултат от политическата криза и социалните несправедливости.

Въстанието на Ивайло


Въстанието на Ивайло е първото българско въстание срещу Латинската империя. То е резултат от политическата криза и социалните несправедливости.

САМОДЪРЖАВАТА


Самодържавата е форма на управление, при която властта е концентрирана в ръцете на един владетел. Това е резултат от политическата криза и социалните несправедливости.

Въстанието на Ивайло

Въстанието на Ивайло е първото българско въстание срещу Латинската империя. То е резултат от политическата криза и социалните несправедливости.



Семейство на цар Иван Асен II. Цар Иван Асен II е в центъра, обграден от своите деца и съпруга.



Семейство на цар Симеон II. Цар Симеон II е в центъра, обграден от своите деца и съпруга.

108

109

Съдържателни акценти	<p>Изяснява се значението на понятията: <i>регентство</i>, <i>ктитор</i>.</p> <p>Характеризират се последиците за българската държава от татарското нашествие и въстанието на Ивайло.</p> <p>Акцентираща се върху това, че през втората половина на XIII век страната навлиза в продължителна криза, причина за която е борбата за власт между наследниците на Иван Асен II, намесата на Византия и татарите.</p> <p>Обяснява се, че началото на XIV век зарежда българската държава политически разпокъсана и отслабена.</p> <p>Оценява се личността на българските владетели от периода по зададени показатели. Използват се ресурси от електронния вариант на учебника.</p> <p>Дискутират се причините за изпадането на българската държава в продължителна политическа криза през втората половина на XIII век.</p>
Учебни ресурси и други средства	<p>Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Свидетелство от епохата“, „Още за...“ и „Наследство“</p>

Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачи от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 21: БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ XIV В. И ПАДАНЕТО ѝ ПОД ОСМАНСКА ВЛАСТ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<p>1. Политическо стабилизиране на България</p> <p>а) преодоляване на политическата нестабилност – цар Теодор Светослав (1300 – 1321)</p> <p>б) управление на Михаил Шишман (1323 – 1330)</p> <p>2. България при цар Иван Александър (1331 – 1371)</p> <p>а) външна политика – умел военачалник и дипломат</p> <p>б) регламентиране на търговските отношения с Венецианската република</p> <p>3. Поява на османските турци на Балканския полуостров</p> <p>а) османските турци – военни наемници в конфликтите между балканските владетели</p> <p>б) опит за балканска коалиция срещу османските турци – 1351 г.</p> <p>в) завладяване на крепостта Цимпе от османците – 1352 г.</p> <p>г) нахлуване на османците в Тракия и сключване на договор със султан Мурад II</p> <p>д) разделяне на българската държава – Видинско и Търновско царство, Добруджанско деспотство</p> <p>4. Падане на България под османска власт</p> <p>а) причини</p> <p>б) завладяване на Търновското царство – 1393 г.</p> <p>в) падане на Видинското царство – 1396 г.</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Проследяват етапите на османско завоевание на Балканите. – Откриват причини и последици от османското завоевание на българските земи. – Познават основните вътрешно- и външнополитически тенденции в развитието на българската държава през XIV век. – Търсят, подбират и обработват информация по зададени показатели за личности, исторически събития и процеси чрез ИКТ.

	<ul style="list-style-type: none"> – Оценяват по зададени показатели владетелите: цар Иван Александър, цар Иван Шишман, цар Иван Срацимир. – Обясняват понятието <i>сепаратизъм</i>.
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – България през втората половина на XIII век. – Тенденции в политическото развитие в Средновековна Европа през XIII век.
Съдържателни акценти	<p>Изяснява се значението на понятието <i>сепаратизъм</i>.</p> <p>Припомнят се периодът от втората половина на XIII век и причините за навлизането на България в продължителна криза – борбата за власт между наследниците на Иван Асен II, намесата на Византия и татарските нашествия.</p> <p>Обяснява се, че началото на XIV век зарежда българската държава политически разпокъсана и отслабена.</p> <p>Представят се основните вътрешно- и външнополитически тенденции в развитието на българската държава през XIV век.</p> <p>Проследяват се етапите на османско завоевание на Балканите.</p>

21

България през XIV в. и падането ѝ под османска власт

Политическо стабилизиране на България

След дълго управление на царство в началото на XIV в. българските владетели действително вече разполагат с единна държава за първи път от началото на XIII в. и се превръщат в политически централизирана държава. Това става благодарение на цар Теодор Светослав (1300 – 1321) и неговия син Михаил Шишман (1323 – 1330). Те успяват да консолидират българските земи и да ги обединят в единна държава.

Външна политика

Външната политика на българските владетели през XIV в. е ориентирана главно към западните граници на царството. Цар Теодор Светослав и неговият син Михаил Шишман успяват да установят добри отношения с Венецианската република. Това става благодарение на умелата дипломатия на цар Теодор Светослав и неговия син Михаил Шишман.

Поява на османските турци

В началото на XIV в. на Балканския полуостров се появяват османските турци. Те са военни наемници, които участват в конфликтите между балканските владетели. Османските турци са водени от султан Мурад II, който успява да завладее крепостта Цимпе през 1352 г. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II.

Разделяне на българската държава

В началото на XIV в. българската държава се разделя на Видинско и Търновско царство, Добруджанско деспотство. Това става благодарение на нахлуването на османските турци в Тракия и сключването на договор със султан Мурад II.

Падане на България под османска власт

В началото на XIV в. България пада под османска власт. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее Търновското царство през 1393 г. и Видинското царство през 1396 г.

Вито и зареждането на Венецианската република в българските земи. Илюстрация на венецианския търговец на кораба на венецианския търговец на кораба в Венеция. В началото на XIV в. Венеция се превръща в морска сила и успява да установи добри отношения с българските владетели.

Падане на османските турци

В началото на XIV в. османските турци започват да навлизат в българските земи. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее крепостта Цимпе през 1352 г. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II.

Външна политика

Външната политика на българските владетели през XIV в. е ориентирана главно към западните граници на царството. Цар Теодор Светослав и неговият син Михаил Шишман успяват да установят добри отношения с Венецианската република. Това става благодарение на умелата дипломатия на цар Теодор Светослав и неговият син Михаил Шишман.

Поява на османските турци

В началото на XIV в. на Балканския полуостров се появяват османските турци. Те са военни наемници, които участват в конфликтите между балканските владетели. Османските турци са водени от султан Мурад II, който успява да завладее крепостта Цимпе през 1352 г. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II.

Разделяне на българската държава

В началото на XIV в. българската държава се разделя на Видинско и Търновско царство, Добруджанско деспотство. Това става благодарение на нахлуването на османските турци в Тракия и сключването на договор със султан Мурад II.

Падане на България под османска власт

В началото на XIV в. България пада под османска власт. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее Търновското царство през 1393 г. и Видинското царство през 1396 г.

Падане на България под османска власт

В началото на XIV в. България пада под османска власт. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее Търновското царство през 1393 г. и Видинското царство през 1396 г.

Падане на Видинското царство

В началото на XIV в. Видинското царство пада под османска власт. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее Видинското царство през 1396 г.

Падане на Търновското царство

В началото на XIV в. Търновското царство пада под османска власт. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее Търновското царство през 1393 г.

Падане на Добруджанското деспотство

В началото на XIV в. Добруджанското деспотство пада под османска власт. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее Добруджанското деспотство през 1396 г.

Падане на България под османска власт

В началото на XIV в. България пада под османска власт. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее Търновското царство през 1393 г. и Видинското царство през 1396 г.

Падане на Видинското царство

В началото на XIV в. Видинското царство пада под османска власт. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее Видинското царство през 1396 г.

Падане на Търновското царство

В началото на XIV в. Търновското царство пада под османска власт. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее Търновското царство през 1393 г.

Падане на Добруджанското деспотство

В началото на XIV в. Добруджанското деспотство пада под османска власт. Това става благодарение на умелата военачалническа дейност на султан Мурад II, който успява да завладее Добруджанското деспотство през 1396 г.

	<p>Формулират се причини и последици от османското завоевание на българските земи. Оценява се личността на българските владетели от периода по зададени показатели: цар Иван Александър, цар Иван Шишман, цар Иван Срацимир.</p> <p>Използват се ресурси от електронния вариант на учебника.</p> <p>Дискутират се причините и последиците от завладяването на българските земи от османските турци.</p>
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриките „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Задачи за контрол	Задачи 1, 2, 4 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 22: ОПОРИТЕ НА ВЛАСТТА В СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРИЯ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)


План на урока	1. Административно устройство на Първата българска държава
	<p>а) народните събори – традиционни институции в общественото управление на славяни и българи</p> <p>б) първоначална административна уредба – запазване на автономията на славяни и прабългари</p> <p>в) административна реформа на хан Омуртаг</p>
	2. Управленски институции на Първата българска държава
	<p>а) ханската власт – характеристики</p> <p>б) болярски съвет – състав и функции</p>
	3. Административно устройство на Втората българска държава
	<p>а) административно деление – 9 области (хори)</p> <p>б) функциите на севастите (управители на областите)</p>
	4. Управленски институции през XIII – XIV век
	<p>а) владетелска институция – правомощия на царя и унаследяване</p> <p>б) болярски съвет – състав и функции</p> <p>в) представителни титли в царския двор</p>

Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Представят държавното устройство на ранносредновековната българска държава. – Представят устройството на българската държава в периода XII – XIV век. – Описват управленските институции и техните основни функции в ранносредновековната българска държава и в периода XII – XIV век. – Представят административното устройство на Първата и Втората българска държава. – Дават примери за византийско влияние върху уредбата на Втората българска държава. – Обясняват понятието <i>автономия</i>.
	Актуализиране на знания, умения

22

Опорите на властта в средновековна България

ОК: Сега трябва да разберем как са работили опорите на властта в средновековна България?



Административно устройство на Първата българска държава

Оформването на държавно устройство и административна организация в средновековна България е свързано с процесите на славянизация и българизация на територията на днешна България. Тези процеси са свързани с появата на първоначална административна уредба, която запазва автономията на славяни и прабългари.

В ранните години на българската държава административното устройство е базирано на народните събори. Тези събори са съставени от представители на славянските племена и българи. Те решават важни държавни дела, като например избирането на хан, приемането на законите и събирането на даноци.

В ранните години на българската държава административното устройство е базирано на народните събори. Тези събори са съставени от представители на славянските племена и българи. Те решават важни държавни дела, като например избирането на хан, приемането на законите и събирането на даноци.

Управленски институции през XIII – XIV век

В средновековна България административното устройство е базирано на народните събори. Тези събори са съставени от представители на славянските племена и българи. Те решават важни държавни дела, като например избирането на хан, приемането на законите и събирането на даноци.

Управленски институции на Втората българска държава

В средновековна България административното устройство е базирано на народните събори. Тези събори са съставени от представители на славянските племена и българи. Те решават важни държавни дела, като например избирането на хан, приемането на законите и събирането на даноци.

Севастите

Севастите са представители на славянските племена и българи, които са назначавани за управление на областите. Те са отговорни за поддържането на реда и приемането на даноци в своите области.

Болярски съвет

Болярският съвет е съставен от представители на славянските племена и българи. Той е отговорен за приемането на законите и събирането на даноци.

Административно устройство на Втората българска държава

В средновековна България административното устройство е базирано на народните събори. Тези събори са съставени от представители на славянските племена и българи. Те решават важни държавни дела, като например избирането на хан, приемането на законите и събирането на даноци.

Управленски институции през XIII – XIV век

В средновековна България административното устройство е базирано на народните събори. Тези събори са съставени от представители на славянските племена и българи. Те решават важни държавни дела, като например избирането на хан, приемането на законите и събирането на даноци.

Управленски институции през XIII – XIV век

В средновековна България административното устройство е базирано на народните събори. Тези събори са съставени от представители на славянските племена и българи. Те решават важни държавни дела, като например избирането на хан, приемането на законите и събирането на даноци.

Болярски съвет

Болярският съвет е съставен от представители на славянските племена и българи. Той е отговорен за приемането на законите и събирането на даноци.

Съдържателни акценти	Обяснява се държавното устройство на ранносредновековната българска държава и на българската държава в периода XII – XIV век. Описват се управленските институции и техните основни функции в ранносредновековната българска държава и в периода XII – XIV век, като се извеждат сходствата и различията. Представя се административното устройство на Първата и Втората българска държава и се акцентира върху византийското влияние през периода XII – XIV век. Обяснява се понятието <i>автономия</i> . Сравняват се мястото и ролята на владетеля в периода на ханството, на Първото и на Второто българско царство. Правят се изводи за настъпили промени във владетелската институция. Анализира се уредбата на средновековната българска държава по зададени опори.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Свидетелство от епохата“, „Още за...“ и „Наследство“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачи от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 23: СТОПАНСКО РАЗВИТИЕ НА СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРИЯ – УРОК УПРАЖНЕНИЕ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. Земеделие
	а) място в стопанското развитие
	б) България – главен производител на зърнени храни в Югоизточна Европа
	2. Животновъдство
а) основен поминък в планинските райони	
б) развитие в периода XII – XIV век	
3. Занаяти	
а) обработка на метали	
б) керамично производство	
в) обособяване на занаятчийска прослойка	
4. Търговия	
а) търговски отношения с Византия	
б) търговия с Дубровник, Венеция и Генуя	
в) монетосечене	

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Обясняват понятието <i>сграфито</i> . – Представят стопанското развитие в българските земи в периода от създаването на българската държава до XIV век. – Характеризират развитието на земеделието, животновъдството и занаятчийското производство. – Сравняват стопанското развитие на българската държава през периодите VII – XI век и XII – XIV век. – Формулират факторите, оказващи влияние върху стопанското развитие. – Проследяват връзката между появата на монетосеченето и развитието на търговията в средновековната българска държава. – Извличат информация от писмени документи и изображения. – Търсят и подбират информация в интернет, отнасяща се до развитието на средновековното българско стопанство.
Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Бит и поминък на славяни и българи. – България при управлението на Иван Асен II. – Обществени промени във Византия и Западна Европа XII – XIV век.


23

Стопанско развитие на средновековна България


Земеделие
Едно от основните стопански дейности в средновековна България е земеделието. В периода XII – XIV век земеделието се развива значително. Основни култури са зърнените храни – пшеница, ечемик, овес, ръж, овсяна, просо, както и овощни и зеленчуци. В периода XII – XIV век земеделието се развива значително. Основни култури са зърнените храни – пшеница, ечемик, овес, ръж, овсяна, просо, както и овощни и зеленчуци. В периода XII – XIV век земеделието се развива значително. Основни култури са зърнените храни – пшеница, ечемик, овес, ръж, овсяна, просо, както и овощни и зеленчуци.

Животновъдство
В средновековна България животновъдството се развива значително. Основни видове животни са говедата, овцете, козите, свинете, птиците и конете. В периода XII – XIV век животновъдството се развива значително. Основни видове животни са говедата, овцете, козите, свинете, птиците и конете.

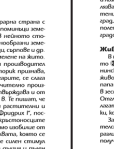
Занаяти
В средновековна България занаятите се развиват значително. Основни занаяти са ковачеството, керамиката, текстилното производство, ювелирството и др. В периода XII – XIV век занаятите се развиват значително. Основни занаяти са ковачеството, керамиката, текстилното производство, ювелирството и др.



Земеделски работници в полето.



Животновъдство.



Занаяти.

<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Изяснява се значението на понятието <i>сграфито</i>. Представят се основните тенденции в стопанското развитие в българските земи в периода от създаването на българската държава до XIV век. Характеризира се развитието на земеделието, животновъдството и занаятчийското производство с акцент върху аграрния характер на страната и преобладаващото селско население в нея. Сравнява се стопанското развитие на българската държава през периодите VII – XI век и XII – XIV век. Формулират се факторите, оказващи влияние върху стопанското развитие. Акцент се поставя върху взаимовръзката между появата на монетосеченето и развитието на търговията в средновековната българска държава. Работи се с писмени документи и изображения. Поставя се задача за търсене в интернет и подбор на информация, отнасяща се до развитието на средновековното българско стопанство. Обсъжда се в клас.</p>
-----------------------------	---

<p>Учебни ресурси и други средства</p>	<p>Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Свидетелство от епохата“, „Още за...“ и „Наследство“</p>
<p>Допълнителни дейности</p>	<p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
<p>Допълнителни задачи</p>	<p>Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
<p>Задачи за контрол</p>	<p>Задачи 2 и 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>

ТЕМА 24: ВСЕКИДНЕВИЕТО НА СРЕДНОВЕКОВНИЯ БЪЛГАРИН – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p>	<ol style="list-style-type: none"> Жилище и бит <ol style="list-style-type: none"> дом и обзавеждане болярските домове Промени в ежедневието след Покръстването <ol style="list-style-type: none"> изоставяне на езическите обичаи и празници налагане на християнския празничен календар разпространение на вярата на силата на мощите на светците Трапезата и облеклото <ol style="list-style-type: none"> традиционна храна
----------------------	--

<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p>	<p>б) навлизане на византийската мода след Покръстването 4. Празници и развлечения а) християнски празници л) ловът – любимо занимание на аристокрацията в) градовете и градското тържище</p> <p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> Обясняват понятието <i>кафтан</i>. Извличат информация от различни източници за всекидневието на българите. Описват промените в българското общество и ежедневието на българите в резултат на християнизацията. Посочват характерни елементи и особености от планировката на българските средновековни градове, свързани с ежедневието на българите.
--	---

<p>Актуализиране на знания, умения</p>	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> Общество и всекидневен живот на траките. Общество и религия на славяни и българи. Стопанско развитие на българската средновековна държава. Обществени промени във Византия и Западна Европа през XII – XIV век.
--	--

24

КНИЖНИЦИ: Български Българин

Всекидневието на средновековния българин

Жилище и бит
 Делни и нощни бургари бавноначалница...
 Жилище и бит
 Делни и нощни бургари бавноначалница...
 Жилище и бит
 Делни и нощни бургари бавноначалница...

СВИДЕТЕЛСТВО ОТ ЕПОХАТА

Делни и нощни бургари бавноначалница...
 Жилище и бит
 Делни и нощни бургари бавноначалница...
 Жилище и бит
 Делни и нощни бургари бавноначалница...

24

КНИЖНИЦИ: Български Българин

Жилище и бит

Делни и нощни бургари бавноначалница...
 Жилище и бит
 Делни и нощни бургари бавноначалница...
 Жилище и бит
 Делни и нощни бургари бавноначалница...

СВИДЕТЕЛСТВО ОТ ЕПОХАТА

Делни и нощни бургари бавноначалница...
 Жилище и бит
 Делни и нощни бургари бавноначалница...
 Жилище и бит
 Делни и нощни бургари бавноначалница...

Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятието <i>кафтан</i> . Описва се всекидневието на средновековния българин. Акцентира се на факта, че всекидневието е свързано с дома, селището и положението в обществото на отделния българин. Представя се съставът на българското общество – аристокрацията, духовенството и селяни, и се извеждат спецификите в тяхното ежедневие – храна, облекло, празници и развлечения. Разглеждат се характерни елементи и особености от планировката на българските средновековни градове, свързани с ежедневието на българите. Коментират се ролята на Покръстването и промените, които внася в ежедневието на средновековния българин, както и ролята на християнския празничен календар.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Поставя се задача за търсене в интернет и подбор на информация по зададени опори, свързана с всекидневието на средновековния българин. Обсъжда се в клас.
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 25: КУЛТУРАТА НА ВТОРАТА БЪЛГАРСКА ДЪРЖАВА (XIII – XIV в.) – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> Архитектура <ol style="list-style-type: none"> крепостно строителство църковна архитектура (основен тип – кръстокуполната църква) строителство на манастири Живопис <ol style="list-style-type: none"> характеристики на църковната живопис миниатюрна живопис – предназначение Книжовен живот <ol style="list-style-type: none"> книжовни центрове в манастирите „втори златен век“ при Иван Александър Търновска книжовна школа правписна реформа
---------------	---

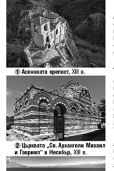
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> Обясняват понятията: <i>архаизми, исихазъм</i>. Представят паметници на националната култура със световно значение: Боянската църква, Лондонското четвороевангелие, Ивановските скални църкви, църквите в Несебър. Познават дейността на Търновската книжовна школа и влиянието и в православния свят. Характеризират архитектурата от периода XIII – XIV век. Дават примери за православни книжовни и културни центрове – Рилски манастир, Бачковски манастир, Търновград. Разбират значението на дейността на Патриарх Евтимий. Извличат информация от изображения и исторически документи.
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> Културното наследство на елинската, римската и ранновизантийската цивилизация в днешните български земи. Културата на езическа България. „Златният век“ на българската култура.

25

ОБЩИ СРЕДНОВЕКОВНИ БЪЛГАРСКИ ГРАДОВЕ И МАНАСТИРИ

Културата на Втората българска държава (XIII – XIV в.)

Въвеждайки българите в средновековния живот, каменният град се превръща в център на политическа, стопанска и културна дейност. Градовете са свързани с пътищата, които водят до морето и в посока на север и изток. В средновековния град се наблюдава ясно изразено разделение на територията на жилищна, селскостопанска и търговска зона. В центъра на града се наблюдава крепостна стена, която е обградена от релефна стена. В средновековния град се наблюдава ясно изразено разделение на територията на жилищна, селскостопанска и търговска зона. В центъра на града се наблюдава крепостна стена, която е обградена от релефна стена.




1. Архитектура

2. Живопис

3. Книжовен живот

4. Правписна реформа

Описание на архитектурата, живописа и книжовния живот. Включва миниатюрна живопис и църковна живопис. Описва работата на манастирските скриптории и книжовни центрове. Упоменава имената на известни книжовници и писатели.




1. Архитектура

2. Живопис

3. Книжовен живот

4. Правписна реформа

Описание на архитектурата, живописа и книжовния живот. Включва миниатюрна живопис и църковна живопис. Описва работата на манастирските скриптории и книжовни центрове. Упоменава имената на известни книжовници и писатели.



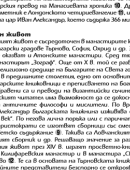
1. Архитектура

2. Живопис

3. Книжовен живот

4. Правписна реформа

Описание на архитектурата, живописа и книжовния живот. Включва миниатюрна живопис и църковна живопис. Описва работата на манастирските скриптории и книжовни центрове. Упоменава имената на известни книжовници и писатели.



1. Архитектура

2. Живопис

3. Книжовен живот

4. Правписна реформа

<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Изяснява се значението на понятията: <i>архаизми, исихазъм</i>.</p> <p>Представят се паметници на националната култура със световно значение: Боянската църква, Лондонското четвероевангелие, Ивановските скални църкви, църквите в Несебър.</p> <p>Характеризира се архитектурата от периода XIII – XIV век.</p> <p>Дават се примери за православни книжовни и културни центрове – Рилски манастир, Бачковски манастир, Търновград.</p> <p>Разглеждат се книжовни школи, книжовници и техните произведения.</p> <p>Акцент се поставя върху дейността на Търновската книжовна школа и влиянието ѝ в православния свят.</p> <p>Коментира се значението на дейността на Патриарх Евтимий.</p> <p>Оценява се влиянието на българската култура в средновековния свят и културното взаимодействие.</p> <p>Дискутират се значението на втория „Златния век“ при Иван Александър и приносят му за обогатяване на средновековната европейска култура и осъществяване на културни взаимодействия.</p>
-----------------------------	---

<p>Учебни ресурси и други средства</p>	<p>Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Наследство“, „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“</p>
<p>Допълнителни дейности</p>	<p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
<p>Допълнителни задачи</p>	<p>Задача 4 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
<p>Задачи за контрол</p>	<p>Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>

ТЕМА 26: БЪЛГАРСКАТА ЦЪРКВА И ЕРЕСИТЕ ПРЕЗ СРЕДНОВЕКОВИЕТО – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p>	<p>1. Християнството в българските земи до Покръстването</p> <p>а) християнството в балканските провинции на Римската империя</p> <p>б) византийската политика за християнизация на заселилите се в империята народи</p> <p>2. Изграждане и история на българската църковна институция</p> <p>а) учредяване на българска автокефална църква – 870 г.</p> <p>б) изграждане на църковна организация</p>
----------------------	---

<p>в) провъзгласяване на българската църква за Патриаршия – 927 г.</p> <p>г) българската църква в периода на византийска власт</p> <p>д) църковната уния с Рим – 1204 г.</p> <p>е) възстановяване на Българската патриаршия – 1235 г.</p> <p>3. Богомилството</p> <p>а) поява и разпространение</p> <p>б) идеи и влияния</p> <p>в) разпространение извън пределите на българската държава</p>	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Обясняват понятието <i>схизма</i>. – Разбират значението на Покръстването и извоюването на автокефална църква. – Определят ролята на църквата в живота на средновековния човек. – Дават примери за православни книжовни и културни центрове – Рилски манастир, Бачковски манастир, Търновград. – Разбират значението на дейността на Патриарх Евтимий. – Извличат информация от изображения и исторически документи.
---	---

<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p>	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Обясняват понятието <i>схизма</i>. – Разбират значението на Покръстването и извоюването на автокефална църква. – Определят ролята на църквата в живота на средновековния човек. – Дават примери за православни книжовни и културни центрове – Рилски манастир, Бачковски манастир, Търновград. – Разбират значението на дейността на Патриарх Евтимий. – Извличат информация от изображения и исторически документи.
--	---

26 Българската църква и ересите през Средновековието

ПРОБЛЕМНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Каква е ролята на църквата в живота на българските земи до Покръстването? Каква е ролята на църквата в живота на българските земи след Покръстването? Каква е ролята на църквата в живота на българските земи в средновековния свят?

ЦЕЛ

Изясняване на значението на понятията: *архаизми, исихазъм*.

ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ

Изясняване на значението на понятията: *архаизми, исихазъм*.

КОМПЕТЕНЦИИ

Изясняване на значението на понятията: *архаизми, исихазъм*.

РЕЗУЛТАТИ

Изясняване на значението на понятията: *архаизми, исихазъм*.

в) провъзгласяване на българската църква за Патриаршия – 927 г.

г) българската църква в периода на византийска власт

д) църковната уния с Рим – 1204 г.

е) възстановяване на Българската патриаршия – 1235 г.

3. Богомилството

а) поява и разпространение

б) идеи и влияния

в) разпространение извън пределите на българската държава

1. Християнството в българските земи до Покръстването

а) християнството в балканските провинции на Римската империя

б) византийската политика за християнизация на заселилите се в империята народи

2. Изграждане и история на българската църковна институция

а) учредяване на българска автокефална църква – 870 г.

б) изграждане на църковна организация

<p>Актуализиране на знания, умения</p>	<p>Актуализират се знанията за: – Създаване и разпространение на християнството. – Покръстване на българите. – „Златният век“ на българската култура. – Културата на Втората българска държава XIII – XIV век.</p>
<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Изяснява се значението на понятието <i>схизма</i>. Припомнят се обявяването на християнството за официална религия в Римската империя и изграждането на църковна организация в балканските ѝ провинции, както и византийската политика за християнизация на заселилите се в империята народи след Великото преселение на народите. Акцентира се значението на Покръстването и извоюването на автокефална църква през 870 г. Обяснява се ролята на църквата в живота на средновековния човек. Проследяват се етапите в изграждането и историята на българската църковна институция. Дават се примери за православни книжовни и културни центрове – Рилски манастир, Бачковски манастир, Търновград. Коментира се значението на дейността на Патриарх Евтимий. Анализират се политическите и стопанските предпоставки за появата на ересите в средновековна България и се дискутира църковната политика спрямо тях.</p>
<p>Учебни ресурси и други средства</p>	<p>Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“</p>
<p>Допълнителни дейности</p>	<p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>

<p>Допълнителни задачи</p>	<p>Задачите от рубриката „Наследство“</p>
<p>Задачи за контрол</p>	<p>Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>

IV. БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ ПОД ОСМАНСКА ВЛАСТ (XV – XVII ВЕК)

ТЕМА 27: ОСМАНСКАТА ПОЛИТИЧЕСКА СИСТЕМА И УПРАВЛЕНИЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p>	<ol style="list-style-type: none"> Султанът и управлението на Османската империя <ol style="list-style-type: none"> форма на управление – абсолютна монархия основен закон – основан на Корана властта на султана султански съвет – „диван“ Административно устройство <ol style="list-style-type: none"> административно деление – провинции, разделени на санджаци управление на провинциите и санджациите данъчно-териториално деление и правораздаване Категории население със специален статут <ol style="list-style-type: none"> статут на християните в Османската империя видове и функции на населението със специален статут Кръвният данък същност и механизъм на събиране еничарски корпус
----------------------	--

27 Османската политическа система и управлението на българските земи

Султаните и управлението на Османската империя

Османската империя е абсолютна монархия. Името си получава от османските владетели. Осман е основател на династията. Той е първият султан на империята. След него са синът му Мехмед I и внуците му Сулейман I Великолепни и Сулейман II.

Султанският съвет

Султанският съвет е орган на управление. Той се състои от представители на различните държавни институции. Султанът е глава на империята. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

Султанският съвет

Султанският съвет е орган на управление. Той се състои от представители на различните държавни институции. Султанът е глава на империята. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

Султанският съвет

Султанският съвет е орган на управление. Той се състои от представители на различните държавни институции. Султанът е глава на империята. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

Административно устройство

Османската империя е разделена на провинции. Всяка провинция е управлявана от санджакбей. Санджакбей е назначаван от султана. Той е глава на провинцията. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

Султанският съвет

Султанският съвет е орган на управление. Той се състои от представители на различните държавни институции. Султанът е глава на империята. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

Султанският съвет

Султанският съвет е орган на управление. Той се състои от представители на различните държавни институции. Султанът е глава на империята. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

Султанският съвет

Султанският съвет е орган на управление. Той се състои от представители на различните държавни институции. Султанът е глава на империята. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

Кръвният данък

Кръвният данък е данък, който се събира от християните в Османската империя. Той е един от начините за събиране на средства за поддържане на империята. Данъкът се събира от всички християни, които живеят в Османската империя.

Султанският съвет

Султанският съвет е орган на управление. Той се състои от представители на различните държавни институции. Султанът е глава на империята. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

Султанският съвет

Султанският съвет е орган на управление. Той се състои от представители на различните държавни институции. Султанът е глава на империята. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

Султанският съвет

Султанският съвет е орган на управление. Той се състои от представители на различните държавни институции. Султанът е глава на империята. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

ПРОВЕРЕТЕ КАКВОТО

1. Османската империя е абсолютна монархия. Султанът е глава на империята. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

2. Османската империя е разделена на провинции. Всяка провинция е управлявана от санджакбей. Санджакбей е назначаван от султана. Той е глава на провинцията. Той е върховен законодател, изпълнител и съди.

3. Османската империя е данъчно-териториално деление и правораздаване.

4. Османската империя е категория население със специален статут.

5. Османската империя е статут на християните в Османската империя.

6. Османската империя е видове и функции на населението със специален статут.

7. Османската империя е кръвният данък.

8. Османската империя е същност и механизъм на събиране.

9. Османската империя е еничарски корпус.

ТЕМА 29: ДЕМОГРАФСКИ ПРОМЕНИ В БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Залеза на Второто българско царство. – Османската политическа система и управлението на българските земи.
Съдържателни акценти	Изясняват се значението на понятията: <i>пасивна съпротива, хайдутки</i> . Очертават се периодите на съпротивителни действия на българите срещу османската власт и формите на антиосманска съпротива. Дават се примери за ролята на старата българска аристокрация за първите антиосмански действия в началото на XV в. Разкрива се ролята на хайдутите като закрилници на народа от произволите на османската власт. Формулират се факторите, причини и последици за българските антиосмански въстания. Систематизира се информацията за антиосманските въстания в таблица. Коментира се ролята на външнополитическите фактори за развитието на българските съпротивителни прояви. Оценяват се съпротивителните действия на българите срещу османската власт.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи, рубриките „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачите от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

План на урока	1. Османското завоевание и демографски-те загуби а) особености на ислямските методи на завоевание б) миграционни процеси 2. Вътрешните миграции и колонизацията а) фактори за промяната на броя и състава на населението б) заселване на мюсюлманско население от Мала Азия в) промяна в народностната структура на българските земи 3. Други етнически и религиозни общности а) еврейска общност б) арменска общност в) католическа общност
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Обясняват понятията: <i>ислямизация, джиза, газават, кахал, васален статут</i> . – Разпознават основните групи в обществото. – Проследяват на карта преселванията от и към българските земи. – Описват процеса на формирането на български диаспори. – Описват процесите на ислямизация и техните резултати. – Формулират факторите, оказали влияние върху числеността и състава на населението, живеещо в българските земи през периода XV – XVII век.
Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Османското завоевание на Балканите и завладяването на Второто българско царство. – Антиосманска съпротива на българите. – Османския политически ред.

29 Демографски промени в българските земи

Койли са демографските промени през османското владение на българските земи?

Демографските промени в българските земи – броят на населението, съставът, миграционните и религиозните процеси, демографските и социално-икономическите промени, демографските промени в българските земи през османското владение.

Османската администрация и демографските промени

Османската администрация в българските земи се характеризира с централизация на властта и централизация на данъчната система.

Османската администрация и демографските промени

Османската администрация в българските земи се характеризира с централизация на властта и централизация на данъчната система.

155

Населението в българските земи през османското владение се характеризира с демографски промени, които са резултат от османското завоевание и политическите промени.

ДЕМОГРАФСКИТЕ ПРОМЕНИ

Демографските промени в българските земи през османското владение са резултат от османското завоевание и политическите промени.

ДЕМОГРАФСКИТЕ ПРОМЕНИ

Демографските промени в българските земи през османското владение са резултат от османското завоевание и политическите промени.

153

В българските земи османските владетели са въвеждали ислямските закони и обичаи, които са повлияли на демографските промени.

ДЕМОГРАФСКИТЕ ПРОМЕНИ

Демографските промени в българските земи през османското владение са резултат от османското завоевание и политическите промени.

ДЕМОГРАФСКИТЕ ПРОМЕНИ

Демографските промени в българските земи през османското владение са резултат от османското завоевание и политическите промени.

154

Османските владетели са въвеждали ислямските закони и обичаи, които са повлияли на демографските промени.

ДЕМОГРАФСКИТЕ ПРОМЕНИ

Демографските промени в българските земи през османското владение са резултат от османското завоевание и политическите промени.

ДЕМОГРАФСКИТЕ ПРОМЕНИ

Демографските промени в българските земи през османското владение са резултат от османското завоевание и политическите промени.

155

Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията: <i>ислямизация, диаспора, газават, кахал, васален статут</i> . С помощта на историческа карта се проследяват преселванията от и към българските земи. Описва се процесът на формирането на български диаспори. Разглеждат се процесите на ислямизация и техните резултати. Формулират се факторите, които оказват влияние върху числеността и състава на населението, живеещо в българските земи през периода XV – XVII век. Акцентира се на миграционните процеси, които засягат силно аристокрацията, духовенството и интелигенцията, както и на утвърждаването на мюсюлманска общност на Балканите чрез колонизация от Мала Азия и ислямизация.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриките „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Задачи за контрол	Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 30: КОНТАКТИ И КОНФЛИКТИ НА РАЗЛИЧНИТЕ СОЦИАЛНИ, ЕТНИЧЕСКИ И РЕЛИГИОЗНИ ГРУПИ ВЪВ ВСЕКИДНЕВИЕТО – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

30

Как българските земи се срещат с ислямизацията и каква е ролята на различните социални, етнически и религиозни групи във всекидневието?

Контакти и конфликти на различните социални, етнически и религиозни групи във всекидневието

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Социално разделение през XV – XVII в.

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Сигурност на българските общности

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Етнически контакти

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Религиозни контакти

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Колкото по-голяма е групата, толкова по-силно е нейното влияние. В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

СОЦИАЛНОТО СЪСТРОЕНИЕ

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Етнически контакти

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Религиозни контакти

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Сигурност на българските общности

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

План на урока	1. Социално разслоение през XV – XVII век а) социален състав на българите б) заможните българи 2. Структура на българското общество а) семейството б) селската община в) градската махала г) еснафът д) население със специален статут 3. Ислямизацията а) форми на религиозна дискриминация б) насилствена ислямизация в) доброволно приемане на исляма 4. Социална адаптация а) Балканите – зона на сблъсък между религии и два стопански модела б) Балканите – контактна зона на две цивилизации
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Обясняват понятията: <i>джизие, испенче</i> . – Представят основни характеристики на стопанския и обществен живот в селото и града. – Описват процесите на ислямизация и техните резултати. – Дават примери от всекидневието за традициите на различните религиозни общности в българските земи. – Разбират ролята на семейството, рода и българския език за съхраняването на народността. – Представят българските земи като зона на контакти и конфликти между християнската и ислямската цивилизация. – Анализират информация от различни по вид исторически източници.
Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Османската политическа система и управлението на българските земи. – Демографски промени в българските земи.

Населението се дели на две основни групи: мюсюлманите и християните. В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

СОЦИАЛНОТО СЪСТРОЕНИЕ

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Етнически контакти

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Религиозни контакти

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Сигурност на българските общности

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

СОЦИАЛНОТО СЪСТРОЕНИЕ

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Етнически контакти

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Религиозни контакти

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

Сигурност на българските общности

В средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи. Вече знаем, че в средновековния български свят се срещат различни социални, етнически и религиозни групи.

ТЕМА 31: БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА (XV – XVII в.) – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Изяснява се значението на понятията: <i>жизие, испенче</i>.</p> <p>Представя се процесът на социално разслоение в българското общество през периода XV – XVII век.</p> <p>Обяснява се структурата на българското общество и се акцентира върху колективния начин на живот и работата в задругата.</p> <p>Представят се функциите и ролята на селската община, градската махала, еснафа и населението със специален статут.</p> <p>Описват се процесите и формите на ислямизация и техните резултати.</p> <p>Дават се примери за ролята на семейството и рода за съхраняването на народността, както и за традициите на различните религиозни общности в българските земи.</p> <p>Коментират се формите за социална адаптация на българското население в условията на чужда политическа власт като условие за съхраняване на собствената демографски потенциал и опазване на културната традиция и самобитност.</p> <p>Дискутират се контактите и конфликтите между християнската и ислямската цивилизация в контактната зона на българските земи.</p>
<p>Учебни ресурси и други средства</p>	<p>Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“</p>
<p>Допълнителни дейности</p>	<p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
<p>Допълнителни задачи</p>	<p>Задачи от електронния вариант на учебника</p>
<p>Задачи за контрол</p>	<p>Задачи 2 и 3 от „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“</p>

План на урока

1. Манастирите – културни средища през XV – XVII век
 - а) книжовна дейност
 - б) просветителска дейност
 - в) създаване на книжовни школи
2. Литературни жанрове
 - а) исторически съчинения – приписки, хроники, летописи
 - б) житийна литература
 - в) сборници със смесено съдържание и дамскини
 - г) поява на печатни книги
3. Католическа книжнина
 - а) книжовно-просветни прояви на българите католици
 - б) книжовници – Петър Богдан, Петър Парчевич, Филип Станиславов, Кръстю Пейкич
4. Църковна архитектура – основни характеристики.
5. Изобразително изкуство
 - а) вътрешна украса на църквите
 - б) влияние
 - в) художествени занаяти
 - а) златарство
 - б) дърворезба

Опорни знания и умения, основни понятия

- Учениците:
- Обясняват понятието *традиционна култура*.
 - Дават примери за културните приноси на българите католици.
 - Ценяват ролята на Чипровската книжовна школа.
 - Търсят, подбират и обработват информация за зададени показатели чрез ИКТ за исторически личности и центрове на българската култура през XV – XVII век в българските земи и извън тях.

31

Българската култура (XV – XVII в.)

С огляд на изследванията на българските проповедници се очертава социалното състояние и икономическото развитие на българското общество през периода XV – XVII век.

ПРОСВЕТИТЕЛСТВО

Въпреки че в началото на XV в. България е под властта на Османската империя, просветителската дейност не спира. В началото на XV в. в България се появяват първите книжовници, които започват да пишат книги. Сред тях са: *„Слово за живота“* на св. Кирил Неврошки, *„Слово за света“* на св. Кирил Неврошки, *„Слово за живота“* на св. Кирил Неврошки.

МАНАСТИРИ

Манастирите са центри на културния живот. Те са центрове за просветителска дейност, където се пишат книги, се правят иконоване и се съхраняват старинни предмети.

ИКОНОВАНЕ

Иконоването е изкуство за създаване на икони. Иконите са изображения на светци, Богородица и Христа. Те са важни за българската култура.

ЦЪРКОВНА АРХИТЕКТУРА

Църковната архитектура е изкуство за създаване на църкви. В България са построени много църкви, които са важни за българската култура.

ИЗОбРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

Изобразителното изкуство е изкуство за създаване на картини. В България са създадени много картини, които са важни за българската култура.

ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО

1. Какво е иконоване?
2. Какво е църковна архитектура?
3. Какво е изобразително изкуство?

ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ

1. Напишете имената на българските книжовници от XV – XVII в.
2. Напишете имената на българските манастири от XV – XVII в.

ПРОСВЕТИТЕЛСТВО

Въпреки че в началото на XV в. България е под властта на Османската империя, просветителската дейност не спира. В началото на XV в. в България се появяват първите книжовници, които започват да пишат книги. Сред тях са: *„Слово за живота“* на св. Кирил Неврошки, *„Слово за света“* на св. Кирил Неврошки, *„Слово за живота“* на св. Кирил Неврошки.

МАНАСТИРИ

Манастирите са центри на културния живот. Те са центрове за просветителска дейност, където се пишат книги, се правят иконоване и се съхраняват старинни предмети.

ИКОНОВАНЕ

Иконоването е изкуство за създаване на икони. Иконите са изображения на светци, Богородица и Христа. Те са важни за българската култура.

ЦЪРКОВНА АРХИТЕКТУРА

Църковната архитектура е изкуство за създаване на църкви. В България са построени много църкви, които са важни за българската култура.

ИЗОбРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

Изобразителното изкуство е изкуство за създаване на картини. В България са създадени много картини, които са важни за българската култура.

ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО

1. Какво е иконоване?
2. Какво е църковна архитектура?
3. Какво е изобразително изкуство?

ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ

1. Напишете имената на българските книжовници от XV – XVII в.
2. Напишете имената на българските манастири от XV – XVII в.

ПРОСВЕТИТЕЛСТВО

Въпреки че в началото на XV в. България е под властта на Османската империя, просветителската дейност не спира. В началото на XV в. в България се появяват първите книжовници, които започват да пишат книги. Сред тях са: *„Слово за живота“* на св. Кирил Неврошки, *„Слово за света“* на св. Кирил Неврошки, *„Слово за живота“* на св. Кирил Неврошки.

МАНАСТИРИ

Манастирите са центри на културния живот. Те са центрове за просветителска дейност, където се пишат книги, се правят иконоване и се съхраняват старинни предмети.

ИКОНОВАНЕ

Иконоването е изкуство за създаване на икони. Иконите са изображения на светци, Богородица и Христа. Те са важни за българската култура.

ЦЪРКОВНА АРХИТЕКТУРА

Църковната архитектура е изкуство за създаване на църкви. В България са построени много църкви, които са важни за българската култура.

ИЗОбРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

Изобразителното изкуство е изкуство за създаване на картини. В България са създадени много картини, които са важни за българската култура.

ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО

1. Какво е иконоване?
2. Какво е църковна архитектура?
3. Какво е изобразително изкуство?

ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ

1. Напишете имената на българските книжовници от XV – XVII в.
2. Напишете имената на българските манастири от XV – XVII в.

ПРОСВЕТИТЕЛСТВО

Въпреки че в началото на XV в. България е под властта на Османската империя, просветителската дейност не спира. В началото на XV в. в България се появяват първите книжовници, които започват да пишат книги. Сред тях са: *„Слово за живота“* на св. Кирил Неврошки, *„Слово за света“* на св. Кирил Неврошки, *„Слово за живота“* на св. Кирил Неврошки.

МАНАСТИРИ

Манастирите са центри на културния живот. Те са центрове за просветителска дейност, където се пишат книги, се правят иконоване и се съхраняват старинни предмети.

ИКОНОВАНЕ

Иконоването е изкуство за създаване на икони. Иконите са изображения на светци, Богородица и Христа. Те са важни за българската култура.

ЦЪРКОВНА АРХИТЕКТУРА

Църковната архитектура е изкуство за създаване на църкви. В България са построени много църкви, които са важни за българската култура.

ИЗОбРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

Изобразителното изкуство е изкуство за създаване на картини. В България са създадени много картини, които са важни за българската култура.

ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО

1. Какво е иконоване?
2. Какво е църковна архитектура?
3. Какво е изобразително изкуство?

ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ

1. Напишете имената на българските книжовници от XV – XVII в.
2. Напишете имената на българските манастири от XV – XVII в.

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Културата на средновековната българска държава. – Ренесанса в Западна Европа.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятието <i>традиционна култура</i> . Характеризират се тенденциите в развитието на българската култура в периода XV – XVII век в контекста на политическите, социалните и икономическите условия в българските земи. Описва се ролята на манастирите като културни средища през периода. Разглеждат се литературните жанрове, църковната архитектура, изобразителното изкуство и художествените занаяти, характерни за периода. Представя се приносът на българите като лица в духовния живот на българите през XVII век. Оценява се ролята на Чипровската книжовна школа. Акцентира се значението на традиционната култура за съхраняването на българското съзнание. Анализира се причините за асинхронността между българското и европейското културно развитие в периода XV – XVII век. Коментират се исторически личности и центрове на българската култура през XV – XVII век в българските земи и извън тях.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“.
Задачи за контрол	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

2. Промени в организацията на православната църква в българските земи а) превръщане на Търновската патриаршия в митрополия 3. Структура на православната църква а) енорията б) манастирска мрежа в) опростяване на правилата на вярата 4. Православната църква и другите религии а) отношение към исляма б) отношение към другите религиозни общности	Учениците: – Разбират ролята на християнската религия за съхраняване на българската народност. – Обясняват по зададени показатели ролята на манастирите за съхраняване на българския народ през XV – XVII век. – Посочват примери за светци мъченици за християнската вяра. – Извличат и интерпретират информация от исторически документи и изображения.
---	---

32

КАКА е ролята на православния храм в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?

Православието – опора на българите

Изключително значение на българския православен храм в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век. Той е център на политическата, социалната и икономическата дейност. Храмът е място за молитва, образование и културно развитие. Той е опора на българския народ и символ на неговата независимост.

Манастири, основаници, епископи и православие

Манастирите са центри на духовния живот и културно развитие. Основаниците са лица, които основават манастири и водят монашески живот. Епископите са висши духовни власти в църквата.

Промени в организацията на православната църква в българските земи

Промени в организацията на църквата са свързани с политическите промени и влиянието на Османската империя.

СВЪТЪЛСТВОТО ОТ ЕПОХАТА

• Каква е ролята на православния храм в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?

• Каква е ролята на манастирите в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?

• Каква е ролята на основаниците в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?

• Каква е ролята на епископите в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?

• Каква е ролята на промените в организацията на православната църква в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?

• Каква е ролята на исляма в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?

• Каква е ролята на другите религии в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?

ТЕМА 32: ПРАВОСЛАВИЕТО – ОПОРА НА БЪЛГАРИТЕ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p> <p>1. Ислямът, османската държава и православнието а) отношение на исляма към другите религии б) религиозните общности в османската държава в) константинополският патриарх – официален духовен глава и представител на християнското население</p>	<p>СВЪТЪЛСТВОТО ОТ ЕПОХАТА</p> <p>• Каква е ролята на православния храм в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?</p> <p>• Каква е ролята на манастирите в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?</p> <p>• Каква е ролята на основаниците в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?</p> <p>• Каква е ролята на епископите в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?</p> <p>• Каква е ролята на промените в организацията на православната църква в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?</p> <p>• Каква е ролята на исляма в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?</p> <p>• Каква е ролята на другите религии в българските земи в средновековната държава на Балканите през XV – XVII век?</p>
---	---

V БЪЛГАРСКО ВЪЗРАЖДАНЕ (XVIII – XIX ВЕК)

ТЕМА 33: НОВОТО ВРЕМЕ И БЪЛГАРИТЕ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Османската политическа система и управлението на българските земи. – Демографски промени в българските земи. – Българската култура през XV – XVII век.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятието <i>криптохристиянство</i> . Обяснява се отношението на исляма и на османската държава към християнската вяра и нейните институции. Описват се функциите на Константинополската патриаршия и как тя се вписва в основните принципи за изграждане и функциониране на османската държава. Обяснява се промените в организацията на православната църква в българските земи и се представя нейната структура. Акцентира се върху ролята на християнската религия за съхраняване на българската народност. Анализира се ролята на манастирите като опора на българския народ през XV – XVII век. Посочват се примери за светци мъченици за християнската вяра. Коментират се отношенията между различните религии в Османската империя и отношението на православната църква към другите религиозни общности.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачата към изображението на Баян баши джамии на с. 169 в учебника
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> Светът през Новото време <ol style="list-style-type: none"> хронологични граници на Новото време същност и значение Българското възраждане <ol style="list-style-type: none"> период на преход от Средновековието към Новото време новите тенденции хронологични граници Залезът на Османската империя <ol style="list-style-type: none"> походът към Виена и Карловащият мирен договор – 1699 г. задълбочаване на кризата в османската държава Новите тенденции в живота на българите <ol style="list-style-type: none"> промени в българското село промени в градското стопанство обособяване на буржоазна прослойка
---------------	---

Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> Обясняват понятията: <i>кърджалийство</i>, <i>чифлик</i>. Представят Българското възраждане като преход на българското общество към Новото време. Обясняват същността, съдържанието и хронологичните граници на Българското възраждане. Оценяват новите тенденции в живота на българите.
---	---

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Ренесанса и Просвещението. – Българските земи под османска власт.
---------------------------------	--

33

Новото време и българите

ПРОСВЕЩЕНИЕТО е процес, който започва през 1789 г. и завършва през 1848 г. В него участват всички европейски държави.

Възраждане е процес, който започва през 1806 г. и завършва през 1878 г. В него участват всички български земи.

Още за...:

- Възраждателните идеи са свързани с Ренесанса и Просвещението.
- Възраждателните идеи са свързани с Ренесанса и Просвещението.
- Възраждателните идеи са свързани с Ренесанса и Просвещението.

174

Следващото изображение е свързано с новото време и българите. То е изображение на Баян баши джамии на с. 169 в учебника.

Още за...:

- Възраждателните идеи са свързани с Ренесанса и Просвещението.
- Възраждателните идеи са свързани с Ренесанса и Просвещението.
- Възраждателните идеи са свързани с Ренесанса и Просвещението.

175

ОЩЕ ЗА...:

Възраждателните идеи са свързани с Ренесанса и Просвещението.

ПРОСВЕЩЕНИЕТО е процес, който започва през 1789 г. и завършва през 1848 г. В него участват всички европейски държави.

Възраждане е процес, който започва през 1806 г. и завършва през 1878 г. В него участват всички български земи.

176

ОЩЕ ЗА...:

Възраждателните идеи са свързани с Ренесанса и Просвещението.

ПРОСВЕЩЕНИЕТО е процес, който започва през 1789 г. и завършва през 1848 г. В него участват всички европейски държави.

Възраждане е процес, който започва през 1806 г. и завършва през 1878 г. В него участват всички български земи.

177



Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията: <i>цифлик, кърджалийство</i> . Представя се Българското възрождане като преход на българското общество към Новото време и се съпоставя с Европейския ренесанс. Обясняват се същността, съдържанието и хронологичните граници на Българското възрождане. Формулират се безелите на кризата в Османската империя през XVIII век и се обяснява връзката ѝ с настъпилите промени в българските земи. Анализират се процесите, настъпващи в различни стопански области през XVIII век, и тяхното влияние върху живота на българите и на Османската империя. Оценяват се новите тенденции в живота на българите и промяната в техния светоглед.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачите към рубриката „Личност от епохата“ на с. 175 в учебника
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 34: ЗАРАЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОСЪЗНАНИЕ У БЪЛГАРИТЕ – ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ И СОФРОНИЙ ВРАЧАНСКИ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. Духовната пробуда на българите
	а) активизиране на книжовните школи
	б) разпространение на дамаскините
2. Паисий Хилендарски	в) „Стематографията“ на Христофор Жефарович
	а) живот и дело
	б) дейност в Атон
3. Софроний Врачански	в) „История славянобългарска“ – 1762 г. – програма на Българското възрождане
	а) живот и дело
	б) книжовна дейност
	в) участие в Букурещкия емигрантски кръг

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Обясняват понятията: <i>национална идея, таксидиот, проигумен</i> . – Познават духовните процеси в българското общество. – Оценяват дейността на Паисий Хилендарски и Софроний Врачански. – Дават примери за идеи, свързани с конкретни исторически личности. – Извличат и интерпретират информация от различни по вид исторически източници. – Използват хронологични и пространствени ориентири при описание на исторически събития.
Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Новото време и българите. – Нации и национализъм в Европа.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията: <i>национална идея, таксидиот, проигумен</i> . Разглеждат се духовните процеси в българското общество (активизиране на книжовните школи, появата на „Стематографията“) като част от процеса на приобщаване към духовните ценности на Новото време и предпоставка за зараждане на националната идея.

34

Зараждане на национално самосъзнание у българите – Паисий Хилендарски и Софроний Врачански

Духовната пробуда на българите
Поне отчасти по влияние на европейския ренесанс и възрожденския дух в Османската империя през XVIII век се наблюдава пробуда на българския народ. Това се дължи на възникването на книжовните школи в Атон, които са свързани с имената на Паисий Хилендарски и Софроний Врачански. Тези школи са свързани с идеите за национална идея, таксидиот и проигумен. Те са свързани с идеите за национална идея, таксидиот и проигумен. Те са свързани с идеите за национална идея, таксидиот и проигумен.

Стематографията на Христофор Жефарович
„Стематографията“ е първият български учебник, написан в Атон през 1762 г. Той е написан на български език и съдържа сведения за историята на българския народ, географията на българските земи и основните понятия на българския език. Това е първият български учебник, написан в Атон през 1762 г. Той е написан на български език и съдържа сведения за историята на българския народ, географията на българските земи и основните понятия на българския език.

Стематографията на Христофор Жефарович
„Стематографията“ е първият български учебник, написан в Атон през 1762 г. Той е написан на български език и съдържа сведения за историята на българския народ, географията на българските земи и основните понятия на българския език. Това е първият български учебник, написан в Атон през 1762 г. Той е написан на български език и съдържа сведения за историята на българския народ, географията на българските земи и основните понятия на българския език.

180

Определянето на национална идея, таксидиот и проигумен са свързани с идеите за национална идея, таксидиот и проигумен. Те са свързани с идеите за национална идея, таксидиот и проигумен. Те са свързани с идеите за национална идея, таксидиот и проигумен.

181

Стематографията на Христофор Жефарович е първият български учебник, написан в Атон през 1762 г. Той е написан на български език и съдържа сведения за историята на българския народ, географията на българските земи и основните понятия на българския език. Това е първият български учебник, написан в Атон през 1762 г. Той е написан на български език и съдържа сведения за историята на българския народ, географията на българските земи и основните понятия на българския език.

182

Стематографията на Христофор Жефарович е първият български учебник, написан в Атон през 1762 г. Той е написан на български език и съдържа сведения за историята на българския народ, географията на българските земи и основните понятия на българския език. Това е първият български учебник, написан в Атон през 1762 г. Той е написан на български език и съдържа сведения за историята на българския народ, географията на българските земи и основните понятия на българския език.

	Акцентира се върху родолюбивата дейност на Паисий Хилендарски и Софроний Врачански, допринесла изключително много за самоосъзнаването на българите като национална общност. Формулират се основните цели и идеи на „История славянобългарска“ и се търсят влиянията на идеите на Просвещението. Обсъждат се просветителските възгледи на Софроний Врачански и неговата духовна и политическа дейност.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелство от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 35: НОВОТО БЪЛГАРСКО УЧИЛИЩЕ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. Килийното училище а) характер на килийното образование б) тенденции в развитието на килийното училище през XVIII век 2. Гръцката просвета и българите а) гръцките светски училища – ползи и вреди б) създаване на елино-български училища 3. Начало на просветното движение а) първи стъпки в просветното движение б) „Буквар с различни поучения“ на Петър Берон
---------------	--

- в) откриване на първото взаимно училище в Габрово
- г) девическото училище в Плевен и първото класно училище
- 4. Просветното движение след Кримската война
 - а) разширяване на мрежата от светски училища
 - б) откриване на специализирани училища и гимназии
 - в) обучение на българи в чужбина
 - г) ролята на читалищата

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Представят прехода от килийно към светско образование. – Разбират необходимостта от светска просвета. – Оценяват значението на просветното движение и резултатите от него. – Представят с помощта на ИКТ по зададени показатели личности, свързани с просветното движение. – Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.
---	---

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Просвещението в Европа. – Новото време и българите. – Зараждане на национално самосъзнание у българите.
---------------------------------	---

Съдържателни акценти	– Представя се преходът от килийно към светско образование, като се акцентира на ролята на елино-българските училища. – Посочва се необходимостта от светска просвета за българите, свързана с новите тенденции и промени в живота им, породени от Новото време. – Представят се етапите в развитието на българското светско образование и се формулират основните белези на новото светско училище.
----------------------	--

35

Новото българско училище

Килийното училище
През хилядолетият XV-XVIII в. основното образование на българите било килийното училище. То било основно средно образование, което било организирано в килии, където живели учители и ученици. За разлика от днешните училища, килийното училище било организирано в килии, където живели учители и ученици. За разлика от днешните училища, килийното училище било организирано в килии, където живели учители и ученици.

Гръцката просвета и българите
Гръцката просвета и българите. Гръцката просвета и българите. Гръцката просвета и българите. Гръцката просвета и българите. Гръцката просвета и българите.

Начало на просветното движение
Начало на просветното движение. Начало на просветното движение. Начало на просветното движение. Начало на просветното движение.

182

Образоване във взаимнобългарските училища. Само за десетина години българите в килийното училище преминали от килийно образование до светско образование. Това било организирано в килии, където живели учители и ученици. За разлика от днешните училища, килийното училище било организирано в килии, където живели учители и ученици.

183

ПРОСВЕТОНОТО ДВИЖЕНИЕ
В началото на XIX в. в България започнало просветното движение. Това било организирано в килии, където живели учители и ученици. За разлика от днешните училища, килийното училище било организирано в килии, където живели учители и ученици.

184

ПРОСВЕТОНОТО ДВИЖЕНИЕ
В началото на XIX в. в България започнало просветното движение. Това било организирано в килии, където живели учители и ученици. За разлика от днешните училища, килийното училище било организирано в килии, където живели учители и ученици.

185

	<ul style="list-style-type: none"> – Разглежда се ролята на читалищата за развитието на просветното движение на българите. – Коментира се ролята на европейските културни влияния за напредъка на просветното движение през XIX век. – Оценяват се значението на просветното движение и резултатите от него и влиянието им върху формирането на българско национално съзнание през Възраждането.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачите към рубриката „Когато фактите говорят“ на с. 185 в учебника
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 36: ДВИЖЕНИЕ ЗА САМОСТОЯТЕЛНА ЦЪРКВА И УЧРЕДЯВАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА ЕКЗАРХИЯ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

- Причини за възникване на българо-гръцкия църковен спор
 - промени в политиката на Патриаршията
 - засилване на културната асимилация
- Първите сблъсъци
 - Врачанските събития от 1824 г.
 - епохата на Танзимата – Гюлхански хатишериф от 1839 г.
- Начало на църковната борба
 - Търновските събития
 - прошенията от 1844 г. до високата порта и Патриаршията
 - изграждане на българска църква в Цариград
- От Хатихумаюна до „Великденската“ акция
 - новият реформен акт от 1856 г. – Хатихумаюн
 - дейност на българското представителство в Цариград
 - българският Великден – 3 април 1860 г.
 - султанският ферман от 28 февруари 1870 г.
- Учредяване на Екзархията
 - църковно-народен събор – 1871 г.
 - избор на български екзарх – Антим I (1872 г.)

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Разграничават етапите в движението за извоюване на църковна независимост.
- Разбират необходимостта от светска просвета.
- Оценяват значението на борбите за църковна самостоятелност.
- Оценяват ролята на Българската екзархия и признаването на българската нация.
- Обясняват понятието *Танзимат*.
- Представят с помощта на ИКТ по зададени показатели личности, свързани с църковното движение.
- Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

Актуализиране на знания, умения

Актуализират се знанията за:

- Новото време и българите.
- Зараждане на национално самосъзнание у българите.
- Новото българско училище.

Съдържателни акценти

Изясняват се причините за българо-гръцкия църковен спор – кога и как започва конфликтът. Обяснява се понятието *Танзимат* и се представят реформните актове на султана.

36

Движение за самостоятелна църква и учредяване на Българската екзархия

Причини за възникване на българо-гръцкия църковен спор

През февруари 1844 г. в съставления на Патриаршията в Цариград българският патриарх Стефан III издава указ, който забранява на българските църковни власти да приемат участие в политическите и просветните мероприятия на българските училища. Това е първият път, когато Патриаршията изяснява своя позиция по отношение на българските училища. Това е първият път, когато Патриаршията изяснява своя позиция по отношение на българските училища.

Първите сблъсъци


Врачанските събития от 1824 г. са първите сблъсъци между българските църковни власти и Патриаршията. Това е първият път, когато Патриаршията изяснява своя позиция по отношение на българските училища.

Търновските събития от 1839 г. са първите сблъсъци между българските църковни власти и Патриаршията. Това е първият път, когато Патриаршията изяснява своя позиция по отношение на българските училища.


Начало на църковната борба

В началото на 1844 г. българските църковни власти в Цариград и в България започват да се борят за самостоятелна църква. Това е първият път, когато Патриаршията изяснява своя позиция по отношение на българските училища.

В началото на 1844 г. българските църковни власти в Цариград и в България започват да се борят за самостоятелна църква. Това е първият път, когато Патриаршията изяснява своя позиция по отношение на българските училища.



188




189

СЪСТАВЯНЕТО НА ЕПОХАТА


Епохата на възрождението е свързана с борбата за самостоятелна църква и учредяване на българската екзархия. Това е първият път, когато Патриаршията изяснява своя позиция по отношение на българските училища.

Они Камаруллаева при „Великденската“ акция

Они Камаруллаева е българска общинска деецка, която участва в борбата за самостоятелна църква. Това е първият път, когато Патриаршията изяснява своя позиция по отношение на българските училища.



190



191

	Обяснява се връзката между политическата обстановка на Балканите и националноосвободително движение на българите и се посочва какво от опита на другите балкански националноосвободителни движения се заимства. Разграничават се идеите и дейността на различните емигрантски организации. Анализират се исторически документи и изображения. Коментира се пораждаването на спорове относно тактиката на освободителното дело след неуспеха на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа. Обясняват се понятията <i>легия</i> и <i>дуалистична държава</i> .
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачата към рубриката „Личност от епохата“ на с. 194 в учебника
Задачи за контрол	Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 38: БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕНИЕ (1869 – 1875) – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

1. Любен Каравелов
 - а) живот и дело
 - б) публицистична дейност
2. Създаване на БРЦК
 - а) ролята на в. „Свобода“
 - б) програма на БРЦК
3. Делото на Левски
 - а) идеи и революционна дейност до 1869 г.
 - б) изграждане на Вътрешната революционна организация
 - в) решенията на Общото събрание в Букурещ – 1872 г.
 - г) залавянето и обесването на Левски
4. Христо Ботев
 - а) живот и дело
 - б) публицистична и революционна дейност
 - в) опит за въстание през есента на 1875 г.

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Обясняват понятията: *Български революционен централен комитет* и *Вътрешна революционна организация*.
- Оценяват делото на Васил Левски за освобождението на българите.
- Систематизират по зададени показатели дейността на Любен Каравелов и Христо Ботев
- Познават ролята на центровете на българската емиграция.
- Представят с помощта на ИКТ по зададени показатели личности, свързани с организираното националноосвободително движение.
- Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

Актуализиране на знания, умения

Актуализират се знанията за:
– Начало на националноосвободителното движение на българите.

Съдържателни акценти

Припомнят се идеите и дейността на Георги Раковски като основоположник на организираното националноосвободително движение на българите. Оценява се неговото място в българската история.

38 Българското националноосвободително движение (1869 – 1875)

КАКИВЪНЪТ СЪВЪРШЕНСТВО НА БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕНИЕ (1869 – 1875) СЕ ОТРАЗАВЯВА В НЕКОЛКОТО СЛЕДОВАЩИ ОСНОВНИ ЧЕРТИ:

ПРОЦЕСИ
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

Албански Каравелов
Съединението на Гьорге Раковски, разположено на Балкански Балканите и обединяващо българските общности в Балканите, е първото българско националноосвободително движение, което се организира и дейностите му са свързани с Балканските Балканите. През април 1869 г. започва в България и трети български революционен център – Български център, който е свързан с Балканските Балканите. През април 1869 г. започва в България и трети български революционен център – Български център, който е свързан с Балканските Балканите. През април 1869 г. започва в България и трети български революционен център – Български център, който е свързан с Балканските Балканите.

Създаване на БРЦК
Съединението на Гьорге Раковски започва да създава в България български център, който е свързан с Балканските Балканите. През април 1869 г. започва в България и трети български революционен център – Български център, който е свързан с Балканските Балканите. През април 1869 г. започва в България и трети български революционен център – Български център, който е свързан с Балканските Балканите.

ПРЕДИКТОРИЙ
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

НЕЗАВИСИМОСТ
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

ПРЕДИКТОРИЙ
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

ПРЕДИКТОРИЙ
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ...
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

СЪВЕЩАНИЕТО В БУКРЕЩ
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

СЪВЕЩАНИЕТО В БУКРЕЩ
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

СЪВЕЩАНИЕТО В БУКРЕЩ
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

39

КАКИВЪНЪТ СЪВЪРШЕНСТВО НА БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕНИЕ (1869 – 1875) СЕ ОТРАЗАВЯВА В НЕКОЛКОТО СЛЕДОВАЩИ ОСНОВНИ ЧЕРТИ:

ПРОЦЕСИ
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

Албански Каравелов
Съединението на Гьорге Раковски, разположено на Балкански Балканите и обединяващо българските общности в Балканите, е първото българско националноосвободително движение, което се организира и дейностите му са свързани с Балканските Балканите. През април 1869 г. започва в България и трети български революционен център – Български център, който е свързан с Балканските Балканите. През април 1869 г. започва в България и трети български революционен център – Български център, който е свързан с Балканските Балканите.

Създаване на БРЦК
Съединението на Гьорге Раковски започва да създава в България български център, който е свързан с Балканските Балканите. През април 1869 г. започва в България и трети български революционен център – Български център, който е свързан с Балканските Балканите. През април 1869 г. започва в България и трети български революционен център – Български център, който е свързан с Балканските Балканите.

ПРЕДИКТОРИЙ
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

НЕЗАВИСИМОСТ
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

ПРЕДИКТОРИЙ
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

ПРЕДИКТОРИЙ
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ...
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1869 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

СЪВЕЩАНИЕТО В БУКРЕЩ
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

СЪВЕЩАНИЕТО В БУКРЕЩ
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

СЪВЕЩАНИЕТО В БУКРЕЩ
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз
1872 г. е краят на Гръцкия Левски съюз

	<p>Анализира се връзката между политическата обстановка на Балканите и национално-освободително движение на българите. Изясняват се причините, наложили търсенето на нови пътища за освобождение от водачите на националноосвободителното движение.</p> <p>Представят се създаването и програмата на БРЦК и Вътрешната революционна организация и се оценява тяхната роля за развитието на българското освободително дело. Обясняват се основните идеи и дейността на Любен Каравелов, Васил Левски и Христо Ботев.</p> <p>Акцент се поставя върху делото на Васил Левски за освобождението на българите и се оценява като най-висок етап в националноосвободителната идеология. Разграничават се идеите и дейността на различните емигрантски организации. Анализират се исторически документи и изображения.</p> <p>Коментира се неуспешният опит за въстание от есента на 1875 г. и се изясняват причините за провала му.</p>
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачата към рубриката „Знаете ли, че...“ на с. 197 в учебника
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Опорни знания и умения, основни понятия	<p>3. Избухване и ход на въстанието</p> <p>а) „Кървавото писмо“ и началото на въстанието – 20.04.1876 г.</p> <p>б) боевете за Панагюрище, Брацигово, Перущица и Батак</p> <p>в) въстанието в Търновски и Сливенски окръг</p> <p>г) отлагане на въстанието във Врачански окръг</p> <p>д) четата на Христо Ботев и края на въстанието</p> <p>4. Българският въпрос след Априлското въстание</p> <p>а) потушаване на въстанието и международен отзвук</p> <p>б) популяризиране на българската кауза в европейските столици от българската делегация</p> <p>в) българският меморандум до европейските правителства</p>
Актуализиране на знания, умения	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Представят подготовката, избухването и последиците от Априлското въстание (1876 г.). – Оценяват ролята на Априлското въстание за популяризиране на българския въпрос в Европа. – Обясняват понятието <i>меморандум</i>. – Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ. – Представят с помощта на ИКТ по зададени показатели личности, свързани с подготовката и избухването на Априлското въстание. – Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.
	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Началото и развитието на национално-освободителното движение на българите. – Идеите и дейността на Васил Левски за освобождението на България.

ТЕМА 39: АПРИЛСКО ВЪСТАНИЕ (1876 г.) – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<p>1. Гюргевските апостоли</p> <p>а) заседания на гюргевските апостоли</p> <p>б) изработване на план за бъдещи действия</p> <p>в) решения</p> <p>2. Подготовка на въстанието</p> <p>а) дейност на апостолите в революционните окръзи</p> <p>б) въоръжаване и военна подготовка на населението</p> <p>в) събранието на Оборище</p>
---------------	---

39
Априлско въстание (1876 г.)

ПРОБЛЕМНО ПОСТАНОВИ

1. Какво е Априлското въстание? 2. Защо е важно? 3. Какво е резултатът? 4. Какво е последицата?

ПРЕДПОСТАВИ

1. Какво е Априлското въстание? 2. Защо е важно? 3. Какво е резултатът? 4. Какво е последицата?

ЦЕЛ

1. Да се разберат причините за Априлското въстание. 2. Да се разберат условията за избухването на въстанието. 3. Да се разберат ходът на въстанието. 4. Да се разберат последиците от въстанието.

РЕЗУЛТАТИ

1. Учениците могат да обяснят причините за Априлското въстание. 2. Учениците могат да обяснят условията за избухването на въстанието. 3. Учениците могат да обяснят ходът на въстанието. 4. Учениците могат да обяснят последиците от въстанието.

РЕСурси

1. Учебник. 2. Исторически документи. 3. Изображения. 4. Видео. 5. Интернет ресурси.

ПРЕДПОСТАВИ

1. Какво е Априлското въстание? 2. Защо е важно? 3. Какво е резултатът? 4. Какво е последицата?

ЦЕЛ

1. Да се разберат причините за Априлското въстание. 2. Да се разберат условията за избухването на въстанието. 3. Да се разберат ходът на въстанието. 4. Да се разберат последиците от въстанието.

РЕЗУЛТАТИ

1. Учениците могат да обяснят причините за Априлското въстание. 2. Учениците могат да обяснят условията за избухването на въстанието. 3. Учениците могат да обяснят ходът на въстанието. 4. Учениците могат да обяснят последиците от въстанието.

РЕСурси

1. Учебник. 2. Исторически документи. 3. Изображения. 4. Видео. 5. Интернет ресурси.

ОБЩЕСТВЕНАТА СЪВЕЩАНИЕ

1. Какво е Априлското въстание? 2. Защо е важно? 3. Какво е резултатът? 4. Какво е последицата?

ЦЕЛ


1. Да се разберат причините за Априлското въстание. 2. Да се разберат условията за избухването на въстанието. 3. Да се разберат ходът на въстанието. 4. Да се разберат последиците от въстанието.

РЕЗУЛТАТИ


1. Учениците могат да обяснят причините за Априлското въстание. 2. Учениците могат да обяснят условията за избухването на въстанието. 3. Учениците могат да обяснят ходът на въстанието. 4. Учениците могат да обяснят последиците от въстанието.

РЕСурси


1. Учебник. 2. Исторически документи. 3. Изображения. 4. Видео. 5. Интернет ресурси.



Гюргевски апостоли



Априлско въстание, 1876 г.



Васил Левски

202

ТЕМА 40: РУСКО-ТУРСКАТА ВОЙНА ОТ 1877 – 1878 г. И ОСВОБОЖДЕНИЕТО НА БЪЛГАРИЯ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

Съдържателни акценти	Припомнят се идеите и дейността на Георги Раковски, Любен Каравелов, Васил Левски и Христо Ботев за националноосвободително движение на българите. Представят се заседанията на гюргевските апостоли и се анализират техните стратегически и тактически цели и решения. Представя се подготовката на въстанието в отделните революционни окръзи. Проследява се ходът на Априлското въстание и се представя като най-мащабната проява на българското националноосвободително движение. Коментират се причините за потушаването на въстанието. Акцент се поставя върху последиците от Априлското въстание за българите и отзвук му в демократична Европа. Разглежда се българският въпрос след Априлското въстание. Обяснява се понятието <i>меморандум</i> . Анализират се исторически документи и изображения. Коментира се българският меморандум до европейските правителства.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриците „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачата към рубриката „Личност от епохата“ на с. 204 в учебника
Задачи за контрол	Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> Цариградската конференция <ol style="list-style-type: none"> причини за свикването, цели и решения на Цариградската конференция позицията на Османската империя и причини за провала на конференцията манифест на руския император Александър II за обявяване на война на Турция – 12.04.1877 г. Подготовка на Русия за войната <ol style="list-style-type: none"> дейност на руската дипломатия разработване на план за бойни действия създаване на Българско опълчение Ход на войната <ol style="list-style-type: none"> начало и ход на сраженията на Балканите Шипченските боеве обсадата на Плевен и напредването на руската армия подписване на примирието в Одрин подписване на предварителен договор в Сан Стефано и край на войната От националната еуфория до всеобщата покруса <ol style="list-style-type: none"> Санстефански мирен договор – 03.03.1878 г. прекрояване на българските граници на Берлинския конгрес (01.06. – 01.07.1878 г.)
---------------	---

Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> Представят последиците от Априлското въстание за развитието на Източната криза и решенията на Цариградската конференция. Описват военните действия и участието на българите в Руско-турската война (1877 – 1878) въз основа на информация от различни исторически източници. Обясняват понятието <i>трибутарно княжество</i>. Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ. Представят с помощта на ИКТ по зададени показателни личности, свързани с Руско-турската война (1877 – 1878). Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.
---	---

СЪБИТИЯ

1876 г. **Самият голям Демиски инцидент** – убийството на княз Александър Батенберг в Сливница на 19 юни 1876 г. След като князят са избити в Сливница, в Сливница е обявена република. След това князят са избити в Сливница. След това князят са избити в Сливница.

1877 г. **Априлското въстание** – въстание на българите в Април 1877 г. Въстанието е потушено от турските войски.

1877 г. **Цариградската конференция** – конференция в Цариград, която се провежда от 12 април до 29 юни 1877 г. Конференцията е неуспешна.

1877 г. **Обявяване на война** – Русия обявява война на Османската империя на 24 април 1877 г.

1877 г. **Шипченските боеве** – серия от сражения в Шипченския пролом.

1877 г. **Обсадата на Плевен** – руската армия обсажда Плевен.

1877 г. **Мирен договор в Сан Стефано** – мирен договор, подписан на 3 март 1878 г.

1878 г. **Берлинският конгрес** – конгрес в Берлин, който окончателно определя границите на България.

1877 г. **Самият голям Демиски инцидент** – убийството на княз Александър Батенберг в Сливница на 19 юни 1876 г. След като князят са избити в Сливница, в Сливница е обявена република. След това князят са избити в Сливница.

1877 г. **Априлското въстание** – въстание на българите в Април 1877 г. Въстанието е потушено от турските войски.

1877 г. **Цариградската конференция** – конференция в Цариград, която се провежда от 12 април до 29 юни 1877 г. Конференцията е неуспешна.

1877 г. **Обявяване на война** – Русия обявява война на Османската империя на 24 април 1877 г.

1877 г. **Шипченските боеве** – серия от сражения в Шипченския пролом.

1877 г. **Обсадата на Плевен** – руската армия обсажда Плевен.

1877 г. **Мирен договор в Сан Стефано** – мирен договор, подписан на 3 март 1878 г.

1878 г. **Берлинският конгрес** – конгрес в Берлин, който окончателно определя границите на България.

КАРИКЕТИ ОТ ПРОСИМКАТА ЗА ИЗБОРНО ПЪТНО НА РЕПУБЛИКАНА ВЪВЕЖАНА НА 1877 г.

ПРОСИМКАТА ЗА ИЗБОРНО ПЪТНО НА РЕПУБЛИКАНА ВЪВЕЖАНА НА 1877 г. - ОТКРИТИЕ НА АКАДЕМИКА ИЛИЯ ШУПРИТОВ

1877 г. - ОТКРИТИЕ НА АКАДЕМИКА ИЛИЯ ШУПРИТОВ

1877 г. - ОТКРИТИЕ НА АКАДЕМИКА ИЛИЯ ШУПРИТОВ

1877 г. - ОТКРИТИЕ НА АКАДЕМИКА ИЛИЯ ШУПРИТОВ

1877 г. - ОТКРИТИЕ НА АКАДЕМИКА ИЛИЯ ШУПРИТОВ

1877 г. - ОТКРИТИЕ НА АКАДЕМИКА ИЛИЯ ШУПРИТОВ

Руско-турската война от 1877 - 1878 г. и Освобождението на България

НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНОТО ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

Политици в Русия за България

Политици в Русия за България

Политици в Русия за България

Политици в Русия за България

Политици в Русия за България

Политици в Русия за България

Политици в Русия за България

Политици в Русия за България

Политици в Русия за България

История на България

История на България

История на България

История на България

История на България

История на България

История на България

История на България

История на България

Личности в историята на България

Личности в историята на България

Личности в историята на България

Личности в историята на България

Личности в историята на България

Личности в историята на България

Личности в историята на България

Личности в историята на България

Личности в историята на България

Актуализирани на знания, умения

Актуализират се знанията за:
- Националноосвободителното движение на българите.
- Априлското въстание (1876 г.).

Съдържателни акценти

Припомня се Априлското въстание като най-мощната проява на българското националноосвободително движение.

Учебни ресурси и други средства

Учебник - работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи

Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Задачи за контрол

Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 41: СТОПАНСКИ ПРОМЕНИ ПРЕЗ XVIII - XIX В. - УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

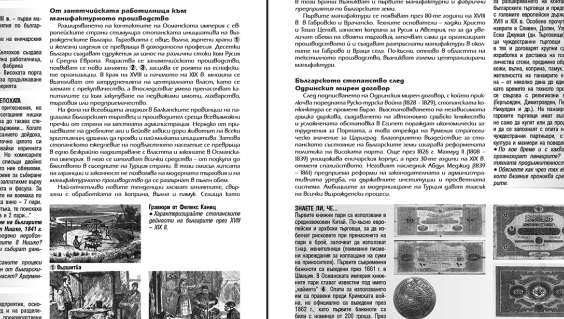
1. От занаятчийската работилница към манифактурното производство

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:
- Представят стопанските промени в българските земи през периода.
- Дават примери за ролята на стопанското развитие през Възраждането върху живота на българите.
- Обясняват понятията: протекционизъм, манифактура.
- Търсят, подбират и обработват информацията чрез ИКТ.
- Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

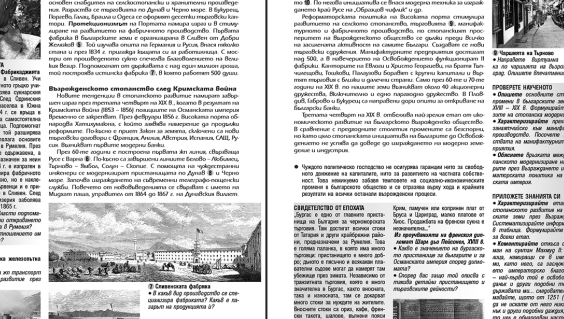
41
Стопански промени през XVIII – XIX в.
Ом занаятчишките работилници в манастирските производствени предприятия

Първи П. Петров, П. Габриел, С. Костов, който дава първото описание на занаятчишките работилници, обяснява използването на вода, бързата обработка на овца, бързото обвиване. Използването на вода за преработване на преработаните парчета в манастирските работилници. В манастирските работилници се правят изделия от сребро, мед, латун, бронза, олово, желязо, стъкло, керамика, текстил, кожа, папир, хартиен картон, мехур, тавански апарати, лъчери и др. През 1800 г. в манастирските работилници са работили най-много занаятчии.



210

Възрожденската буржоазия
Възрожденската буржоазия
Възрожденската буржоазия



212

Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знанията за: – Развитие на българското стопанство в периода XV – XVII век. – Стопанско и икономическо развитие в Европа през XVIII – XIX век.
Съдържателни акценти	Припомня се стопанското развитие на българите в периода XV – XVII век. Описват се основните стопански промени в българските земи през XVIII – XIX век и факторите, които довеждат до тях. Разглежда се преходът от занаятчийско към манифактурно производство и се коментират предимствата на манифактурните предприятия. Акцент се поставя върху връзката между реформената политика на Високата порта и стопанското модернизирание на българските земи през XVIII – XIX век. Коментират се етапите на стопанско развитие на българските земи преди и след Кримската война. Формулират се изводи за темпове на социално-икономическите промени в българското общество през Възраждането. Обяснява се, че чуждото политическо господство не осигурява гаранции за свободното движение на капитали и за развитието на частната собственост и това забавя темпове на социално-икономическите промени в българските земи. Анализират се исторически документи и изображения.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи	Задача към изображението 9 на с. 213 в учебника
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
План на урока	ТЕМА 42: ПРОМЕНИ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО ПРЕЗ ВЪЗРАЖДАНЕТО. ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС) 1. Възрожденската буржоазия а) фактори за промяна на социалната структура на българското възрожденско общество б) оформяне на нова буржоазна прослойка – състав и влияние 2. Българските чорбаджии а) кои са българските чорбаджии б) обществени функции 3. Възрожденската интелигенция а) предпоставки и формиране на възрожденската интелигенция б) обществена роля 4. Демографски процеси а) нарастване на броя на населението б) миграционни процеси
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Представят новите социални групи в българското възрожденско общество. – Дават примери за процесите на вътрешна и външна миграция. – Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ. – Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знанията за: – Стопански промени през XVIII – XIX век. – Европейското общество през XVIII – XIX век.

КОИ са обичайните социални групи в България преди Възраждането? КОИ са обичайните социални групи в България след Възраждането?

Промени в българското общество през Възраждането. Демографски процеси

НАБЛЕЖДАВАТЕ ОТ СЕБЕ!
Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас? Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните? Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

Промените в българското общество през Възраждането
Възраждането е процес, който започва през XVIII в. и завършва през XIX в. Това е процес, който променя българското общество и българския народ.

ВЪПРОСИТЕ СЕ!
• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

ВЪПРОСИТЕ СЕ!
• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?



Рисуване на български войски през XIX век.



Рисуване на български войски през XIX век.

Възраждането е процес, който започва през XVIII в. и завършва през XIX в. Това е процес, който променя българското общество и българския народ.

ВЪПРОСИТЕ СЕ!
• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

ВЪПРОСИТЕ СЕ!
• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?



Рисуване на български войски през XIX век.

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриците „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачите от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 43: БЪЛГАРИТЕ В СФЕРАТА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

Възраждането е процес, който започва през XVIII в. и завършва през XIX в. Това е процес, който променя българското общество и българския народ.

ВЪПРОСИТЕ СЕ!
• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

Демографски процеси

Възраждането е процес, който започва през XVIII в. и завършва през XIX в. Това е процес, който променя българското общество и българския народ.

Въпросите от себе!

• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

Въпросите от себе!

• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

ТЕМА 43: БЪЛГАРИТЕ В СФЕРАТА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

Възраждането е процес, който започва през XVIII в. и завършва през XIX в. Това е процес, който променя българското общество и българския народ.

ВЪПРОСИТЕ СЕ!
• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

ВЪПРОСИТЕ СЕ!
• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

ВЪПРОСИТЕ СЕ!
• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

ВЪПРОСИТЕ СЕ!
• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

ВЪПРОСИТЕ СЕ!
• Защо опоните български и държавни, опоните от нас, от нас и от нас?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?
• Какво е общото и какво е различното между българските и държавните опоните?

Съдържателни акценти

- Припомнят се стопанските промени в българските земи в периода XVIII – XIX век и се обяснява тяхната роля за промяната на социалната структура на българското общество.
- Представят се предпоставките за появата на прослойките на буржоазията и интелегенцията.
- Разглежда се ролята на чуждестранните в обществения живот.
- Акцент се поставя върху ролята на възрожденската интелегенция за обществено-икономическия напредък на българите през Възраждането.
- Коментират се демографските процеси с акцент на вътрешната и външната миграция.
- Формулират се изводи за значимостта на стопанските и социалните промени, включително и демографските процеси през XVIII – XIX век за формирането на българската нация.
- Анализират се исторически документи и изображения.
- Съставя се схема на българското възрожденско общество.

План на урока	1. Европа претоткрива българите а) фактори за интегриране на българите в европейския свят б) ролята на чуждестранните дипломатически представителства в) католически и протестантски училища и мисионери г) европейска подкрепа на българската национална кауза
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Обясняват влиянието на европейската цивилизация върху възрожденските българци (облекло, вътрешен интериор на жилищата и др.). – Дават примери за процесите на европеизация на българите. – Обясняват понятието <i>алафранга</i> . – Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ. – Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.
Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Стопански промени през XVIII – XIX век. – Промените в българското общество през Възраждането. Демографски процеси.

43

Българите в сферата на европеизма и цивилизацията

САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА

Еврон преработка

Еврон преработка е българска компания, която е част от групата на Еврон холдинг. Компанията е основана през 1998 г. и е специализирана в производството и продажбата на енергийни услуги. Компанията е част от групата на Еврон холдинг, която е една от най-големите енергийни компании в света. Компанията е част от групата на Еврон холдинг, която е една от най-големите енергийни компании в света.

ДЪЛГОСРОЧНА РАБОТА

Въпросите са свързани с темата на урока. Тезисите са свързани с темата на урока. Тезисите са свързани с темата на урока. Тезисите са свързани с темата на урока.

218

Учебни ресурси и други средства

Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи

Задачите от електронния вариант на учебника

Задачи за контрол

Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 44: БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА ПРЕЗ ВЪЗРАЖДАНЕТО – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА

Въпросите са свързани с темата на урока. Тезисите са свързани с темата на урока. Тезисите са свързани с темата на урока. Тезисите са свързани с темата на урока.

ДЪЛГОСРОЧНА РАБОТА

Въпросите са свързани с темата на урока. Тезисите са свързани с темата на урока. Тезисите са свързани с темата на урока. Тезисите са свързани с темата на урока.

221

Съдържателни акценти

Припомнят се процесите по оформяне на новите прослойки на буржоазията и интелегенцията и ролята им за обществено-икономическия напредък на българите през Възраждането. Коментират се факторите, влияещи върху европеизацията на българите и приобщаването им към ценностите на модерния свят. Обяснява се ролята на чуждестранните дипломатически представителства в Османската империя за „преоткриването“ на българите. Акцентира се върху стремежа „да бъдем и ние като другите европейски народи“ на духовните будители на българската възрожденска нация като водещ за процеса на приобщаване към европейската цивилизация. Дават се примери за проникване на европейски влияния в облеклото и домовете на възрожденските българи. Формулира се изводът, че в навечерието на Освобождението духът на Новото време е забележим във всяка област от бита на възрожденските българи, а те са се превърнали в силна и сплотена нация. Анализират се исторически документи и изображения.

План на урока

- Възрожденската литература
 - формиране и утвърждаване на единен национален книжовен език
 - поява на книгопечатането
 - нови жанрове и тенденции
 - литературен подем след Кримската война
 - поява на българската драматургия
- Периодичен печат
 - поява и първи стъпки
 - периодични издания
- Възрожденската наука
 - направления и постижения
- Възрожденското изкуство
 - художествени занаяти
 - ученически хорове и оркестри
 - театрални представления

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Дават примери за промени в духовния живот на българите в резултат на европейското културно влияние: издаване на вестници и списания, поява на театрални трупни, хорове, оркестри и др.
- Свързват възрожденски дейци с техните произведения: Добри Чинтулов, Христо Ботев, Любен Каравелов, Иван Вазов.
- Оценяват постиженията на българската възрожденска литература, живопис и архитектура.
- Обясняват понятието *модерна култура*.
- Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ.
- Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

КАНИ промени съществено в българския живот на Балканите през Възраждането в резултат на европейската цивилизация.

Българската култура през Възраждането

Промени в образователния и обществения живот на българските Български възрожденци се наблюдават в началото на XIX век. В резултат на европейската цивилизация, която прониква в България през XIX век, българските възрожденци се стремят да променят общественото състояние на България, да я направят по-европейска.

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

Във „Взрждането“ българските възрожденци не само обнови образованието, но и промениха общественото състояние на България. Това се дължи на европейската цивилизация, която прониква в България през XIX век.



ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

ПРОСВЕТА
1814 – „Славянофилски списък“ на Иван Шишманов
1818 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“
1825 – създаване на първия български учебник „Славянофилски списък“

Актуализиране на знания, умения

Актуализират се знанията за:
– Промени в българското общество през Възраждането.
– Българите в сферата на европейската цивилизация.

Съдържателни акценти

Припомнят се процесите по европеизиране и приобщаване на българите към ценностите на модерния свят.

Посочват се факторите за развитието на българската култура през Възраждането и се очертават новите тенденции и достижения.

Акцентът се поставя върху формирането на една нова модерна култура, основана на синтеза между културните ценности от предходните столетия и влиянията, идващи от големите европейски държави.

Характеризира се развитието на българската възрожденска литература и се дават примери за изявени творци и техните произведения.

Проследява се връзката между нейната тематика и развитието на възрожденските процеси.

Обяснява се ролята на българските културни институции през периода XVIII – XIX век.

Дават се примери за промени в духовния живот на българите в резултат на европейското културно влияние: издаване на вестници и списания, поява на театрални трупни, хорове, оркестри и др.

Формулира се изводът, че през Възраждането наложилата се нова модерна култура позволява на българите да се приобщат към ценностите на Новото време и е издана на духовна обнова и обществен напредък на българската нация.

Анализират се исторически документи и изображения.

Учебни ресурси и други средства

Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи

Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Задачи за контрол

Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

VI. БЪЛГАРИЯ ОТ ОСВОБОЖДЕНИЕТО ДО КРАЯ НА ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА

ТЕМА 45: ВЪЗНИКВАНЕ НА БЪЛГАРСКИЯ НАЦИОНАЛЕН ВЪПРОС – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

- От Санстефанския мираж към Берлинската реалност
 - Санстефанският мирен договор – реализираната мечта за свобода
 - Берлинският конгрес и разпокъсването на Санстефанска България
 - реакция срещу Берлинския договор
 - възникване на българския национален въпрос
- Начало на съпротивата срещу Берлинския договор
 - комитетите „Единство“
 - стрелковите дружини – центрове на бойна подготовка

45 **Възникване на българския национален въпрос**

Описание: Възникването на българския национален въпрос е свързано с политическите промени в Османската империя след Руско-турската война (1828-1829). Това е процесът на осъзнаване на българите като отделна нация, която трябва да бъде призната за самостоятелна държава.

Събитията:

- 1828 г. - Руско-турската война.
- 1829 г. - Санстефанският мирен договор.
- 1830 г. - Създаване на Княжество България.
- 1832 г. - Присъждане на Източна Румелия.

Източници:

- 1. "История на България" - проф. д-р Георги Марков.
- 2. "Българският национален въпрос" - д-р Иван Шишманов.
- 3. "Национална история на България" - д-р Стефан Димитров.

232

3. Кресненско-Разложкото въстание

а) подготовка и ход на въстанието

б) резултати

в) националният въпрос и българското княжество

г) решаването на българския национален въпрос – основен приоритет

д) инициативи за поддържане на българското самосъзнание в откъснатите територии

5. Ролята на Екзархията

а) фактор за съхраняване на българското национално съзнание в Македония и Одринско

б) формиране на революционни организации

а) тенденции

б) центрове и водачи

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:
 - Обясняват клаузите на Санстефанския договор и решенията на Берлинския конгрес от 1878 г.
 - Разбират същността на българския национален въпрос.
 - Посочват компонентите на българския национален въпрос и опитите за негово решаване.
 - Търсят, подбират и обработват информация от различни по вид исторически източници.

Актуализиране на знания, умения

Актуализират се знанията за:
 - Националноосвободителното движение на българите и Априлското въстание.
 - Руско-турската война (1877 - 1878) и освобождението на България.

Съдържателни акценти

Припомнят се етапите на националноосвободителното движение на българите и постигане на освобождението им през 1878 г. в резултат на Руско-турската война (1877 - 1878).

233

234

235

Обясняват се клаузите на Санстефанския договор и решенията на Берлинския конгрес от 1878 г.

Изяснява се същността на българския национален въпрос и неговите компоненти.

Представят се етапите в развитието на българския национален въпрос и опитите за разрешаването му. Оценява се тяхната роля, както и позицията на Княжество България.

Акцентираща се на Кресненско-Разложкото въстание като първа въоръжена проява на съпротива срещу Берлинския договор и неговата роля за развитието на българския национален въпрос.

Оценява се ролята на Българската екзархия за запазване на българското национално съзнание в териториите, откъснати от България.

Обобщават се пътищата за решаване на българския национален въпрос – на организации, пряко свързани с политиката на българската държава, и на такива, които отстояват своята независимост (революционните организации).

Анализират се исторически документи и изображения.

Учебни ресурси и други средства

Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи

Задачите към рубриката „Личност от епохата“ на с. 234 и с. 235 в учебника

Задачи за контрол

Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Как българските общности се борили за национално освобождение?

1 май 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

1 юни 1878 г. - приемане на Берлинския договор

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

Свидетелства от епохата

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

История на княжество България

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Учредителното събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Първото Велико народно събрание

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Конституцията

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

Проверете знанията си

ТЕМА 46: ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВНОСТ И ИЗГРАЖДАНЕ НА КНЯЖЕСТВО БЪЛГАРИЯ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

- 1. Временното руско управление
а) изграждане на временно руско управление в Княжество България
б) Съвет на руския императорски комисар – дейност
2. Учредителното събрание
а) откриване и състав на Учредителното събрание – 10.02.1879 г.
б) конституционни проекти
в) формяне на либерално и консервативно течение
3. Търновската конституция
а) приемане на Търновската конституция – 16.04.1879 г.
б) същност и характер на първата българска конституция – държавно устройство, избирателно право, права и свободи на гражданите
4. Изборът на първия български княз
а) Първото Велико народно събрание
б) принц Александър фон Батенберг – първият български княз

Опорни знания и умения, основни понятия

- Учениците:
- Разграничават чрез исторически източници основни идеи на либерали и консерватори за устройството на България.
- Обясняват устройството на Княжество България според Търновската конституция.
- Представят основни права и задължения на българските граждани според Търновската конституция.
- Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ.
- Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

Актуализирани на знания, умения

- Актуализират се знанията за:
- Санстефанския договор и решенията на Берлинския конгрес от 1878 г.
- Възникване и идеи на либералното и консервативното движение в Европа.

Съдържателни акценти

- Припомнят се клаузите на Санстефанския договор и решенията на Берлинския конгрес от 1878 г.
Обяснява се процесът на преход на възрожденското общество към самостоятелен държавен живот и се посочва ролята на Временното руско управление.
Представят се работата на Учредителното събрание и разглежданите проекти за конституция.
Посочва се оформянето на либералната и консервативната политическа група и техните конституционни проекти и аргументи за държавното устройство на Княжество България.
Акцентираща се върху приемането на Търновската конституция и държавното устройство на Княжество България.
Коментират се основни права и задължения на българските граждани според Търновската конституция.
Оценява се изборът на Александър Батенберг за български княз.
Анализират се исторически документи и изображения.

Учебни ресурси и други средства

Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Личности от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи

Задачи от електронния вариант на учебника

Задачи за контрол

Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

47
ИКОГ и политикът **Княз Александър I**, конституционният въпрос и политическите партии

Князът срещу либералите
 Княз Александър I се сблъсква с либералите и смята, че конституцията е само инструмент за управление на държавата. Той се противопоставя на либералите, които искат да ограничат неговата власт. Той смята, че либералите са само инструмент за управление на държавата, а не са част от народа. Той смята, че либералите са само инструмент за управление на държавата, а не са част от народа.

Княз Александър I
 Княз Александър I е български княз, който управлява България от 1878 до 1894 г. Той е известен със своята политика на централизация на властта и с неговите отношения с либералите.

Конституционният въпрос
 Конституционният въпрос е въпросът за това дали князът трябва да управлява България по конституция или по свое усмотрение. Това е един от основните въпроси, които стоят пред българския народ в края на XIX век.

Политическите партии
 Политическите партии в България са създадени в края на XIX век. Те са разделени на либерални и консервативни партии. Либералните партии са за конституция и ограничение на княжеската власт. Консервативните партии са за централизация на властта и за неограничена княжеска власт.

Княз Александър I
 Княз Александър I е български княз, който управлява България от 1878 до 1894 г. Той е известен със своята политика на централизация на властта и с неговите отношения с либералите.

Конституционният въпрос
 Конституционният въпрос е въпросът за това дали князът трябва да управлява България по конституция или по свое усмотрение. Това е един от основните въпроси, които стоят пред българския народ в края на XIX век.

Политическите партии
 Политическите партии в България са създадени в края на XIX век. Те са разделени на либерални и консервативни партии. Либералните партии са за конституция и ограничение на княжеската власт. Консервативните партии са за централизация на властта и за неограничена княжеска власт.

48
ИКОГ и политикът **Княз Александър I**, конституционният въпрос и политическите партии

Князът срещу либералите
 Княз Александър I се сблъсква с либералите и смята, че конституцията е само инструмент за управление на държавата. Той се противопоставя на либералите, които искат да ограничат неговата власт. Той смята, че либералите са само инструмент за управление на държавата, а не са част от народа. Той смята, че либералите са само инструмент за управление на държавата, а не са част от народа.

Княз Александър I
 Княз Александър I е български княз, който управлява България от 1878 до 1894 г. Той е известен със своята политика на централизация на властта и с неговите отношения с либералите.

Конституционният въпрос
 Конституционният въпрос е въпросът за това дали князът трябва да управлява България по конституция или по свое усмотрение. Това е един от основните въпроси, които стоят пред българския народ в края на XIX век.

Политическите партии
 Политическите партии в България са създадени в края на XIX век. Те са разделени на либерални и консервативни партии. Либералните партии са за конституция и ограничение на княжеската власт. Консервативните партии са за централизация на властта и за неограничена княжеска власт.

Княз Александър I
 Княз Александър I е български княз, който управлява България от 1878 до 1894 г. Той е известен със своята политика на централизация на властта и с неговите отношения с либералите.

Конституционният въпрос
 Конституционният въпрос е въпросът за това дали князът трябва да управлява България по конституция или по свое усмотрение. Това е един от основните въпроси, които стоят пред българския народ в края на XIX век.

Политическите партии
 Политическите партии в България са създадени в края на XIX век. Те са разделени на либерални и консервативни партии. Либералните партии са за конституция и ограничение на княжеската власт. Консервативните партии са за централизация на властта и за неограничена княжеска власт.

ТЕМА 47: КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР I, КОНСТИТУЦИОННИЯТ ВЪПРОС И ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p>	<ol style="list-style-type: none"> Князът срещу либералите <ol style="list-style-type: none"> причини за недоверието на княза към либералите функциониране на парламентарната система спорове на Александър I за промени в конституцията Режим на пълномощията <ol style="list-style-type: none"> решения на Второто Велико народно събрание установяване и същност на режима на пълномощията създаване на Държавен съвет Политическите партии и режимът на пълномощията <ol style="list-style-type: none"> отношение на консерваторите към режима на пълномощията отношение на либералите към режима на пълномощията Криза в режима на пълномощията <ol style="list-style-type: none"> спорове по железопътния въпрос назначаване на правителство начело с руски генерали влошаване на отношенията между княза и руските генерали прекратяване на режима на пълномощията
<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p>	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> Обясняват устройството на Княжество България според Търновската конституция и разграничават видовете власти и техните институции. Познават и обясняват правомощията на княза според Търновската конституция.

<p>Актуализиране на знания, умения</p>	<ul style="list-style-type: none"> Обясняват ролята на княз Александър I в управлението на страната. Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ. Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.
<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Припомня се устройството на Княжество България според Търновската конституция. Обясняват се причините за противоречията между княз Александър I и либералите в контекста на неговите възгледи за управлението на страната. Характеризира се режимът на пълномощията, установен от княза през 1881 г., и се представят свързаните с него политически промени. Посочват се неговите поддръжници. Коментират се причините на криза в режима на пълномощията и се формулират причините, довели до прекратяването му през 1883 г. Оценява се значението на режима на пълномощията за развитието на общественно-политическия живот в Княжеството. Дискутират се положителните и отрицателните последици от режима на пълномощията. Оценява се ролята на княз Александър I в управлението на страната. Анализират се исторически документи и изображения.</p>
<p>Учебни ресурси и други средства</p>	<p>Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“</p>
<p>Допълнителни дейности</p>	<p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>

Допълнителни задачи	Задачите от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯ СИ“

ТЕМА 48: ПОЛИТИЧЕСКО УСТРОЙСТВО НА ИЗТОЧНА РУМЕЛИЯ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<p>1. Създаване и конституционно устройство на Източна Румелия</p> <p>а) чл. 13 от Берлинския договор – граници на Източна Румелия</p> <p>б) изработване на Органически устав на Източна Румелия</p> <p>в) органи на управление на Източна Румелия</p> <p>г) административно деление и официални езици</p> <p>2. Управлението на Алеко Богориди</p> <p>а) свикване на Първото Областно събрание</p> <p>б) законодателни инициативи и политика на сближаване с Княжество България</p> <p>в) процеси на българизиране на областта</p> <p>г) оформяне на политически партии – Либерална и Народна</p> <p>3. Източна Румелия при Гавраил Кръстевич</p> <p>а) политически курс на сближаване с Княжество България</p> <p>б) разширяване на демокрацията в политическия живот</p> <p>в) сключване на митническа спогодба с Княжество България – 1884 г.</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Представят конституционното устройство на Източна Румелия. – Обясняват понятието <i>автономия</i>. – Познават и обясняват правомощията на генерал-губернатора и Областното събрание според Органическия устав. – Обясняват ролята на Алеко Богориди и Гавраил Кръстевич в управлението на провинцията. – Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ. – Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Решенията на Берлинския конгрес от 1878 г. – Възстановяване на българската държаност и изграждане на Княжество България.

Съдържателни акценти

Припомнят се решенията на Берлинския конгрес и клаузите на Берлинския договор от 1878 г., отнасящи се до обособяването на автономната провинция Източна Румелия. Очертават се границите на Източна Румелия и се формулират геополитическите цели на великите сили, свързани със създаването ѝ.

Описва се конституционното устройство на Източна Румелия според Органическия устав. Характеризира се управлението на Алеко Богориди и Гавраил Кръстевич и се очертава приемствеността между водената политика на сближение с Княжество България, която улеснява бъдещото обединение.

Коментира се появата на първите политически партии в областта – Либералната и Народната.

Оценява се значението на управлението на Алеко Богориди и Гавраил Кръстевич за осигуряването на стабилност в политическия и стопанския живот в Източна Румелия, както и постигането на видими успехи в сферата на образованието и културата.

Дискутират се темата: „Източна Румелия – втората България“.

Анализира се документи и изображения.

48

ПОЛИТИЧЕСКО УСТРОЙСТВО НА ИЗТОЧНА РУМЕЛИЯ

Създаване на Източна Румелия

След края на Берлинския конгрес в Берлинските договори от 1878 г. е създадена автономната провинция Източна Румелия. Тя е под прякото управление на Великите сили, но получава органически устав, който определя нейното политическо устройство.

Конституционното устройство на Източна Румелия

Съгласно чл. 13 от Берлинския договор, Източна Румелия е организирана като автономна провинция. Тя получава органически устав, който определя нейното политическо устройство.


Управление на Алеко Богориди

Алеко Богориди е първият губернатор на Източна Румелия. Той е подготвил органическия устав и е ръководил управлението на провинцията.



ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Чл. 13 от Берлинския договор от 1878 г. относно Източна Румелия.



ПРИЛОЖЕНИЕ 2

Чл. 13 от Берлинския договор от 1878 г. относно Източна Румелия.

48

ПОЛИТИЧЕСКО УСТРОЙСТВО НА ИЗТОЧНА РУМЕЛИЯ

Създаване на Източна Румелия

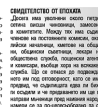
След края на Берлинския конгрес в Берлинските договори от 1878 г. е създадена автономната провинция Източна Румелия. Тя е под прякото управление на Великите сили, но получава органически устав, който определя нейното политическо устройство.

Конституционното устройство на Източна Румелия

Съгласно чл. 13 от Берлинския договор, Източна Румелия е организирана като автономна провинция. Тя получава органически устав, който определя нейното политическо устройство.


Управление на Алеко Богориди

Алеко Богориди е първият губернатор на Източна Румелия. Той е подготвил органическия устав и е ръководил управлението на провинцията.



ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Чл. 13 от Берлинския договор от 1878 г. относно Източна Румелия.



ПРИЛОЖЕНИЕ 2

Чл. 13 от Берлинския договор от 1878 г. относно Източна Румелия.

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачите от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задачи 1 и 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 49: СЪЕДИНЕНИЕТО НА ИЗТОЧНА РУМЕЛИЯ С КНЯЖЕСТВО БЪЛГАРИЯ И НЕГОВАТА ЗАЩИТА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<p>1. Идеите за Съединение</p> <p>а) поява на съединистки идеи</p> <p>б) привърженици на идеята за Съединение</p> <p>2. Създаване на БТЦРК</p> <p>а) основаване на БТЦРК – февруари 1885 г.</p> <p>б) планове за национално обединение</p> <p>3. Непосредствена подготовка на акцията</p> <p>а) подготовка на въстанически чети</p> <p>б) разработване на план на действие</p> <p>в) демонстрация в Панагюрище с искания за обединение – 02.09.1885 г.</p> <p>4. Актът от 6 септември 1885 г.</p> <p>а) обявяване на Съединението – 06.09.1885 г.</p> <p>б) манифест на княз Александър Батенберг за приемане на Съединението – 08.09.1885 г.</p> <p>5. Международната ситуация</p> <p>а) позиция на великите сили</p> <p>б) настроения в Цариград</p> <p>в) недоволство на Сърбия и Гърция</p> <p>6. Сръбско-българската война</p> <p>а) Сърбия обявява война на България – 02.11.1885 г.</p> <p>б) боевете при Сливница</p> <p>в) сръбско-български мирен договор – 03.03.1886 г.</p> <p>7. Признаване на Съединението</p> <p>а) Топханенски акт от 24.03.1886 г. между България и Османската империя</p> <p>б) признаване от великите сили</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Обясняват причините за Съединението на Източна Румелия с Княжество България. – Представят акта на Съединението. – Оценяват последиците от Съединението на Източна Румелия с Княжество България. – Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ.

Актуализиране на знания, умения	<p>– Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.</p> <p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Решенията на Берлинския конгрес от 1878 г. – Възстановяване на българската държавност и изграждане на Княжество България. – Политическо устройство на Източна Румелия.
Съдържателни акценти	<p>Припомнят се възстановяването на българската държавност и изграждането на Княжество България, както и политическото устройство на Източна Румелия.</p> <p>Обясняват се причините за Съединението на Източна Румелия с Княжество България. Описват се подготовката и осъществяването на Съединението и се обясняват вътрешните и международните обстоятелства, които го благоприятстват. Представя се като общо национално дело.</p> <p>Оценяват се последиците от Съединението на Източна Румелия с Княжество България. Акцент се поставя върху защитата на Съединението и българската победа в Сръбско-българската война.</p>

49

Съединението на Източна Румелия с Княжество България и неговата защита

Ирелите на Съединението

Против на обединението на двете български държави Влада на княжеството седи съпротивлява на Великия Княз Александър Батенберг и неговите привърженици. Той иска перфектно съединение на Великия княз с Румелия, а не само с Румелия. Той иска перфектно съединение на Великия княз с Румелия, а не само с Румелия.

Създаване на БТЦРК

Обединението на двете български държави е възможно само ако се създаде общо българско правителство. Това правителство трябва да бъде създадено в България, а не в Румелия. Това правителство трябва да бъде създадено в България, а не в Румелия.

Против на обединението на двете български държави Влада на княжеството седи съпротивлява на Великия Княз Александър Батенберг и неговите привърженици. Той иска перфектно съединение на Великия княз с Румелия, а не само с Румелия.

Манифестът на княз Александър Батенберг

На 24 юни 1885 г. княз Александър Батенберг издава манифест, в който обявява Съединението на Източна Румелия с Княжество България. Манифестът е подписан от княза и е адресиран до Великия княз Александър Батенберг.

Приемане на Съединението

На 6 септември 1885 г. Великия княз Александър Батенберг приема Съединението на Източна Румелия с Княжество България. Това решение е взето след дълго разсъждаване.



250



251

Сръбско-българската война

Против на обединението на двете български държави Влада на княжеството седи съпротивлява на Великия Княз Александър Батенберг и неговите привърженици. Той иска перфектно съединение на Великия княз с Румелия, а не само с Румелия.


Приемане на Съединението

На 6 септември 1885 г. Великия княз Александър Батенберг приема Съединението на Източна Румелия с Княжество България. Това решение е взето след дълго разсъждаване.


Против на обединението на двете български държави Влада на княжеството седи съпротивлява на Великия Княз Александър Батенберг и неговите привърженици. Той иска перфектно съединение на Великия княз с Румелия, а не само с Румелия.

Сръбско-българската война

На 2 септември 1885 г. Сърбия обявява война на България. Това решение е взето след дълго разсъждаване.



252



253

	<p>Коментира се позицията на великите сили, Османската империя, Сърбия и Гърция. Посочва се кога и как се постига дипломатическо признаване на Съединението. Оценяват се последиците от Съединението на Източна Румелия с Княжество България за превръщането на Княжеството в най-голямата балканска християнска държава. Анализират се исторически документи и изображения.</p>
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с исторически карта, изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Задачи за контрол	Задачи 1 и 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 50: БЪЛГАРСКАТА КРИЗА. ИЗБОРЪТ НА ФЕРДИНАНД I – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

- Начало на кризата и превратът от 9 август 1886 г.
 - вътрешнополитически борби и начало на „българската криза“
 - противоборството между русофили и русофоби
 - преврат и контрапреврат
 - абдикация на княз Александър I
- Регентството
 - назначаване на регентски съвет

- опити за стабилизиране на положението в страната
- Кризата в руско-българските отношения
 - дейност на ген. Каулбарс в България
 - скъсване на дипломатическите отношения с Русия
 - русофилски бунтове от 1887 г.
- Дипломатически усилия за избор на нов княз
 - опити за преодоляване на кризата
 - изпращане на българска делегация в Западна Европа
 - кандидатура на принц Фердинанд Сакс-Кобургготски за български княз
- Изборът на княз Фердинанд
 - свикване на III Велико народно събрание
 - обявяване на Фердинанд за български княз – 25.06.1887 г.
 - назначаване на правителство начело със Стефан Стамболов и преодоляване на кризата

Опорни знания и умения, основни понятия

- ### Учениците:
- Разбират причините за скъсване на дипломатическите отношения с Русия.
 - Представят разделениято в българското общество на русофили и русофоби и техните действия в периода на кризата.
 - Обясняват понятието *безкняжие*.
 - Оценяват избора на Фердинанд за български княз като предпоставка за преодоляване на „българската криза“.
 - Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ.
 - Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

Актуализиране на знания, умения

- ### Актуализират се знанията за:
- Княз Александър I, конституционния въпрос и политическите партии.
 - Съединението и неговата защита.

50

Българската криза. Изборът на Фердинанд I

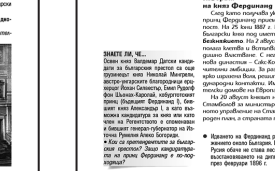
Начало на кризата
През август 1886 г. княз Александър I умира внезапно в София. Той е последен в династията на Сакс-Кобург-Гота. Княз Фердинанд I е принуден да абдицира на 22 септември 1886 г. поради политическите борби и вътрешнополитическите борби в България. След абдикацията на княз Александър I започва кризата за избор на нов княз. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България.



Регентството
След абдикацията на княз Александър I започва кризата за избор на нов княз. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България.



Външнорегентството на княз Александър I
След абдикацията на княз Александър I започва кризата за избор на нов княз. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България.



Кризата в руско-българските отношения
Кризата в руско-българските отношения е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Кризата е свързана с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България.



Изборът на княз Фердинанд I
Изборът на княз Фердинанд I е свързан с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Изборът на княз Фердинанд I е свързан с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Изборът на княз Фердинанд I е свързан с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България.



КОМУ СЪОТВОРИ ГОВОРИ?
За да се установи кой е авторът на дадено съобщение, е необходимо да се установи кой е авторът на дадено съобщение. Ето защо е важно да се установи кой е авторът на дадено съобщение. Ето защо е важно да се установи кой е авторът на дадено съобщение.

ДИПЛОМАТИЧЕСКИ УСИЛИЯ
Дипломатическите усилия са свързани с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Дипломатическите усилия са свързани с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Дипломатическите усилия са свързани с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България.

ИЗБОРЪТ НА КНЯЗ ФЕРДИНАНД I
Изборът на княз Фердинанд I е свързан с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Изборът на княз Фердинанд I е свързан с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България. Изборът на княз Фердинанд I е свързан с външнорегентството на княз Александър I и вътрешнополитическите борби в България.



Съдържателни акценти

Припомнят се режимът на пълномощията, установен от княз Александър Батенберг, и противоречията между либерали и консерватори. Отношенията с Русия и позицията, която заема след Съединението на Източна Румелия с Княжество България. Международното признаване на акта на Съединението.

Обясняват се причините за „българската криза“ от 1886 – 1887 г. и се анализират причините за поляризацията на българското общество след Съединението.

Представят се позициите на привържениците на двете алтернативи – Русия и княз Батенберг.

Описват се белезите на кризата и се формулират факторите, които влияят върху нея. Обяснява се нейното въздействие върху политическото развитие на България. В хронологичен ред се представят събитията около преврата срещу Батенберг и последвалия го контрапреврат.

Акцент се поставя върху опитите на регентството за преодоляването на кризата и дипломатическите усилия за избор на нов български княз.

Коментират се отношенията с Русия и поводът за прекъсването им.

Оценява се личността на новия български княз Фердинанд.

Анализират се исторически документи и изображения.

Учебни ресурси и други средства

Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи	Задачите от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задачи 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 51: БЪЛГАРИТЕ ИЗВЪН ПРЕДЕЛИТЕ НА СВОБОДНАТА ДЪРЖАВА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

1. Националният въпрос до войните а) пътица за решаване на българския национален въпрос след Съединението б) фактори за решаването на българския национален въпрос в) организационни центрове – Върховен комитет и ВМРО

2. Илинденско-Преображенското въстание а) предпоставки за въстанието б) ход на въстанието в) резултати
3. Националният въпрос между двете световни войни а) Ньойският договор и новият характер на българския национален въпрос б) новият международен ред и българският национален въпрос

4. Бежанският въпрос а) демографски и икономически трудности б) бежански заем – 1928 г.
5. Българската емиграция зад океана а) причини за емиграцията в САЩ и Канада б) Македонска патриотична организация

Учениците:

- Представят основни моменти от освободителното движение на българите в Македония и Одринска Тракия.

- Представят подготовката, избухването и последиците от Илинденско-Преображенското въстание.

51

Българите извън пределите на свободната държава

ПРОЛОГ
20 март 1883 г. – адмирал Писунин-Преображенски встъпва на власт в Русия.
1 юни 1884 г. – вестник Младоконституционен издава вестникарския закон.
12 декември 1884 г. – Българският княз Александър Батенберг умира в Одрин.

ТРЕЩ
Българската конституционна революция започва на 19 март 1883 г. в Русия. След 22 дни Александър Батенберг умира в Одрин. Княз Фердинанд от Сърбия е избран за княз на България.

КОНТАПРЕВРАТ
22 декември 1884 г. – Българският княз Александър Батенберг умира в Одрин. Княз Фердинанд от Сърбия е избран за княз на България.

ИЛИНДЕНСКО-ПРЕОБРАЖЕНСКОТО ВЪСТАНИЕ
19 юни 1885 г. в Илинденско-Преображенското въстание участват около 50 хиляди българи. Върховен комитет е създаден в Одрин. Княз Фердинанд от Сърбия е избран за княз на България.

СЪВРЕЩЕСТВО ОТ ПОПОНА

„В Илинденско-Преображенското въстание участват около 50 хиляди българи. Върховен комитет е създаден в Одрин. Княз Фердинанд от Сърбия е избран за княз на България.“

„Княз Александър Батенберг умира в Одрин на 20 март 1883 г. Княз Фердинанд от Сърбия е избран за княз на България.“

„Княз Александър Батенберг умира в Одрин на 20 март 1883 г. Княз Фердинанд от Сърбия е избран за княз на България.“

„Княз Александър Батенберг умира в Одрин на 20 март 1883 г. Княз Фердинанд от Сърбия е избран за княз на България.“

КАНОНИЧНОТО ДЪРЖАВОУСТРОЙСТВО

„Княз Александър Батенберг умира в Одрин на 20 март 1883 г. Княз Фердинанд от Сърбия е избран за княз на България.“

НАЦИОНАЛНИЯТ ВЪПРОС

„Националният въпрос до войните е пътица за решаване на българския национален въпрос след Съединението.“

ИЛИНДЕНСКО-ПРЕОБРАЖЕНСКОТО ВЪСТАНИЕ

„Илинденско-Преображенското въстание започва на 19 юни 1885 г. в Илинденско-Преображенското въстание участват около 50 хиляди българи.“

НАЦИОНАЛНИЯТ ВЪПРОС МЕЖДУ ДВЕТЕ СВЕТОВНИ ВОЙНИ

„Националният въпрос между двете световни войни е пътица за решаване на българския национален въпрос.“

258

260

	<p>– Обясняват понятието <i>ВМРО</i>.</p> <p>– Обясняват новите очертания на българския национален въпрос в периода между двете световни войни.</p> <p>– Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ.</p> <p>– Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.</p>
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <p>– Възникване на българския национален въпрос.</p> <p>– Съединението на Княжество България с Източна Румелия.</p>
Съдържателни акценти	<p>Припомнят се причините за възникването на българския национален въпрос, неговите компоненти и опитите за разрешаването му до 1885 г., когато се постига съединението на Княжество България и Източна Румелия.</p> <p>Описва се положението на българите, останали извън пределите на свободна България, и се проследяват пътищата за решаване на българския национален въпрос от Съединението до началото на XX век.</p> <p>Описват се подготовката, избухването и последиците от Илинденско-Преображенското въстание и се оценява неговата роля за осъществяването на българската национална кауза.</p> <p>Акцент се поставя върху политическите фактори, довели до войните за национално обединение, и се анализират последиците от тях.</p> <p>Обясняват се влиянието на новия международен ред и промените, настъпили след Първата световна война, върху решаването на българския национален въпрос.</p> <p>Описват се бежанските вълни към България. Обясняват се демографските и икономическите последици за България.</p> <p>Коментират се българската емиграция в САЩ и Канада и ролята на Македонската патриотична организация за запазване на националната идентичност на българите зад океана.</p> <p>Оценява се ролята на ВМРО за решаването на българския национален въпрос.</p> <p>Анализират се исторически документи и изображения.</p>
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи	Задачите от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задача 2 от „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 52: МОДЕРНИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРИЯ В НАЧАЛОТО НА ХХ В. – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> „Златното десетилетие“ <ol style="list-style-type: none"> стопанска модернизация социална развитие изграждане на образователни и културни институции Икономическо развитие <ol style="list-style-type: none"> обща икономическа модернизация изграждане на транспортна инфраструктура модернизирани на селското стопанство развитие на банково-кредитната сфера и външната търговия Социално законодателство <ol style="list-style-type: none"> Закон за общественото здраве Закон за закрила на женския и детския труд осигурителни политики Успехи в областта на просветата и културата <ol style="list-style-type: none"> реформи в образователната сфера културни институции
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Откриват елементи на стопанска модернизация на България в края на XIX и началото на XX век. – Илюстрират с примери развитието на българското образование, наука и култура. – Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ. – Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

52 Модернизация на България в началото на ХХ в.

Законово десетилетие*
Грибковото десетилетие на ХХ в. е особено важно за Българското стопанство. По време на неговото развитие се осъществява модернизацията на стопанството. В областта на селското стопанство се осъществява реформа за закрила на селския труд. В селското стопанство се осъществява реформа за закрила на селския труд. В селското стопанство се осъществява реформа за закрила на селския труд.

Икономическо развитие
Грибковото десетилетие на ХХ в. е особено важно за Българското стопанство. По време на неговото развитие се осъществява модернизацията на стопанството. В областта на селското стопанство се осъществява реформа за закрила на селския труд. В селското стопанство се осъществява реформа за закрила на селския труд.

Социално законодателство
Закон за общественото здраве
Закон за закрила на женския и детския труд
осигурителни политики

Успехи в областта на просветата и културата
реформи в образователната сфера
културни институции

План на урока

- „Златното десетилетие“
 - стопанска модернизация
 - социална развитие
 - изграждане на образователни и културни институции
- Икономическо развитие
 - обща икономическа модернизация
 - изграждане на транспортна инфраструктура
 - модернизирани на селското стопанство
 - развитие на банково-кредитната сфера и външната търговия
- Социално законодателство
 - Закон за общественото здраве
 - Закон за закрила на женския и детския труд
 - осигурителни политики
- Успехи в областта на просветата и културата
 - реформи в образователната сфера
 - културни институции

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Откриват елементи на стопанска модернизация на България в края на XIX и началото на XX век.
- Илюстрират с примери развитието на българското образование, наука и култура.
- Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ.
- Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

52

Модернизация на България в началото на ХХ в.

Законово десетилетие*
Грибковото десетилетие на ХХ в. е особено важно за Българското стопанство. По време на неговото развитие се осъществява модернизацията на стопанството. В областта на селското стопанство се осъществява реформа за закрила на селския труд. В селското стопанство се осъществява реформа за закрила на селския труд.

Икономическо развитие
Грибковото десетилетие на ХХ в. е особено важно за Българското стопанство. По време на неговото развитие се осъществява модернизацията на стопанството. В областта на селското стопанство се осъществява реформа за закрила на селския труд. В селското стопанство се осъществява реформа за закрила на селския труд.

Социално законодателство
Закон за общественото здраве
Закон за закрила на женския и детския труд
осигурителни политики

Успехи в областта на просветата и културата
реформи в образователната сфера
културни институции

План на урока

- „Златното десетилетие“
 - стопанска модернизация
 - социална развитие
 - изграждане на образователни и културни институции
- Икономическо развитие
 - обща икономическа модернизация
 - изграждане на транспортна инфраструктура
 - модернизирани на селското стопанство
 - развитие на банково-кредитната сфера и външната търговия
- Социално законодателство
 - Закон за общественото здраве
 - Закон за закрила на женския и детския труд
 - осигурителни политики
- Успехи в областта на просветата и културата
 - реформи в образователната сфера
 - културни институции

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Откриват елементи на стопанска модернизация на България в края на XIX и началото на XX век.
- Илюстрират с примери развитието на българското образование, наука и култура.
- Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ.
- Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

ТЕМА 53: БЪЛГАРИЯ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ФЕРДИНАНД I. ОБЯВЯВАНЕ НА НЕЗАВИСИМОСТТА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Стопанското развитие през Възраждането. – Управлението на Стефан Стамболов.
Съдържателни акценти	Описва се икономическото развитие на България в края на XIX и началото на XX век и се обясняват причините за всеобщата модернизация на страната. Обосновава се определението за периода като „златното десетилетие“. Представя се десетилетието до Балканските войни като време на социално законодателство и се оценява неговата роля за общата модернизация на България и оближаването и до европейските държави. Акцент се поставя върху областите от обществения живот, повлияни от модернизацията, и се дават примери за настъпилите промени. Оценява се стопанската политика на българските правителства. Описват се новите културни институции, създадени през първото десетилетие на XX век, и тяхната роля в живота на българите. Коментират се напредъкът и развитието на образователното дело. Анализира се исторически документи и изображения.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачите от електронния вариант на учебника
Задачи за контрол	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> Режимът на Стефан Стамболов <ol style="list-style-type: none"> стил на управление отношения с княза сваляне от власт правителство на Константин Стоилов – преход към демократизиране на общественно-политическия живот Личен режим на Фердинанд I <ol style="list-style-type: none"> предпоставки за установяване на личен режим фактори за налагане на личния режим на Фердинанд ролята на монарха в политическата система на страната Развитие на политическата система <ol style="list-style-type: none"> оформяне на българската политическа система основни характеристики обществени инициативи Обявяване на независимостта <ol style="list-style-type: none"> причини условия и повод за обявяване на независимостта през 1908 г. провъзгласяване на независимостта – 22.09.1908 г.
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Описват режима на Стефан Стамболов и елементите на българската политическа система. – Обясняват личния режим на Фердинанд I. – Обясняват значението на обявяването на независимостта през 1908 г. и на Царство България. – Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ. – Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.
Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Модернизация на България в началото на XX век. – Българската криза и избора на Фердинанд за български княз.
Съдържателни акценти	Посочват се основните характеристики на режима на Стефан Стамболов, отношенията с Русия и с княза. Разглеждат се негативните тенденции в политическия живот на страната – терор по време на избори и преследване на политическите противници. Очертава се ролята на Стамболов за международното признание на българския княз.



1. ЛИЧНОСТ ОТ ЕПОХАТА
Димитар Панов (1858 – 1945)
Панов е български политически деец, юрист, учител и член на Българския Славянски комитет. Той участва в революционния процес през 1877 – 1878 г. и е член на Българския народно-освободителен фронт. Автор на първия български учебник по история „История на Славянския народ“ (1902). Член на Народния съвет през 1902 г. и член на Народния съвет за изготвянето на Конституцията на България през 1907 г. – 1908 г. и член на Народния съвет за изготвянето на Конституцията на България през 1907 г. – 1908 г.



264



2. ПОВЕЧЕ ЗА ПЕРИОДА НА ПЕРВЕЩЕВАНЕ И КУЛТУРНАТА РЕВОЛЮЦИЯ
В началото на XX в. в България се осъществява процес на модернизация. По време на управлението на Стефан Стамболов се осъществява процес на модернизация на политическата система. В началото на XX в. в България се осъществява процес на модернизация. По време на управлението на Стефан Стамболов се осъществява процес на модернизация на политическата система.



265

53

МАНИФЕСТЪТ е политическият документ, който в края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

ПРОГРАМА

1887 – 1894 – управление на Демократическата партия в България. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

1894 – 1903 – управление на Младия Български Радикален Клуб. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

1903 – 1918 – управление на Висшето българско политическо общество. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

1918 – 1944 – управление на Българския земеделски народен съюз. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

1944 – 1989 – управление на Българския комунистически център. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

1989 – 2001 – управление на Българския републикански център. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

2001 – 2007 – управление на Българския национален център. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

2007 – 2013 – управление на Българския център за европейски интеграции. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

2013 – 2017 – управление на Българския център за европейски интеграции. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

2017 – 2021 – управление на Българския център за европейски интеграции. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

2021 – 2024 – управление на Българския център за европейски интеграции. В края на XIX и началото на XX век е използван от политическите партии.

266

България при управлението на Фердинанд I. Обявяване на Независимостта

Ръководител на Симеонов Славейков

След излизането на Фердинанд I от власт Симеонов Славейков става ръководител на Симеонов Славейковски комитет. Той е един от главните дейци на българското национално движение в началото на XX век.

Симеонов Славейков е български политически деец, участник в Българското национално движение. Той е един от главните дейци на българското национално движение в началото на XX век.

Обявяване на Независимостта

На 22 септември 1908 г. България обявява своя независимост от Османската империя. Това е един от най-важните моменти в българската история.

267

3. Препитиането на вяр

В началото на XX век в България се наблюдава процес на преработване на традиционните ценности.

Политическата партия

В началото на XX век в България се наблюдава процес на преработване на традиционните ценности.

Религията

В началото на XX век в България се наблюдава процес на преработване на традиционните ценности.

Общественият живот

В началото на XX век в България се наблюдава процес на преработване на традиционните ценности.

268

СВИДЕТЕЛСТВО ОТ ЕПОХАТА

Данни за политическата ситуация в България в началото на XX век.

МАНИФЕСТЪТ

Документ, който съдържа политическите идеи на политическите партии в началото на XX век.

Програма

Документ, който съдържа политическите идеи на политическите партии в началото на XX век.

269

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи

Задачите от електронния вариант на учебника

Задачи за контрол

Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 54: ВОЙНИ ЗА НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ (1912 – 1918) – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

Изясняват се понятията: партизанство, легитимност и личен режим.

Обясняват се факторите, допринесли за установяването на личния режим на Фердинанд, и се разглеждат неговите характеристики.

Представя се процесът на оформяне на българската политическа система и на основните политически партии.

Акцент се поставя върху причините и повода за обявяването на българската независимост на 22.09.1908 г. Изяснява се отношението на Великите сили към този акт.

Оценява се значението на обявяването на независимостта на Царство България.

Коментират се напредъкът и развитието на образователното дело, личният режим на Фердинанд като явление в българския политически живот.

Анализируют се исторически документи и изображения.

Учебни ресурси и други средства

Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“

План на урока

1. Националният въпрос през второто десетилетие на XX век
 - а) цели на българската външна политика след 1908 г.
 - б) изграждане на Балканския съюз
 - в) Балканската война
 - г) обявяване на войната – 5.10.1912 г.
 - д) фази на бойните действия
 - е) завладяване на Одринската крепост – 13.03.1913 г.
 - ж) Лондонски договор – 17.05.1913 г.
2. Втората Балканска война
 - а) причини за войната
 - б) „Денят на престъпното безумие“ – 16.06.1913 г.
 - в) ход на войната
 - г) завладяване на Одринската крепост – 13.03.1913 г.
 - д) Букурещки мирен договор – 28.07.1913 г.
3. Първата световна война
 - а) обявяване на неутралитет в началото на войната
 - б) присъединяване на България към Централните сили
 - в) направления на българските бойни действия
 - г) Катастрофата
 - а) пробив при Добро поле – 18.09.1918 г.
 - б) Солунско примирие – 29.09.1918 г.
 - в) последици от войната
 - г) Ньойски мирен договор – 27.11.1919 г.

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Откриват причини и последици от Балканските войни.
- Оценяват участието на България в Първата световна война и клаузите на Ньойския мирен договор.
- Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ.
- Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

Војни за национално обединение (1912 – 1918)

Националистичкиот Шарко е идеолог на македонските војни. Тој е автор на идеологијата на македонските војни, која е основана на идејата за македонско национално обединение. Шарко е автор на идеологијата на македонските војни, која е основана на идејата за македонско национално обединение.

Националистичкиот Шарко е идеолог на македонските војни. Тој е автор на идеологијата на македонските војни, која е основана на идејата за македонско национално обединение. Шарко е автор на идеологијата на македонските војни, која е основана на идејата за македонско национално обединение.

Македонците се обединиле во една држава. Македонците се обединиле во една држава. Македонците се обединиле во една држава. Македонците се обединиле во една држава.



Војната Бабашка Војна е војна во 1913 г. Војната Бабашка Војна е војна во 1913 г. Војната Бабашка Војна е војна во 1913 г.

Војната Бабашка Војна е војна во 1913 г. Војната Бабашка Војна е војна во 1913 г. Војната Бабашка Војна е војна во 1913 г.

Војната Бабашка Војна е војна во 1913 г. Војната Бабашка Војна е војна во 1913 г. Војната Бабашка Војна е војна во 1913 г.



Текст со подзаголовци: **Парламентска војна**, **Војната Бабашка Војна**, **Војната Бабашка Војна**. Сопроводено со две фотографии: една на војно поле и една на мапа на Балканот.

Актуализираните на знания, умения	Актуализират се знанията за: - Българите извън пределите на свободната държава. - Обявяване на българската независимост.
Съдържателни акценти	Представят се българската външна политика и нейната основна цел след 1908 г. – решаването на българския национален въпрос. Разглеждат се неуспехите на международните акции за гарантиране на правата на населението в Македония и Одринско. Очертава се убеждението на българския политически елит за постигане на национално обединение по пътя на войната. Описва се създаването на Балканския съюз и се посочват слабостите на българската дипломатия. Обясняват се причините и последиците от Балканските војни за развитието на България. Акцент се поставя върху споразуменията от двустранните договори на България като част от Балканския съюз, показващи политическа прибързаност и недалновидност. Представят се Втората Балканска војна и националната катастрофа, до която доведува България. Изяснява се от какво е предопределен изборът на България за присъединяване към Централните сили в Първата световна војна. Формулират се причините за излизането на България от войната и се обясняват политическите и икономическите промени, настъпили след подписването на Солунското примирие. Коментират се клаузите на Ньойската мирен договор и се прави равностметка на войните за национално обединение и резултатите от тях. Оценяват се измеренијата на првата и втората национална катастрофа за България. Анализират се исторически документи и изображения.

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриците „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостојатна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЈАТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЈАТА СИ“
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЈАТА СИ“

ТЕМА 55: БЪЛГАРИЈА МЕЖДУ ДВЕТЕ СВЕТОВНИ ВОЈНИ. ЛЕВИЈАТ ПОЛИТИЧЕСКИ РАДИКАЛИЗЪМ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЈА (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. Следвоенната криза а) стопански и социални сътресенија б) бежански вълни в) алтернативни политически идеи 2. Земеделскиот режим а) програма и идеи на БЗНС б) съставяне на самостојатно правителство на БЗНС в) реформи 3. Комунистическото движение а) програма и цели на БКП (т.с.) – 1919 г. б) комунистическа пропаганда в) външнополитическа ориентација 4. България между два терора а) военан преврат от 9 јуни 1923 г. и съставяне на правителство на Демократическиот сговор б) Септемврийскиот востание – 23.09.1923 г. в) приемане на Закон за защита на државата – 1924 г. г) атентатот в црквата „Света Недеља“ – 16.04.1925 г.
---------------	---

55

България между двете световни войни. Левият политически радикализъм

Средновековна Тракия
След извоюването на Балканския полуостров България е разделена в три части: северна, централна и южна. Северната част е под властта на Османската империя, централната част е под властта на Сърбия, а южната част е под властта на Румелинския вилает на Османската империя.

Левият политически радикализъм
В началото на 20-те години на 20-ти век в България се наблюдава процес на политически радикализация. Това се дължи на влиянието на международния социализъм и комунизъм, които са се разпространявали в България след Първата световна война.

Съюзниците от остана
В началото на 20-те години на 20-ти век в България се наблюдава процес на политически радикализация. Това се дължи на влиянието на международния социализъм и комунизъм, които са се разпространявали в България след Първата световна война.

276

Съдържателни акценти

Припомнят се клаузите на Ньойския мирен договор и равносметката от войните за национално обединение, както и измеренията на първата и втората национална катастрофа за България.

Изясняват се причините за политическата нестабилност в България през 20-те години на XX век. Очертават се измеренията на следвоенната криза в България.

Обясняват се историческите и политическите обстоятелства, довели БЗНС на власт. Описват се реформаторската дейност на правителството на Александър Стамболийски и последиците от нея.

Обясняват се понятията: *терор, Комунистически интернационал, атентат*.

Анализира се политическата обстановка в България след преврата на 9 юни 1923 г. Акцент се поставя върху външните и вътрешните фактори за радикализиране на политиката на БКП и на проявите ѝ.

Представя се омиротворяването на страната от правителството на Андрей Ляпчев. Коментира се защо в българския политически живот се редуват периоди на политическо насилие и опити за възраждане на парламентарната демокрация. Оценяват се измеренията на първата и втората национална катастрофа за България.

Анализират се исторически документи и изображения.

277

56

Външна аналогия дъб терор
Външната аналогия дъб терор е тероризъм, който се извършва с цел да се повлияе на външната политика на държавата. Това се дължи на влиянието на международния социализъм и комунизъм, които са се разпространявали в България след Първата световна война.

Оценяване на политическата обстановка
В началото на 20-те години на 20-ти век в България се наблюдава процес на политически радикализация. Това се дължи на влиянието на международния социализъм и комунизъм, които са се разпространявали в България след Първата световна война.

278

ПРОВЕРТЕ НАУЧНОТО
В началото на 20-те години на 20-ти век в България се наблюдава процес на политически радикализация. Това се дължи на влиянието на международния социализъм и комунизъм, които са се разпространявали в България след Първата световна война.

ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯ СИ
В началото на 20-те години на 20-ти век в България се наблюдава процес на политически радикализация. Това се дължи на влиянието на международния социализъм и комунизъм, които са се разпространявали в България след Първата световна война.

279

<p>д) разделението в българското общество</p> <p>5. Омиротворяване и „опитомяване“</p> <p>а) назначаване на второ сговористко правителство начело с Андрей Ляпчев (1926 – 1931)</p> <p>б) стабилизиране на страната и преодоляване на общественото разделение</p>	<p>Учебни ресурси и други средства</p> <p>Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“</p>
<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p> <p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Посочват особеностите в управлението на БЗНС. – Разбират ролята на международните и вътрешните фактори за радикализация на политиката на БКП за ескалацията на политическото насилие в България. – Обясняват понятията: <i>терор, Комунистически интернационал, атентат</i>. – Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ. – Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници. 	<p>Допълнителни дейности</p> <p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРТЕ НАУЧНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯ СИ“</p>
<p>Актуализиране на знания, умения</p> <p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Войни за национално обединение (1912 – 1918). – Новия международен ред след Първата световна война. 	<p>Допълнителни задачи</p> <p>Задачата към изображения 8 на с. 279 в учебника</p>
<p>Задачи за контрол</p>	<p>Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯ СИ“</p>

ТЕМА 56: ДЕМОКРАЦИЯТА, ДЕВЕТНАДЕСЕТОМАЙСКИЯТ ПРЕВРАТ И БЕЗПАРТИЙНИЯТ РЕЖИМ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p>	<p>1. Демокрацията и нейната криза</p> <p>а) правителството на Народния блок (1931 – 1934) и обществените очаквания</p> <p>б) олевяване в обществото</p> <p>в) недоволство от продължаващата стопанска криза</p>
----------------------	--

ТЕМА 57: БЪЛГАРИЯ В ГОДИНИТЕ НА ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

1. От неутралитет към участие
 - а) България в началото на Втората световна война
 - б) Крайовската спогодба – 7.09.1940 г.
 - в) германският натиск за присъединяване към Тристранния пакт
 - г) влизане на България в Тристранния пакт – 1.03.1941 г.
2. Вътрешнополитическо развитие
 - а) засилване на авторитарните тенденции
 - б) антисемитско законодателство
3. „Обединена България“
 - а) администриране на Беломорската област, Македония и Поморавско
 - б) интегриране на новите територии
4. Развитие под знака на войната
 - а) засилване на държавната намеса в стопанския живот
 - б) търговски отношения с Германия и икономическите последици

България в годините на Втората световна война

От неутралитет към участие

В началото на Втората световна война България е неутрална. В началото на Втората световна война България е неутрална. В началото на Втората световна война България е неутрална. В началото на Втората световна война България е неутрална.

Вътрешнополитическо развитие

Вътрешнополитическото развитие на България през Втората световна война е характеризирано от засилване на авторитарните тенденции и антисемитско законодателство.

„Обединена България“

„Обединена България“ е администриране на Беломорската област, Македония и Поморавско. В началото на Втората световна война България е неутрална.

Развитие под знака на войната

Развитие под знака на войната е засилване на държавната намеса в стопанския живот и търговски отношения с Германия.



Иван Вазов

Съдържателни акценти

Съдържателните акценти са свързани с администрирането на новите територии и развитието на стопанския живот.

57

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 март 1941 г. – България влиза в Тристранния пакт.

ИКОНОСИ

1 март 1941 г. – България влиза в Тристранния пакт.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 март 1941 г. – България влиза в Тристранния пакт.

ИКОНОСИ

1 март 1941 г. – България влиза в Тристранния пакт.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 март 1941 г. – България влиза в Тристранния пакт.

ИКОНОСИ

1 март 1941 г. – България влиза в Тристранния пакт.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 март 1941 г. – България влиза в Тристранния пакт.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 март 1941 г. – България влиза в Тристранния пакт.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 март 1941 г. – България влиза в Тристранния пакт.

5. Еврейският въпрос
 - а) изселване на еврейското население от „новите земи“
 - б) спасяването на българските евреи
6. Вътрешният фронт
 - а) обявяване на война на Англия и САЩ – 13.12.1941 г.
 - б) съпротивително движение
 - в) политическа криза след смъртта на Борис III
 - г) СССР обявява война на България – 05.09.1944 г.

Опорни знания и умения, основни понятия

- Учениците:
- Оценяват избора и действията на България във Втората световна война.
 - Оценяват значението на действията за спасяването на българските евреи през Втората световна война.
 - Обясняват с помощта на карта промените в границите на България от 1878 до 1944 г.
 - Обясняват понятията: *антисемитизъм*, *ръководено стопанство*, *бламиране*.
 - Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ и различни исторически източници за участието на българи във войните за национално обединение.
 - Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

Актуализирани на знания, умения

- Актуализират се знанията за:
- Демокрацията, Деветнадесетомаяския преврат и безпартийния режим.
 - Европа в навечерието на Втората световна война.

Съдържателни акценти

- Припомнят се международните отношения в Европа в навечерието на Втората световна война и налагането на авторитарен политически модел в България. Обясняват се изборът на България във Втората световна война и факторите, които го предопределят. Характеризират се действията на България във войната с акцент върху администрирането на Беломорската област, Македония и Поморавско и интегрирането на новите територии. Посочват се основните белези на вътрешнополитическото развитие и се разглежда съпротивителното движение срещу прогерманската политика на режима. Акцент се поставя върху политическите и моралните изменения на спасяването на българските евреи. Дават се примери за други държави, отказали да депортират своите евреи. Обясняват се понятията: *антисемитизъм*, *ръководено стопанство*, *бламиране*.

284

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 март 1941 г. – България влиза в Тристранния пакт.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

ИКОНОСИ

1 септември 1939 г. – България обявява неутралитет.

ИКОНОСИ

7 септември 1940 г. – Крайовската спогодба.

	<p>Характеризира се политическата обстановка в България в периода от август 1943 до началото на септември 1944 г. и се извеждат факторите, които оказват влияние върху нея.</p> <p>Коментира се темата: „Обединена България (1941 – 1944) – реализирана мечта за национално обединение и политическа реалност“.</p> <p>Анализират се исторически документи и изображения.</p>
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с историческа карта, изображения, исторически документи и рубриците „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Задачи за контрол	Задачите от „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“

<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p> <p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Откриват елементи на стопанска модернизация на България в края на XIX и началото на XX век. – Откриват елементи на синхронност и асинхронност в бита и ежедневието на българите и западноевропейците. – Разграничават традиционни от нови празници, налагащи се в българското общество. – Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ и различни исторически източници за модернизацията на българското общество. – Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници. 	<p>Актуализиране на знания, умения</p> <p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Българското общество и ежедневието през Възраждането. – Европейското общество и ежедневието в началото на XX век. – Модернизация на България в началото на XX век.
---	---

ТЕМА 58: РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКОТО СТОПАНСТВО СЛЕД ОСВОБОЖДЕНИЕТО. МОДЕРНИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

<p>План на урока</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стопанско развитие до войните <ol style="list-style-type: none"> а) законодателна основа за стопански напредък б) ролята на чуждите капитали в) оформяне на промишлени центрове г) икономически постижения 2. Икономиката след Първата световна война <ol style="list-style-type: none"> а) следвоенна стопанска криза б) преодоляване на кризата в) отражение на световната икономическа криза г) промени в селското стопанство 3. Модернизация на българското общество <ol style="list-style-type: none"> а) неравномерна модернизация на обществото б) фактори за формиране на общественото мнение в) ролята на чужденците и обществените организации в модернизиранието на България г) нова организация на свободното време
----------------------	---

58

Развитие на българското стопанство след Освобождението. Модернизация на българското общество

След Освобождението българското стопанство се развива в условията на стопанска модернизация. То се характеризира с увеличаване на стопанската система на селското стопанство, развитието на индустриалния сектор и формирането на промишлени центрове. В началото на XX век в България се наблюдава процес на стопанска модернизация, който е свързан с развитието на стопанската система на селското стопанство, развитието на индустриалния сектор и формирането на промишлени центрове.

Семейство работници до Бдине.

В началото на XX век в България се наблюдава процес на стопанска модернизация, който е свързан с развитието на стопанската система на селското стопанство, развитието на индустриалния сектор и формирането на промишлени центрове.

Икономиката след Първата световна война

След Първата световна война в България се наблюдава процес на стопанска модернизация, който е свързан с развитието на стопанската система на селското стопанство, развитието на индустриалния сектор и формирането на промишлени центрове.

След Освобождението българското стопанство се развива в условията на стопанска модернизация. То се характеризира с увеличаване на стопанската система на селското стопанство, развитието на индустриалния сектор и формирането на промишлени центрове.

План на урока

1. Стопанско развитие до войните
 - а) законодателна основа за стопански напредък
 - б) ролята на чуждите капитали
 - в) оформяне на промишлени центрове
 - г) икономически постижения
2. Икономиката след Първата световна война
 - а) следвоенна стопанска криза
 - б) преодоляване на кризата
 - в) отражение на световната икономическа криза
 - г) промени в селското стопанство
3. Модернизация на българското общество
 - а) неравномерна модернизация на обществото
 - б) фактори за формиране на общественото мнение
 - в) ролята на чужденците и обществените организации в модернизиранието на България
 - г) нова организация на свободното време

58

Развитие на българското стопанство след Освобождението. Модернизация на българското общество

След Освобождението българското стопанство се развива в условията на стопанска модернизация. То се характеризира с увеличаване на стопанската система на селското стопанство, развитието на индустриалния сектор и формирането на промишлени центрове.

Семейство работници до Бдине.

В началото на XX век в България се наблюдава процес на стопанска модернизация, който е свързан с развитието на стопанската система на селското стопанство, развитието на индустриалния сектор и формирането на промишлени центрове.

Икономиката след Първата световна война

След Първата световна война в България се наблюдава процес на стопанска модернизация, който е свързан с развитието на стопанската система на селското стопанство, развитието на индустриалния сектор и формирането на промишлени центрове.

След Освобождението българското стопанство се развива в условията на стопанска модернизация. То се характеризира с увеличаване на стопанската система на селското стопанство, развитието на индустриалния сектор и формирането на промишлени центрове.

План на урока

1. Стопанско развитие до войните
 - а) законодателна основа за стопански напредък
 - б) ролята на чуждите капитали
 - в) оформяне на промишлени центрове
 - г) икономически постижения
2. Икономиката след Първата световна война
 - а) следвоенна стопанска криза
 - б) преодоляване на кризата
 - в) отражение на световната икономическа криза
 - г) промени в селското стопанство
3. Модернизация на българското общество
 - а) неравномерна модернизация на обществото
 - б) фактори за формиране на общественото мнение
 - в) ролята на чужденците и обществените организации в модернизиранието на България
 - г) нова организация на свободното време

<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Характеризира се стопанското развитие на България от Освобождението до войните за национално обединение. Дават се примери за стопански подем и икономическа модернизация на страната.</p> <p>Определят се факторите, които оказват задръжачо влияние върху българската икономика след Първата световна война.</p> <p>Обяснява се процесът на модернизация на българското общество след Освобождението. Посочват се елементите на синхронност и асинхронност в бита и ежедневието на българите и западноевропейците.</p> <p>Разграничават се традиционни от нови празници, налагащи се в българското общество.</p> <p>Акцент се поставя върху модернизационните промени в българската икономика и общество, които позволяват безусловното вписване на страната в основните процеси на развитие, характерни за Европейския континент.</p> <p>Коментира се ролята на чужденците и обществените организации за модернизирането на българското общество.</p> <p>Анализира се исторически документи и изображения.</p>
<p>Учебни ресурси и други средства</p>	<p>Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“</p>
<p>Допълнителни дейности</p>	<p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
<p>Допълнителни задачи</p>	<p>Задача 3 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
<p>Задачи за контрол</p>	<p>Задачите от „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“</p>

ТЕМА 59: РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО СЛЕД ОСВОБОЖДЕНИЕТО. БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

1. Образователна политика
 - а) формиране на национална образователна политика – Министерство на народното просвещение
 - б) развитие на висшето образование
 - в) научен живот
 - г) ролята на читалищата
2. Културна политика
 - а) бурно развитие на културния живот
 - б) културни инициативи и центрове
 - в) книгоиздаване
 - г) литературен печат
3. Литература и изкуство
 - а) литературни тенденции, теми и творци
 - б) развитие на изобразителното изкуство и мотивът за „родното“
 - в) разцвет на музикалното изкуство и международно признание

Опорни знания и умения, основни понятия

- ### Учениците:
- Илюстрират с примери развитието на българското образование, наука и култура.
 - Свързват български творци и произведения в областта на литературата, изкуството и архитектурата с европейски културни течения.
 - Търсят, подбират и обработват информация чрез ИКТ и различни исторически източници за българската култура след Освобождението.
 - Извличат и анализират информация от различни по вид исторически източници.

59

Развитие на образованието след Освобождението. Българската култура

Образователна политика

През 1880 г. е създадена първата българска образователна политика – Министерството на народното просвещение. То е създадено на 1 декември 1880 г. и е първото министерство в новата държава. Министър е Константин Стоилов. В началото на 1881 г. е създадено и първото българско министерство на просвещението – Министерството на народното просвещение. То е създадено на 1 декември 1880 г. и е първото министерство в новата държава. Министър е Константин Стоилов.

Културна политика

Културната политика на новата държава е ориентирана в две посоки: западоевропейска и българска. Западоевропейската политика е ориентирана в посока на приемане на западните културни ценности. Българската политика е ориентирана в посока на приемане на българските културни ценности.

Личност от епохата

Васил Левски (1837–1876) е български революционер, водач на въстанието през 1876 г. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

Свидетелства от епохата

„Писма до роднини“ (1876) е сборник от писма, написани от Васил Левски до роднините си. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

Изображения

„Писма до роднини“ (1876) е сборник от писма, написани от Васил Левски до роднините си. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

на образованието и културното развитие на българския народ. През 1880 г. е създадена първата българска образователна политика – Министерството на народното просвещение. То е създадено на 1 декември 1880 г. и е първото министерство в новата държава. Министър е Константин Стоилов.

Културна политика

Културната политика на новата държава е ориентирана в две посоки: западоевропейска и българска. Западоевропейската политика е ориентирана в посока на приемане на западните културни ценности. Българската политика е ориентирана в посока на приемане на българските културни ценности.

Личност от епохата

Васил Левски (1837–1876) е български революционер, водач на въстанието през 1876 г. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

Свидетелства от епохата

„Писма до роднини“ (1876) е сборник от писма, написани от Васил Левски до роднините си. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

Изображения

„Писма до роднини“ (1876) е сборник от писма, написани от Васил Левски до роднините си. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

на образованието и културното развитие на българския народ. През 1880 г. е създадена първата българска образователна политика – Министерството на народното просвещение. То е създадено на 1 декември 1880 г. и е първото министерство в новата държава. Министър е Константин Стоилов.

Културна политика

Културната политика на новата държава е ориентирана в две посоки: западоевропейска и българска. Западоевропейската политика е ориентирана в посока на приемане на западните културни ценности. Българската политика е ориентирана в посока на приемане на българските културни ценности.

Личност от епохата

Васил Левски (1837–1876) е български революционер, водач на въстанието през 1876 г. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

Свидетелства от епохата

„Писма до роднини“ (1876) е сборник от писма, написани от Васил Левски до роднините си. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

Изображения

„Писма до роднини“ (1876) е сборник от писма, написани от Васил Левски до роднините си. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

на образованието и културното развитие на българския народ. През 1880 г. е създадена първата българска образователна политика – Министерството на народното просвещение. То е създадено на 1 декември 1880 г. и е първото министерство в новата държава. Министър е Константин Стоилов.

Културна политика

Културната политика на новата държава е ориентирана в две посоки: западоевропейска и българска. Западоевропейската политика е ориентирана в посока на приемане на западните културни ценности. Българската политика е ориентирана в посока на приемане на българските културни ценности.

Личност от епохата

Васил Левски (1837–1876) е български революционер, водач на въстанието през 1876 г. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

Свидетелства от епохата

„Писма до роднини“ (1876) е сборник от писма, написани от Васил Левски до роднините си. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

Изображения

„Писма до роднини“ (1876) е сборник от писма, написани от Васил Левски до роднините си. Той е известен с думите: „Всичко е за Бога, а Бог е за всички.“

VII. БЪЛГАРИЯ СЛЕД ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА ДО 1989 г.

ТЕМА 60: БЪЛГАРИЯ В СЪВЕТСКАТА СФЕРА НА ВЛИЯНИЕ И ПРОМЕНИТЕ В ПОЛИТИЧЕСКАТА СИСТЕМА (1944 – 1947) – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знанията за: – Българската култура през Възраждането. – Европейската култура в началото на XX век. – Модернизация на българското общество.
Съдържателни акценти	Представя се процесът на формиране на национална образователна политика и се обяснява защо българските правителства след Освобождението полагат големи грижи за образованието. Проследяват се резултатите от тази политика – издигане на образователното и на културното равнище на българското общество. Дават се примери за напредъка на българското образование, наука и култура. Проследява се развитието на литературата и изкуството и се посочват примери за изявени творци и техните произведения. Акцент се поставя върху демократичните по дух образование и култура, възприемането на европейските влияния и същевременно запазване на националните специфики. Коментират се основните тенденции в развитието на литературата, изобразителното изкуство и музиката и влиянието на политическите процеси върху развитието на културния живот в България. Анализират се исторически документи и изображения.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с изображения, исторически документи и рубриките „Личност от епохата“, „Още за...“ и „Свидетелства от епохата“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Задачата към изображението 1 на с. 294 в учебника
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРОВЕРЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

План на урока	1. Победителите и съдбата на България а) попадане на България в договорената между Чърчил и Сталин съветската сфера на влияние б) условията на сключеното примирие между правителството на ОФ и победителките 2. ОФ – от сътрудничество към противопоставяне а) установяване на „народна демокрация“ – съставяне на коалиционно ОФ правителство – възстановяване на Търновската конституция – запазване на монархията с нов Регентски съвет б) организиране на „Народен съд“ и лагери за политически противници в) легализиране на опозицията и изборите през 1945 г. 3. Краят на монархията а) референдумът на 8 септември 1946 г. б) VI ВНС и приемане на републиканска конституция 4. Разправа с опозицията а) промяната след подписване на мирния договор през 1947 г. б) процесът срещу Н. Петков и забрана на опозиционния БЗНС
---------------	---

60 Българи в съветската сфера на влияние и политическата система (1944 – 1947)

ПРОЛОГ
В началото на 1944 г. – след третия световен войн...
1. Септември 1944 г. – падане на царския режим в България
2. Септември 1944 г. – влизането на Червената армия в България
3. Септември 1944 г. – издигане на ОФ правителство
4. Септември 1944 г. – приемане на Търновската конституция
5. Септември 1944 г. – приемане на Народния съд
6. Септември 1944 г. – приемане на референдум за републиканска конституция



1. Царят и Чърчил в Москва, октомври 1944 г.

РЕШЕНИЕ
...
2. Български демократичен фронт...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...

КОМУНИСТИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА
...
1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...



1. Георги Димитров



1. Иван Михайлов



1. Никола Петков

СЪВЕТСКОТО ПОСРЕДСТВО
...
1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...



1. Сталин



1. Чърчил



1. Сталин

СЪВЕТСКОТО ПОСРЕДСТВО
...
1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...



1. Сталин



1. Чърчил



1. Сталин

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Разпознават основните характеристики на тоталитарния модел на управление.
- Разбират същността на студената война.
- Дават примери за влиянието на СССР във вътрешната и външната политика на България.
- Разбират защо България става част от Варшавския договор.
- Описват с помощта на изображения характерни белези на тоталитарния режим.
- Правят изводи от статистически данни за отношението на режима към политически неудобните лица.
- Познават понятията: *съветизация, репресивен апарат, горяни*.

Актуализиране на знания, умения

Актуализират се уменията за:

- Работа с исторически източници и статистически данни.
- Анализ на изображения.

Съдържателни акценти

Акцентира се върху ускоряване на процеса на съветизация в Източния блок като последица от започналата студена война. Подчертава се, че от края на 40-те години в България под външен натиск се изгражда тоталитарен модел на управление, свързан с репресии срещу политическите противници на режима, с разправа с опонентите в БКП и с изграждане на култ към личността.

Посочва се, че българската външна политика е изцяло зависима от СССР. Изяснява се значението на понятията: *съветизация, репресивен апарат, горяни*

Учебни ресурси и други средства

Учебник – работа с исторически източници, с изображения, с рубриците „Свидетелство от епохата“, „Личност от епохата“, „Знаете ли, че...“, „Когато фактите говорят!“

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи

Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока

Задачи за контрол

Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 62: БЪЛГАРИЯ И ПРОМЕНЕТЕ В ИЗТОЧНИЯ БЛОК – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

- План на урока**
1. Източният блок след Сталин
 - а) частично либерализиране и „десталинизация“
 - б) Тодор Живков начело на БКП – 1954 г.
 2. Бурната 1956 г.
 - а) решенията на Априлския пленум на ЦК на БКП от 1956 г.
 - б) надеждите за демократизация
 - в) Унгарската революция и възстановяването на репресиите
 3. Смени по партийните върхове
 - а) отстраняване от Т. Живков на политическите му опоненти в партията
 - б) закриване на лагерите
- В Живков начело на правителството и партията – 1962 г.
4. България – най-верният съветски сателит
 - а) България – член на ООН – 1955 г.
 - б) възстановяване на дипломатическите отношения със САЩ – 1959 г.

62

България и промените в Източния блок

Източният блок след Сталин

След смъртта на Сталин в 1953 г. в СССР започват промени, които постепенно се разпространяват и в съседните държави. В България това се случва след смъртта на Сталин през 1953 г. През 1954 г. Тодор Живков става председател на БКП. Той започва да провежда политики, които са по-либерални от тези на Сталин. Това се случва през 1954 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

Бурната 1956 г.

През 1956 г. в България се случва бурна година. Това се случва през 1956 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

Смени по партийните върхове

През 1954 г. Тодор Живков става председател на БКП. Това се случва през 1954 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

В Живков начело на правителството и партията – 1962 г.

През 1962 г. Тодор Живков става председател на БКП. Това се случва през 1962 г. През 1962 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1962 г. През 1965 г. България става член на ООН. Това се случва през 1965 г.

62

България и промените в Източния блок

Източният блок след Сталин

След смъртта на Сталин в 1953 г. в СССР започват промени, които постепенно се разпространяват и в съседните държави. В България това се случва след смъртта на Сталин през 1953 г. През 1954 г. Тодор Живков става председател на БКП. Той започва да провежда политики, които са по-либерални от тези на Сталин. Това се случва през 1954 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

Бурната 1956 г.

През 1956 г. в България се случва бурна година. Това се случва през 1956 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

Смени по партийните върхове

През 1954 г. Тодор Живков става председател на БКП. Това се случва през 1954 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

В Живков начело на правителството и партията – 1962 г.

През 1962 г. Тодор Живков става председател на БКП. Това се случва през 1962 г. През 1962 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1962 г. През 1965 г. България става член на ООН. Това се случва през 1965 г.

62

България и промените в Източния блок

Източният блок след Сталин

След смъртта на Сталин в 1953 г. в СССР започват промени, които постепенно се разпространяват и в съседните държави. В България това се случва след смъртта на Сталин през 1953 г. През 1954 г. Тодор Живков става председател на БКП. Той започва да провежда политики, които са по-либерални от тези на Сталин. Това се случва през 1954 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

Бурната 1956 г.

През 1956 г. в България се случва бурна година. Това се случва през 1956 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

Смени по партийните върхове

През 1954 г. Тодор Живков става председател на БКП. Това се случва през 1954 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

В Живков начело на правителството и партията – 1962 г.

През 1962 г. Тодор Живков става председател на БКП. Това се случва през 1962 г. През 1962 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1962 г. През 1965 г. България става член на ООН. Това се случва през 1965 г.

62

България и промените в Източния блок

Източният блок след Сталин

След смъртта на Сталин в 1953 г. в СССР започват промени, които постепенно се разпространяват и в съседните държави. В България това се случва след смъртта на Сталин през 1953 г. През 1954 г. Тодор Живков става председател на БКП. Той започва да провежда политики, които са по-либерални от тези на Сталин. Това се случва през 1954 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

Бурната 1956 г.

През 1956 г. в България се случва бурна година. Това се случва през 1956 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

Смени по партийните върхове

През 1954 г. Тодор Живков става председател на БКП. Това се случва през 1954 г. През 1956 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1956 г. През 1959 г. България става член на ООН. Това се случва през 1959 г.

В Живков начело на правителството и партията – 1962 г.

През 1962 г. Тодор Живков става председател на БКП. Това се случва през 1962 г. През 1962 г. в България се провежда Априлският пленум на ЦК на БКП. Там се вземат решения за демократизация на политическия живот в България. Това се случва през 1962 г. През 1965 г. България става член на ООН. Това се случва през 1965 г.

ТЕМА 63: БЪЛГАРИЯ И ЕВРОПА – „РАЗВЕДРЯВАНЕТО“ И „ЗАСТОЯТ“ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

	<p>в) участие на български войски в смазването на „Пражката пролет“ – 1963 г.</p> <p>г) предложение за отказ от суверенитет и сливане със СССР</p> <p>5. България и Балканите</p> <p>а) новият курс по македонския въпрос и сложните отношения с Югославия</p> <p>б) подобряване на отношенията с Гърция и Турция</p>
<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p>	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Проследяват процеса на „десталинизация“. – Разбират, че България остава най-верният съветски съюзник. – Дават примери за ролята на СССР във вътрешната и външната политика на България през 50-те и 60-те години на ХХ в. – Разбират, че с помощта на Кремъл Т. Живков се утвърждава начело на БКП и държавата. – Описват усилията на българската дипломация за подобряване на отношенията със съседните балкански страни.
<p>Актуализиране на знания, умения</p>	<p>Актуализират се уменията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Работа с исторически източници. – Анализ на изображения.
<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Подчертава се, че десталинизацията разтърсва Източния блок, но България остава най-верният съюзник на СССР.</p> <p>Проследяват се промените в България след смъртта на Сталин и издигането на Тодор Живков с помощта на Москва начело на БКП и държавата.</p> <p>Акцентира се на тясната обвързаност на българската външна политика с тази на Кремъл.</p> <p>Проследяват се усилията на българската дипломация за подобряване на международните позиции на България.</p>
<p>Учебни ресурси и други средства</p>	<p>Учебник – работа с исторически източници, с изображения, с рубриките „Свидетелства от епохата“, „Личност от епохата“, „Знаете ли, че...“, „Още за...“, „Когато фактите говорят!“</p>
<p>Допълнителни дейности</p>	<p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
<p>Допълнителни задачи</p>	<p>Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока</p>
<p>Задачи за контрол</p>	<p>Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>

План на урока

1. Съветският „застой“
 - а) Л. Брежнев начело на СССР (1964 – 1982)
 - б) стабилизиране на системата с отказ от реформи и засилване на контрола върху обществото
2. „Развитото социалистическо общество“
 - а) новата програма на БКП, приета на Х конгрес
 - б) новата конституция, приета с референдум – 1971 г.
3. създаване на Държавен съвет начело с Т. Живков
3. Личният режим на Тодор Живков
 - а) същност на режима
 - б) подкрепящите го структури
4. „Разведряването“ и шансовете на България
 - а) намаляване на блоковото противопоставяне
 - б) засилване на контактите на България със Запада
 - в) сътрудничество с арабските страни и Япония

63

България и Европа – „разведряването“ и „застоят“

Съветският „застой“

„Развитото социалистическо общество“

Личният режим на Тодор Живков

„Разведряването“ и шансовете на България

План на урока

1. Съветският „застой“

2. „Развитото социалистическо общество“

3. Личният режим на Тодор Живков

4. „Разведряването“ и шансовете на България

СЪВЕДСКИТЕ ПРЕСНИ

РАЗВЕДРЯВАНЕТО И ШАНСОвете НА БЪЛГАРИЯ

ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО

ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ

СЪВЕДСКИТЕ ПРЕСНИ

РАЗВЕДРЯВАНЕТО И ШАНСОвете НА БЪЛГАРИЯ

ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО

ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ

ТЕМА 64: КРАХ НА ТОТАЛИТАРНИЯ РЕЖИМ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

	<p>5. България и Балканите през 70-те години</p> <p>а) влошаване на отношенията с Югославия заради отстояване на позицията на България по „македонския въпрос“</p> <p>б) развиване на сътрудничеството с Гърция и Турция</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Описват промените в управлението на страната с приемането на новата конституция. – Разпознават основните белези на личния режим на Тодор Живков. – Разбират, че съветската подкрепа има решаваща роля за продължителното управление на Тодор Живков. – Описват българската политика на Балканите като политика на отстояване на националните интереси. – Разбират засилването на контактите със Запада като последица от „разведряването“ в международен мащаб. – Познават понятията: <i>номенклатура, Шесто управление, активни борци.</i>
Актуализиране на знания, умения	<p>Актуализират се уменията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Работа с исторически източници и статистически данни. – Анализ на изображения.
Съдържателни акценти	<p>Акцентира се върху утвърждаване на личния режим на Тодор Живков с подкрепата на Кремъл.</p> <p>Обясняват се промените в управлението след приемането на новата конституция и създаването на Държавен съвет.</p> <p>Посочва се, че българската външна политика следва политиката на Москва, но на Балканите България отстоява националните си интереси.</p> <p>Подчертава се, че благодарение на „разведряването“ в международните отношения България засилва контактите си със Запада, арабските страни и Япония.</p> <p>Изяснява се значението на понятията: <i>номенклатура, Шесто управление, активни борци.</i></p>
Учебни ресурси и други средства	<p>Учебник – работа с исторически източници, с изображения, с рубриките „Свидетелство от епохата“, „Личност от епохата“, „Когато фактите говорят!“</p>
Допълнителни дейности	<p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
Допълнителни задачи	<p>Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока</p>
Задачи за контрол	<p>Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>

План на урока

1. България през първата половина на 80-те години
 - а) България във втората студена война
 - б) опити за решаване на икономическите трудности
2. „Възродителният процес“
 - а) смяната на имената на българските турци
 - б) негативните последици
3. „Преустройството“
 - а) политиката на „перестройка“ и „гласност“ на Горбачов
 - б) „Юлската концепция“ на Т. Живков за реформи – 1987 г.
 - в) икономическите трудности и поваята на дисидентски организации
4. 1989 г. – провалът на системата
 - а) Указ № 56 за либерализация на стопанската дейност
 - б) „Голямата екскурзия“ на българските турци и последиците
 - в) оставката на Тодор Живков

64

КРАХ НА ТОТАЛИТАРНИЯ РЕЖИМ

България през първата половина на 80-те години

През 1981 г. България продължава отбраната си като член на Варшавския договор. По политическото развитие и икономическия растеж България остава далеч от развитите страни. Създават се условията за реформи на икономиката и политическите свободи. От 1982 г. започват преговорите за присъединяване на България към Европейския съюз. През 1983 г. България подписва Договора за свободна търговия с Гърция. През 1984 г. България подписва Договора за свободна търговия с Турция. През 1985 г. България подписва Договора за свободна търговия с Япония.

ВЪЗРОДИТЕЛНИЯТ ПРОЦЕС

През 1984 г. започва процесът на преименуване на българските турци. Това е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

ПРЕУСТРОЙСТВОТО

През 1987 г. започва процесът на преустройство на икономиката. Това е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

„Възродителният процес“

Процесът на преименуване на българските турци е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

„Преустройството“

Процесът на преустройство на икономиката е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

64

КРАХ НА ТОТАЛИТАРНИЯ РЕЖИМ

България през първата половина на 80-те години

През 1981 г. България продължава отбраната си като член на Варшавския договор. По политическото развитие и икономическия растеж България остава далеч от развитите страни. Създават се условията за реформи на икономиката и политическите свободи. От 1982 г. започват преговорите за присъединяване на България към Европейския съюз. През 1983 г. България подписва Договора за свободна търговия с Гърция. През 1984 г. България подписва Договора за свободна търговия с Турция. През 1985 г. България подписва Договора за свободна търговия с Япония.

ВЪЗРОДИТЕЛНИЯТ ПРОЦЕС

През 1984 г. започва процесът на преименуване на българските турци. Това е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

ПРЕУСТРОЙСТВОТО

През 1987 г. започва процесът на преустройство на икономиката. Това е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

„Възродителният процес“

Процесът на преименуване на българските турци е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

„Преустройството“

Процесът на преустройство на икономиката е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

322

323

ПРОБЛЕМНИ МОМЕНТИ

Процесът на преименуване на българските турци е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

ПРОБЛЕМНИ МОМЕНТИ

Процесът на преустройство на икономиката е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

ПРОБЛЕМНИ МОМЕНТИ

Процесът на преименуване на българските турци е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

ПРОБЛЕМНИ МОМЕНТИ

Процесът на преустройство на икономиката е резултат от политическите промени, които се случват в България. Процесът е насочен към намаляване на разликите в политическите и икономическите условия между българските турци и българските граждани.

324

325

<p>Опорни знания и умения, основни понятия</p>	<p>Учениците: – Разбират краха на българския социализъм като част от общия процес на рухване на системата, наложена от СССР в страните от Източния блок. – Дават примери за нарушаване на граждански и човешки права и свободи. – Описват с помощта на изображения прояви на политически терор и репресии – Правят изводи от статистически данни за терор и репресии. – Познават понятията: <i>Втора студена война</i>, <i>„Възродителен процес“</i>, <i>асимиляция</i>, <i>„перестройка“</i>, <i>„Голямата екскурзия“</i>.</p>
<p>Актуализиране на знания, умения</p>	<p>Актуализират се уменията за: – Работа с исторически източници и статистически данни. – Анализ на изображения.</p>
<p>Съдържателни акценти</p>	<p>Акцентира се върху отражението на втората студена война върху България. Подчертава се, че през 80-те години България преживява сериозни икономически и политически трудности, съпътствани от нарушаване на човешки и граждански права и свободи и политически терор. Обясняват се целта и средствата за осъществяване и последиците на „възродителния процес“. Посочва се, че през 80-те години България за пръв път отказва да следва линията на Москва и се опитва да изгради свой по-либерален модел на социализма. Акцентира се, че крахът на българския социализъм е част от общия процес на рухване на системата, наложена от СССР в страните от Източния блок. Изяснява се значението на понятията: <i>Втора студена война</i>, <i>„Възродителен процес“</i>, <i>асимиляция</i>, <i>„перестройка“</i>, <i>„Голямата екскурзия“</i>.</p>
<p>Учебни ресурси и други средства</p>	<p>Учебник – работа с исторически източници, с изображения, с рубриките „Свидетелство от епохата“, „Личност от епохата“, „Знаете ли, че...“, „Когато фактите говорят!“, „Още за...“</p>
<p>Допълнителни дейности</p>	<p>Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>
<p>Допълнителни задачи</p>	<p>Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока</p>
<p>Задачи за контрол</p>	<p>Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“</p>

ТЕМА 65: ИКОНОМИЧЕСКИ ПРОМЕНИ В СЕЛОТО И ГРАДА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

1. Икономическият живот след войната
 - а) стопанска криза и запазване на частната собственост
 - б) аграрна реформа и начало на коопериране на земята
2. Икономика по съветски модел – от 1947 г.
 - а) експроприация на частната собственост в индустрията, мините, банките и търговията
 - б) въвеждане на централизирано планиране на производството (петилетки)
 - в) начало на ускорена индустриализация и насилствено коопериране на земята
 - г) създаване на СИВ – 1949 г. и насочване на стокообмена към държавите, участващи в него
 - д) „продоволственият курс“ с цел повишаване на жизненото равнище – 1954 г.
 - е) завършване на кооперирането и нов етап в индустриализацията – 1956 – 1958 г.
4. Реформи без край
 - а) кредитите от СССР и провал на икономическата програма от 1962 г.
 - б) опитът за частично връщане към принципите на пазарната икономика през 60-те години
 - в) създаване на АПК и смесени предприятия с български и чужди капитали през 70-те години
 - г) стимулиране на личната инициатива през 80-те години
 - д) кризата след 1985 г. и опитът за трансформиране на икономиката от планирана в пазарна

65 Икономически промени в селото и града

Икономическият живот след войната

В периода след войната (1945–1947) се наблюдава упадък на икономиката. Селото е в криза поради изтощаване на земята и отсъствието на работна сила. Градът е в криза поради недостиг на храна и жилища. Частната собственост е запазена. През 1946 г. е въведена аграрна реформа. През 1949 г. е създаден СИВ. През 1954 г. е въведен „продоволственият курс“. През 1956–1958 г. е въведена индустриализацията. През 1962 г. е въведена реформа без край. През 1960-те години е опит за частично връщане към принципите на пазарната икономика. През 1970-те години е създаване на АПК. През 1970-те години са създадени смесени предприятия. През 1980-те години е криза след 1985 г. През 1980-те години е опит за трансформиране на икономиката от планирана в пазарна.

Икономическият живот след войната

В периода след войната (1945–1947) се наблюдава упадък на икономиката. Селото е в криза поради изтощаване на земята и отсъствието на работна сила. Градът е в криза поради недостиг на храна и жилища. Частната собственост е запазена. През 1946 г. е въведена аграрна реформа. През 1949 г. е създаден СИВ. През 1954 г. е въведен „продоволственият курс“. През 1956–1958 г. е въведена индустриализацията. През 1962 г. е въведена реформа без край. През 1960-те години е опит за частично връщане към принципите на пазарната икономика. През 1970-те години е създаване на АПК. През 1970-те години са създадени смесени предприятия. През 1980-те години е криза след 1985 г. През 1980-те години е опит за трансформиране на икономиката от планирана в пазарна.

Икономическият живот след войната

В периода след войната (1945–1947) се наблюдава упадък на икономиката. Селото е в криза поради изтощаване на земята и отсъствието на работна сила. Градът е в криза поради недостиг на храна и жилища. Частната собственост е запазена. През 1946 г. е въведена аграрна реформа. През 1949 г. е създаден СИВ. През 1954 г. е въведен „продоволственият курс“. През 1956–1958 г. е въведена индустриализацията. През 1962 г. е въведена реформа без край. През 1960-те години е опит за частично връщане към принципите на пазарната икономика. През 1970-те години е създаване на АПК. През 1970-те години са създадени смесени предприятия. През 1980-те години е криза след 1985 г. През 1980-те години е опит за трансформиране на икономиката от планирана в пазарна.

Икономическият живот след войната

В периода след войната (1945–1947) се наблюдава упадък на икономиката. Селото е в криза поради изтощаване на земята и отсъствието на работна сила. Градът е в криза поради недостиг на храна и жилища. Частната собственост е запазена. През 1946 г. е въведена аграрна реформа. През 1949 г. е създаден СИВ. През 1954 г. е въведен „продоволственият курс“. През 1956–1958 г. е въведена индустриализацията. През 1962 г. е въведена реформа без край. През 1960-те години е опит за частично връщане към принципите на пазарната икономика. През 1970-те години е създаване на АПК. През 1970-те години са създадени смесени предприятия. През 1980-те години е криза след 1985 г. През 1980-те години е опит за трансформиране на икономиката от планирана в пазарна.

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Разбират, че в България е наложен съветският икономически модел на развитие.
- Проследяват хронологично настъпилите стопански промени в страната.
- Дават примери за опити за стопански реформи.
- Разбират, че индустриализацията не отговаря на суровинните възможности и потребностите на страната.
- Обясняват относителната икономическа стабилност през 60-те и 70-те г. на XX в. с отношението на Тодор Живков с ръководителите на СССР.
- Познават понятията: *национализация, експроприация, социалистическа индустриализация, насилствено коопериране, ТКЗС.*

Актуализиране на знания, умения

Актуализират се уменията за:

- Работа с исторически източници и статистически данни.
- Анализ на изображения.

Съдържателни акценти

Акцентира се, че въпреки всички опити за реформи социалистическата планова икономика губи съревнованието с пазарната западна икономика.

Подчертава се, че кооперирането на земята не става доброволно, а под натиск върху земеделските стопани.

Изясняват се трудностите при индустриализацията.

Подчертава се, че относителната икономическа стабилност през 60-те и 70-те г. на XX в. се дължи на особеното отношение на ръководителите на СССР към Тодор Живков.

Изяснява се значението на понятията: *национализация, експроприация, социалистическа индустриализация, насилствено коопериране, ТКЗС.*

Реформи без край

Планът за индустриализацията и Атомният граб се превръщат в политически кампании, спонсорирани от Сталин. Сталин не желае да сподели властта с младите си съветници. В България това става повод за политически кампании, които са насочени срещу индустриалците и техните идеи. Сталин не желае да сподели властта с младите си съветници. В България това става повод за политически кампании, които са насочени срещу индустриалците и техните идеи.

Визитки на индустриалците

Визитки на индустриалците: Сталин не желае да сподели властта с младите си съветници. В България това става повод за политически кампании, които са насочени срещу индустриалците и техните идеи.

Демонстрация срещу реформи

Демонстрация срещу реформи: Сталин не желае да сподели властта с младите си съветници. В България това става повод за политически кампании, които са насочени срещу индустриалците и техните идеи.

Визитки на индустриалците

Визитки на индустриалците: Сталин не желае да сподели властта с младите си съветници. В България това става повод за политически кампании, които са насочени срещу индустриалците и техните идеи.

КОМО ВАШИТЕ ГОДИНИ

План 1927 и Атомът са спонсорирали 10 млн. левове инвестиции в страната в 1928 г. През 1916 г. обаче са изградени индустриални предприятия в България. Сталин не желае да сподели властта с младите си съветници. В България това става повод за политически кампании, които са насочени срещу индустриалците и техните идеи.

Визитки на индустриалците

Визитки на индустриалците: Сталин не желае да сподели властта с младите си съветници. В България това става повод за политически кампании, които са насочени срещу индустриалците и техните идеи.

Демонстрация срещу реформи

Демонстрация срещу реформи: Сталин не желае да сподели властта с младите си съветници. В България това става повод за политически кампании, които са насочени срещу индустриалците и техните идеи.

Визитки на индустриалците

Визитки на индустриалците: Сталин не желае да сподели властта с младите си съветници. В България това става повод за политически кампании, които са насочени срещу индустриалците и техните идеи.

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с исторически източници, с изображения, с рубриците „Свидетелство от епохата“, „Личност от епохата“, „Знаете ли, че...“, „Когато фактите говорят!“, „Още за...“.
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока
Задачи за контрол	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 66: БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО (1944 – 1989). ДЕМОГРАФСКИ ПРОМЕНИ И СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демографски процеси <ol style="list-style-type: none"> а) нарастване на продължителността на живота б) причини за намаляване на раждаемостта в) политика на държавата към семействата 2. Миграциите от селото към града <ol style="list-style-type: none"> а) намаляване на селското население след кооперирането б) урбанизацията и въвеждане на жителство в) компенсиране на недостига на работна ръка с бригадирски труд 3. Етнически общности <ol style="list-style-type: none"> а) масово изселване на евреи в Израел б) мерки на БКП спрямо българските турци и причините за това в) опити за социализация на ромите 4. Социална политика <ol style="list-style-type: none"> а) „равенство в бедността“ и дефицит на стоки и услуги б) Дългосрочна програма за повишаване на жизненото равнище – успехи и трудности
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Разбират причините за намаляване на раждаемостта при новите социално-икономически условия. – Разбират причините за миграцията от селото към града и последиците от тях. – Познават етническото многообразие в България и политиката на БКП към отделните малцинства.

БАНИ (професия) гримизи, използвана в България и в други страни. През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ.

ИЗТОЧНИЦИ

2. **Историческа справка:** През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ. През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ.

3. **Историческа справка:** През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ.

4. **Историческа справка:** През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ.

5. **Историческа справка:** През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ.

6. **Историческа справка:** През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ.

7. **Историческа справка:** През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ.

8. **Историческа справка:** През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ.

9. **Историческа справка:** През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ.

10. **Историческа справка:** През 1944 г. бани са съществували в общините на БАНТ.

Българското общество (1944 – 1989). Демократични промени и социална политика

Антикорупционен закон

На 16 юни 1944 г. Народното събрание приема Закон за борба с корупцията. Законът е първият антикорупционен закон в България. Той е приет след дълго време на обсъждане в Народното събрание. Законът е приет след дълго време на обсъждане в Народното събрание. Законът е приет след дълго време на обсъждане в Народното събрание.

СЪЩНОСТТО НА КОМУНИСТИЧЕСКОТО УПРАВЛЕНИЕ

Комунистическото управление е управление, при което властта принадлежи на партията. Партията е единната политическа сила в държавата. Партията е единната политическа сила в държавата. Партията е единната политическа сила в държавата.

ИЗМЕНА НА ИДИОЛОГИЯТА

Идиологията е идеологията на партията. Идиологията е идеологията на партията. Идиологията е идеологията на партията.

ИЗМЕНА НА ПОЛИТИКАТА

Политиката е политиката на партията. Политиката е политиката на партията. Политиката е политиката на партията.

ИЗМЕНА НА ИКОНОМИКАТА

Икономиката е икономиката на партията. Икономиката е икономиката на партията. Икономиката е икономиката на партията.

ИЗМЕНА НА КУЛТУРАТА

Културата е културата на партията. Културата е културата на партията. Културата е културата на партията.

Миражът на есепото във времето

Миражът на есепото във времето е явление, при което се наблюдава есепото във времето. Миражът на есепото във времето е явление, при което се наблюдава есепото във времето. Миражът на есепото във времето е явление, при което се наблюдава есепото във времето.

ПОРЪЧБИ НА КОМУНИСТИЧЕСКОТО УПРАВЛЕНИЕ

Поръчбите на комунистическото управление са поръчките на комунистическото управление. Поръчбите на комунистическото управление са поръчките на комунистическото управление. Поръчбите на комунистическото управление са поръчките на комунистическото управление.

Комунистическо управление

Комунистическото управление е управление, при което властта принадлежи на партията. Комунистическото управление е управление, при което властта принадлежи на партията. Комунистическото управление е управление, при което властта принадлежи на партията.

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ

Държавното управление е управление, при което властта принадлежи на държавата. Държавното управление е управление, при което властта принадлежи на държавата. Държавното управление е управление, при което властта принадлежи на държавата.

ИЗМЕНА НА ИКОНОМИКАТА

Икономиката е икономиката на партията. Икономиката е икономиката на партията. Икономиката е икономиката на партията.

ИЗМЕНА НА КУЛТУРАТА

Културата е културата на партията. Културата е културата на партията. Културата е културата на партията.

Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с исторически източници, с изображения, с рубриците „Свидетелство от епохата“, „Личност от епохата“, „Знаете ли, че...“, „Когато фактите говорят!“, „Още за...“.
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока
Задачи за контрол	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

СЪЩНОСТТО НА КОМУНИСТИЧЕСКОТО УПРАВЛЕНИЕ

Комунистическото управление е управление, при което властта принадлежи на партията. Комунистическото управление е управление, при което властта принадлежи на партията. Комунистическото управление е управление, при което властта принадлежи на партията.

ИЗМЕНА НА ИКОНОМИКАТА

Икономиката е икономиката на партията. Икономиката е икономиката на партията. Икономиката е икономиката на партията.

ИЗМЕНА НА КУЛТУРАТА

Културата е културата на партията. Културата е културата на партията. Културата е културата на партията.

ИЗМЕНА НА ПОЛИТИКАТА

Политиката е политиката на партията. Политиката е политиката на партията. Политиката е политиката на партията.

ИЗМЕНА НА ИДИОЛОГИЯТА

Идиологията е идеологията на партията. Идиологията е идеологията на партията. Идиологията е идеологията на партията.

ИЗМЕНА НА ПОЛИТИКАТА

Политиката е политиката на партията. Политиката е политиката на партията. Политиката е политиката на партията.

ИЗМЕНА НА ИДИОЛОГИЯТА

Идиологията е идеологията на партията. Идиологията е идеологията на партията. Идиологията е идеологията на партията.

СЪЩНОСТТО НА КОМУНИСТИЧЕСКОТО УПРАВЛЕНИЕ

Комунистическото управление е управление, при което властта принадлежи на партията. Комунистическото управление е управление, при което властта принадлежи на партията. Комунистическото управление е управление, при което властта принадлежи на партията.

ИЗМЕНА НА ИКОНОМИКАТА

Икономиката е икономиката на партията. Икономиката е икономиката на партията. Икономиката е икономиката на партията.

ИЗМЕНА НА КУЛТУРАТА

Културата е културата на партията. Културата е културата на партията. Културата е културата на партията.

ИЗМЕНА НА ПОЛИТИКАТА

Политиката е политиката на партията. Политиката е политиката на партията. Политиката е политиката на партията.

ИЗМЕНА НА ИДИОЛОГИЯТА

Идиологията е идеологията на партията. Идиологията е идеологията на партията. Идиологията е идеологията на партията.

ИЗМЕНА НА ПОЛИТИКАТА

Политиката е политиката на партията. Политиката е политиката на партията. Политиката е политиката на партията.

ИЗМЕНА НА ИДИОЛОГИЯТА

Идиологията е идеологията на партията. Идиологията е идеологията на партията. Идиологията е идеологията на партията.

ТЕМА 67: БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА, НАУКА И НОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА ХХ в. ВЛАСТ И ИНТЕЛИГЕНЦИЯ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

- Културната политика до края на 60-те години
 - а) частки в творческите съюзи и пълен контрол върху културата
 - б) налагане на метода на социалистическия реализъм и строга цензура
 - в) либерализация при Т. Живков, но без допускане на критика срещу партията
- Културата като приоритет
 - а) ролята на Людмила Живкова за либерализацията на културата и отварянето ѝ към света
 - б) достиженията на социалистическата култура
 - в) дисидентите и отношението на БКП към тях
- Образованието
 - а) реформи в образованието по съветски образец
 - б) идеологизация на образованието
 - в) разширяване на училищната мрежа и откриването на нови университети
 - в) създаване на единно средно политехническо училище
- Науката
 - а) подчиняване на науката за партийни цели
 - б) разрастване на БАН с нови институти
 - в) влагане на инвестиции в науката с цел развитие на високотехнологични отрасли

– Оценяват „възродителния процес“ в контекста на политиката на Турция към българските турци.

– Дават примери за социални мерки, които подобряват живота на хората.

– Изброяват примери за унифициране на бита.

– Познават понятията: **миграция, урбанизация, изселване**.

Актуализиране на уменията:

Актуализират се уменията за:

- Работа с исторически източници и статистически данни.
- Анализ на изображения.

Съдържателни акценти

Акцентираща се, че големите обществени промени са резултат от кооперирането и индустриализацията.

Изяснява се същността на „Възродителния процес“.

Посочват се положителните социални промени, както и негативните съпътстващи явления.

Подчертава се, че през 80-те години социалната политика изчерпва възможностите си.

Изяснява се значението на понятията: **миграция, урбанизация, изселване**.

ККК се разбива. Българската комунистическа партия сподобява полето си. Вече не може да бъде управлявана от един човек.

1974 **23 декември 1948** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1971 **10 септември 1941** – Създаване на **Демократична социалистическа партия** в България. Това е първата българска политическа партия, която не е подготвена от комунистическия режим.

1971 **10 септември 1941** – Създаване на **Демократична социалистическа партия** в България. Това е първата българска политическа партия, която не е подготвена от комунистическия режим.

1971 **10 септември 1941** – Създаване на **Демократична социалистическа партия** в България. Това е първата българска политическа партия, която не е подготвена от комунистическия режим.

1971 **10 септември 1941** – Създаване на **Демократична социалистическа партия** в България. Това е първата българска политическа партия, която не е подготвена от комунистическия режим.

1971 **10 септември 1941** – Създаване на **Демократична социалистическа партия** в България. Това е първата българска политическа партия, която не е подготвена от комунистическия режим.

Българската култура, наука и новите технологии през Втората половина на ХХ В. Власт и интелекци

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

1953 **20 юни 1945** – Собрание на ЦК на БКП. За първи път в историята на партията се провежда пленарно заседание.

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Разбират, че голямата политическа промяна след Втората световна война засяга и културния живот.
- Разбират, че БКП поставя под контрол културните изяви, ограничавая свободното творчество и връзките със западната култура.
- Посочват известни културни и научни дейци и техните постижения в областта на литературата, изобразителното изкуство, музиката, театъра, киното.
- Избявяват промените в българското образование и ги оценяват.
- Дават примери за български принос в развитието на науката.
- Разбират причините за неефективността на научните постижения.
- Познават понятието: **цензура**.

Актуализиране на знания, умения

Актуализират се знанията за:

- Работа с исторически източници.
- Анализ на изображения и статистически данни.

Съдържателни акценти

Акцентираща се, че българската култура през втората половина на ХХ в. следва политиката на БКП, а творците са лишени от творческа свобода.

Изяснява се „отварянето“ на българската култура в контекста на процеса на „разведряване“.

Акцентираща се върху идеологизацията на образованието и обвързаността на науката с целите на БКП.

Посочват се успехите в културната сфера, образователното дело и науката.

Изяснява се значението на понятието **цензура.**

Учебни ресурси и други средства

Учебник – работа с исторически източници, с изображения, с рубриците „Свидетелство от епохата“, „Личност от епохата“, „Когато фактите говорят!“, „Още за...“.

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи

Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока

Задачи за контрол

Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

VII. БЪЛГАРИЯ СЛЕД 1989 г.

ТЕМА 68: РАЗВИТИЕ НА МНОГОПАРТИЙНА ПОЛИТИЧЕСКА СИСТЕМА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

- План на урока**
- Предпоставки за смяната на еднопартийната с многопартийна система
 - политическа и икономическа криза на Източния блок
 - отказ на СССР от контрола върху Източна Европа
 - поява на дисидентските организации в България в началото на 1989 г.
 - Дисидентството ражда политическа алтернатива
 - оформяне на две групи дисиденти
 - създаване на Клуб за подкрепа на гласността и преустройството (3 ноември 1988 г.)
 - Първи стъпки на политическия плурализъм
 - сваляне на Т. Живков от власт (10 ноември 1989 г.)
 - учредяване на СДС (7 декември 1989 г.)
 - Първи демократични избори
 - организиране на Кръгла маса в началото на 1990 г.
 - избори за ВНС (юни 1990 г.)

МКК се ликвидира политическият парламент в България през 1997 г.

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

Развитие на многопартийна политическа система

Предпоставки за съществуване на многопартийната политическа система...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

СВИДЕТЕЛСТВА ОТ ЕПОХАТА

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

Първи демократични избори

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

ВЪЗНЕСАВАНЕ И ВЪВЕЖДАНЕ НА ДЕМОКРАТИЯТА

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

11 ноември 1990 г. - в първата сесия на МКК се избира за председател Георги Димитров...

5. Оформяне на новата политическа система
а) БСП - първа по сила и основна лява партия
б) СДС - олицетворява демокрацията и свободното предприемачество
в) БЗНС - търси самостоятелен път между двете основни партии
г) ДПС - ново явление в политическата система

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:
- Характеризират вътрешните и външните предпоставки за смяната на еднопартийната политическа система с многопартийна.
- Обясняват как възникват и каква е ролята на първите дисидентски организации.
- Разбират, че на 10 ноември 1989 г. в България настъпва коренна политическа промяна, която слага край на тоталитарния режим на Т. Живков.
- Описват учредяването на СДС и как се извършва преходът към многопартийна политическа система.
- Характеризират основните политически партии, формирани началния облик на българската политическа система, и междупартийната борба.
- Описват трудностите на прехода към парламентарна демокрация.
- Познават понятията: гисидентство, свобода на словото, политически плурализъм, избирателна система, департизиране.
Актуализиране на знания, умения
Актуализират се уменията за:
- Работа с писмени исторически източници.
- Анализ на изображения.
- Анализ на статистически данни.
- Характеристика на историческа личност.

Актуализиране на знания, умения

Съдържателни акценти
Обяснява се значението на понятията: гисидентство, свобода на словото, политически плурализъм, избирателна система, департизиране.
Подчертава се, че промяната на 10 ноември е поврат в новата българска история и начало на преход към парламентарна демокрация, политически плурализъм и пазарна икономика.
Обяснява се ролята на новите и старите политически партии в началото на прехода към парламентарна демокрация, както и трудностите, които преодолява българското общество.
Разкрива се ролята на водещите политически фигури на прехода към демокрация - П. Младенов, Ж. Желев, П. Дертлиев, А. Луканов и др.

Учебни ресурси и други средства
Учебник - работа с писмени исторически източници, с изображения, с рубриците „Свидетелства от епохата“, „Личност от епохата“, „Още за...“, „Знаете ли, че...“, „Когато фактите говорят“

Допълнителни дейности
Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи
Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока

Задачи за контрол
Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Кои са ключовите демократични институции в БРС по време на 1989 г.?

ИЗБОРНИ ИСТИННОСТИ
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса

14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

Политически промени и изграждане на институциите на демократичната държава

Кои започва изграждането на новите демократични институции?

Първите стъпки са взети през ноември 1989 г. са основани във гражданското общество и политическите системи. След това започва изграждането на новите институции.

13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса

14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

Едно от първите решения е вносването на Държавния съвет и създаването на новия парламентаризъм на демократичната държава. На 7 декември 1989 г. е вносен новият парламент – Народното събрание.

13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса

14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса

14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса

14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

ТЕМА 69: ПОЛИТИЧЕСКИ ПРОМЕНИ И ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНСТИТУЦИИТЕ НА ДЕМОКРАТИЧНАТА ДЪРЖАВА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока

1. Как започва изграждането на нови демократични институции?
а) растяща активност на гражданското общество
б) недоверие на обществото към властта
в) решенията на Кръглата маса
г) избор на П. Младенов за президент (3 април 1990 г.)

2. Възстановяване на парламентаризма
а) откриване и дейност на VII ВНС – оформяне на четири парламентарни групи
б) оставката на П. Младенов и гласуване на Ж. Желев за президент (1 август 1990 г.)

3. Изработването на новата конституция (12 юли 1991 г.)

4. Основни права и задължения на българските граждани
а) България е парламентарна република начело с президент.
б) създаване на независим Конституционен съд

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:
– Разбират, че след 10 ноември 1989 г. са създадени десетки политически партии, които трябва да работят в условията на демократични институции.
– Описват нарастващата роля на гражданското общество в България чрез примери от урока – протестни митинги и шествия, жива верига на студентите от университета през декември 1989 г.
– Характеризират ролята на Кръглата маса за преодоляване на недоверието между народа и властите.

Изработването на новата конституция
12 юли 1991 г. – Изработването на новата конституция
12 юли 1991 г. – Изработването на новата конституция

13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса

14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса
13 ноември 1989 г. – Първият ден на Кръглата маса

14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС
14 юли 1991 г. – 20 депутат от СДС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС
14 юли 1991 г. – ВНС

Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията: <i>геополитика</i> и <i>евроатлантически избор</i> . Подчертава се, че след 1989 г. българската държава и обществото полагат много усилия, за да станат част от НАТО и ЕС, както и значението на този избор за страната. Посочват се причините за присъединяването на страната към двете организации и ползите, които те ѝ носят. Разкрива се кои политически фигури и правителства имат най-голям принос за постигането на външнополитически успехи.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с писмени исторически източници, с изображения, с рубриките „Свидетелство от епохата“, „Личност от епохата“, „Когато фактите говорят!“, „Още за...“, „Знаете ли, че...“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока
Задачи за контрол	Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 71: БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	1. Трудното начало на българското членство а) необходимост от социални мерки, предприети от правителството на трояната коалиция б) освобождаване на несправедливо осъдените български медии в Либия в) борба с корупцията и организираната престъпност
---------------	---

71 Познавателни задачи на българските граждани в Европейския съюз?

ИЗВОДИ Познавателни задачи на българските граждани в Европейския съюз?

ПРОБЛЕМНИ ЗАДАЧИ 1. В България се провеждат избори за Европейския съюз. Защо е важно българските граждани да знаят за политическите процеси в ЕС?

ТЕМАТИЧНИ ЗАДАЧИ 1. Защо България е важна за ЕС? 2. Каква е ролята на България в ЕС? 3. Каква е ролята на България в ЕС? 4. Каква е ролята на България в ЕС?

ЗАДАЧИ ЗА КОНТРОЛ 1. Защо България е важна за ЕС? 2. Каква е ролята на България в ЕС? 3. Каква е ролята на България в ЕС? 4. Каква е ролята на България в ЕС?

358

България в Европейския съюз

Трудното начало на българското членство в ЕС

България става член на ЕС на 1 януари 2007 г. Това е резултат от дългогодишна борба за присъединяване към ЕС. България е първата бивша комунистическа държава, която става член на ЕС.

ИЗВОДИ Познавателни задачи на българските граждани в Европейския съюз?

ПРОБЛЕМНИ ЗАДАЧИ 1. В България се провеждат избори за Европейския съюз. Защо е важно българските граждани да знаят за политическите процеси в ЕС?

ТЕМАТИЧНИ ЗАДАЧИ 1. Защо България е важна за ЕС? 2. Каква е ролята на България в ЕС? 3. Каква е ролята на България в ЕС? 4. Каква е ролята на България в ЕС?

ЗАДАЧИ ЗА КОНТРОЛ 1. Защо България е важна за ЕС? 2. Каква е ролята на България в ЕС? 3. Каква е ролята на България в ЕС? 4. Каква е ролята на България в ЕС?

359

2. Появата на нов успешен политически проект – ГЕРБ на Бойко Борисов
3. Политически сътресения – второ и трето правителство на ГЕРБ
4. Равносметка от участието на България в ЕС
 - а) преодоляване на последиците от световната финансова криза и стабилно икономическо развитие
 - б) изграждане на модерна транспортна инфраструктура

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – Разбират, че след влизането на България в ЕС, тъй като тя е най-бедната в общността, се налагат социални мерки, една от които е налагането на плосък данък. – Свързват освобождаването на българските медии в Либия с посредничеството на френското президентско семейство и на европейския комисар по външната политика. – Характеризират политическите сътресения в България, довели до оставки и предсрочни избори в периода 2013 – 2014 г. и управлението на двете правителства на ГЕРБ. – Познават политическите промени от периода 2016 – 2017 г., довели до избора на нов президент и сформирание на трето правителство на ГЕРБ. – Характеризират ползите за страната и за българските граждани от членството в ЕС. – Познават понятията: <i>НДСВ</i> , <i>плосък данък</i> , <i>еврофондове</i> , <i>транспортна инфраструктура</i> , <i>БВП (брутен вътрешен продукт)</i> .
Актуализиране на знания, умения	Актуализират се уменията за: – Работа с писмени исторически източници. – Анализ на изображения. – Изработване на линия на времето. – Оценяване на последици от политически промени.

Политически сътресения

Президентските избори на 24 май 2017 г. са политически сътресения за България. За първи път в историята на България се провеждат избори за президент и парламентарно представителен орган.

ИЗВОДИ Познавателни задачи на българските граждани в Европейския съюз?

ПРОБЛЕМНИ ЗАДАЧИ 1. В България се провеждат избори за Европейския съюз. Защо е важно българските граждани да знаят за политическите процеси в ЕС?

ТЕМАТИЧНИ ЗАДАЧИ 1. Защо България е важна за ЕС? 2. Каква е ролята на България в ЕС? 3. Каква е ролята на България в ЕС? 4. Каква е ролята на България в ЕС?

ЗАДАЧИ ЗА КОНТРОЛ 1. Защо България е важна за ЕС? 2. Каква е ролята на България в ЕС? 3. Каква е ролята на България в ЕС? 4. Каква е ролята на България в ЕС?

360

Политически сътресения

Президентските избори на 24 май 2017 г. са политически сътресения за България. За първи път в историята на България се провеждат избори за президент и парламентарно представителен орган.

ИЗВОДИ Познавателни задачи на българските граждани в Европейския съюз?

ПРОБЛЕМНИ ЗАДАЧИ 1. В България се провеждат избори за Европейския съюз. Защо е важно българските граждани да знаят за политическите процеси в ЕС?

ТЕМАТИЧНИ ЗАДАЧИ 1. Защо България е важна за ЕС? 2. Каква е ролята на България в ЕС? 3. Каква е ролята на България в ЕС? 4. Каква е ролята на България в ЕС?

ЗАДАЧИ ЗА КОНТРОЛ 1. Защо България е важна за ЕС? 2. Каква е ролята на България в ЕС? 3. Каква е ролята на България в ЕС? 4. Каква е ролята на България в ЕС?

361

Съдържателни акценти	<p>Изяснява се значението на понятията: <i>НДСВ, плосък данък, еврофондове, транспортна инфраструктура, БВП (брутен вътрешен продукт)</i>.</p> <p>Подчертава се, че след 2007 г. българската държава и общество полагат усилия за повишаване на жизнения стандарт и за привличане на чужди инвестиции.</p> <p>Изясняват се причините за настъпилите политически сътресения в България в периода 2013 – 2014 г., както и мерките за преодоляването им.</p> <p>Разкрива се кои политически фигури и правителства имат най-голям принос за това.</p> <p>Обясняват се резултатите от президентските избори през 2016 г., причините за предсрочните парламентарни избори и се характеризира управлението на правителството на ГЕРБ.</p> <p>Обясняват се условията, които България трябва да изпълнява като член на ЕС, и се характеризират ползите от членството за страната и за нейните граждани.</p>
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с писмени исторически източници, с изображения, с рубриките „Свидетелство от епохата“, „Личност от епохата“, „Когато фактите говорят!“, „Още за...“, „Знаете ли, че...“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока
Задачи за контрол	Задача 1 и 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

ТЕМА 72: ПРЕХОД КЪМ ПАЗАРНА ИКОНОМИКА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> Начало на промени в икономиката <ol style="list-style-type: none"> пътят към пазарната икономика освобождение на цените на стоките Трудните първи стъпки към пазарна икономика <ol style="list-style-type: none"> приемане на Закон за масовата приватизация (1991 г.) приемане на Закон за реституция на национализираната през 40-те години градска собственост Кризата от 1996 – 1997 г. <ol style="list-style-type: none"> обявяване на масовата приватизация през 1996 г.
---------------	--

Опорни знания и умения, основни понятия	<p>б) причини за кризата и за промените в началото на 1997 г.</p> <p>4. Голямата приватизация</p> <p>а) реформи на правителството на СДС начело с Иван Костов</p> <p>б) последици от реструктурирането на икономиката</p> <p>5. Пазарната икономика в България като член на ЕС</p> <p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Описват трудностите на прехода към пазарна икономика – собствеността в промишлеността е държавна, а в селското стопанство – кооперативна. – Разбират, че запазването на държавния контрол върху цените предизвиква криза в снабдяването, чиито последици са изпитание за обществото. – Характеризират промените, свързани с възстановяването на частната собственост в селото и в града. – Разбират, че икономическите проблеми в края на 1994 г. връщат БСП на власт, чието правителство начело с Жан Виденов смята, че може да съчетае пазарните отношения със запазване на ролята на държавата. – Анализират причините за голямата банкова, зърнена и политическа криза през 1996 г., довела до оставката на Жан Виденов. – Разбират, че гражданските протести от началото на 1997 г. променят изцяло политическата ситуация в страната. – Характеризират реформите на правителството на Иван Костов и последиците от тях за държавата и обществото. – Разбират, че членството на България в ЕС изиграва важна роля за положителните икономически тенденции. – Познават понятията: <i>реституция, приватизация, валутен борд, реструктуриране на икономиката</i>.
---	---

72 Преход към пазарна икономика

НАЧАЛО НА ПРОМЕНИ В ИКОНОМИКАТА

В началото на прехода внасят се и съществени промени в цените на стоките. Това означава по-бързо преминаване на пазарната икономика, освобождаване на цените на стоките. В началото на прехода внасят се и съществени промени в цените на стоките. Това означава по-бързо преминаване на пазарната икономика, освобождаване на цените на стоките.

Трудните първи стъпки към пазарна икономика

През 1991 г. е приет Закон за масовата приватизация. Той дава право на българските граждани да придобият частна собственост на държавни предприятия.

Кризата от 1996 – 1997 г.

В края на 1994 г. връщат БСП на власт. Жан Виденов смята, че може да съчетае пазарните отношения със запазване на ролята на държавата.

СВЕДЕЛСТВА ОТ ЕПОХАТА

1. 1991 г. – приемане на Закон за масовата приватизация.

2. 1996 г. – криза в цените на стоките.

3. 1997 г. – криза в цените на стоките.

4. 1997 г. – криза в цените на стоките.

5. 1997 г. – криза в цените на стоките.

6. 1997 г. – криза в цените на стоките.

7. 1997 г. – криза в цените на стоките.

8. 1997 г. – криза в цените на стоките.

9. 1997 г. – криза в цените на стоките.

10. 1997 г. – криза в цените на стоките.

ТЕМА 73: ДЕМОГРАФСКИ И ИНТЕГРАЦИОННИ ПРОЦЕСИ – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

Актуализиране на знания, умения	Актуализират се уменията за: – Работа с исторически източници. – Анализ на изображения. – Анализ на статистически данни.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията: <i>реституция, приватизация, валутен борд, реструктуриране на икономиката</i> . Посочва се последователността на промените по пътя към пазарната икономика в България, както и се характеризира ролята на историческите личности и правителствата, свързани с тях. Подчертава се, че едно от най-важните условия за създаване на пазарна икономика е връщането на уважението към частната собственост. Обобщават се и се оценяват резултатите от реституцията и приватизацията и се обяснява, че забавянето на реформите поражда кризата през 1996 г. Изтъква се, че изборите през 1997 г. носят голямата промяна в България. Започват се реформи за реструктуриране на икономиката и се въвежда валутен борд, страната получава стабилизационни заеми. Подчертава се, че членството на България в ЕС изиграва важна роля за положителните икономически тенденции.
Учебни ресурси и други средства	Учебник – работа с исторически източници, изображения и рубриките „Свидетелство от епохата“, „Знаете ли, че...“, „Личности от епохата“, „Когато фактите говорят“, „Още за...“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриките „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“
Допълнителни задачи	Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока
Задачи за контрол	Задача 1 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> България отваря границите си <ol style="list-style-type: none"> намаляване на населението – причини насочване на мигранти към България Демографска криза и нейните последици <ol style="list-style-type: none"> много българи търсят работа в чужбина отрицателен естествен прираст на българското население намаляване на селското население социални проблеми, породени от демографската криза Етническите общности в демократизираща се България <ol style="list-style-type: none"> българските турци и мюсюлмани са принудени да търсят препитание в чужбина българските роми – програми за интегрирането им чрез образование и трудова квалификация Българските общности в чужбина <ol style="list-style-type: none"> нарастване на броя на българите в чужбина създаване на Държавната агенция за българите в чужбина
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> Разбират, че след промяната през 1989 г. поради икономически причини и засилена емиграция населението на България намалява. Характеризират причините за отрицателния естествен прираст на българското население. Разбират, че етническите и религиозните групи в България съществуват при зачитане на законите и свободата на вероизповеданията. Разбират какво е гражданско общество и дават примери за програми и проекти за интегрирането на ромите в обществото. Дават примери за държави, където живеят традиционните български емигрантски групи. Разбират положителната роля на новите технологии и на Държавната агенция за българите в чужбина за поддържането на връзките на българската емиграция с родината. Познават понятията: <i>мигранти, невъзвращенец, бежанци, гастарбайтер</i>.



Глобалната приватизация
Приватизацията обхваща целия свят през 1990-е години. В България приватизацията започва през 1997 г. с продажбата на държавни предприятия. Приватизацията е процес на преминаване на собствеността на предприятията от държавата на частни лица. В България приватизацията започва през 1997 г. с продажбата на държавни предприятия. Приватизацията е процес на преминаване на собствеността на предприятията от държавата на частни лица.

ВИДИМОСТ ОТ ПОСЛАДА
Във Варна (1994 г.)
Пане в Варна, издана малко преди началото на приватизацията в България и Русия в края на 2000-те. Изображението показва хората, които са били първи в линията за закупуване на земята в края на 2000-те. В началото на 2000-те приватизацията в България започва с продажбата на държавни предприятия. Приватизацията е процес на преминаване на собствеността на предприятията от държавата на частни лица.

ПАРНАРИТЕ ИЛИ ПАРНАРИ
В началото на 2000-те приватизацията в България започва с продажбата на държавни предприятия. Приватизацията е процес на преминаване на собствеността на предприятията от държавата на частни лица.

ПАРНАРИТЕ ИЛИ ПАРНАРИ
В началото на 2000-те приватизацията в България започва с продажбата на държавни предприятия. Приватизацията е процес на преминаване на собствеността на предприятията от държавата на частни лица.



В Пазарджик на 1996 г. в началото на приватизацията в България започва с продажбата на държавни предприятия. Приватизацията е процес на преминаване на собствеността на предприятията от държавата на частни лица.



В Пазарджик на 1996 г. в началото на приватизацията в България започва с продажбата на държавни предприятия. Приватизацията е процес на преминаване на собствеността на предприятията от държавата на частни лица.

В Пазарджик на 1996 г. в началото на приватизацията в България започва с продажбата на държавни предприятия. Приватизацията е процес на преминаване на собствеността на предприятията от държавата на частни лица.

73

КНИЖИ (географски и миграционни процеси)

Демографски и миграционни процеси

Въведение 1989 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1990 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1991 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1992 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1993 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1994 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1995 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1996 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1997 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1998 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1999 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2000 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2001 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2002 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2003 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2004 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2005 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2006 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2007 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2008 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2009 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2010 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2011 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2012 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2013 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2014 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2015 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2016 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2017 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2018 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2019 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2020 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2021 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2022 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България.

366

Учебни ресурси и други средства

Учебник – работа с исторически източници, изображения и рубриците „Свидетелство от епохата, „Личност от епохата“, „Още за...“, „Когато фактите говорят!“, Знаете ли, че...“

Допълнителни дейности

Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриците „ПРОВЕРЕТЕ НАУЧЕНОТО“ и „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

Допълнителни задачи

Писмен отговор на проблемния въпрос в началото на урока

Задачи за контрол

Задача 2 от „ПРИЛОЖЕТЕ ЗНАНИЯТА СИ“

367

ТЕМА 74: КУЛТУРАТА В УСЛОВИЯТА НА ДЕМОКРАЦИЯТА – УРОК ЗА НОВИ ЗНАНИЯ (1 УЧЕБЕН ЧАС)

Въведение 1989 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1990 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1991 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1992 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1993 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1994 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1995 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1996 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1997 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1998 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 1999 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2000 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2001 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2002 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2003 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2004 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2005 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2006 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2007 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2008 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2009 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2010 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2011 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2012 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2013 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2014 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2015 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2016 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2017 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2018 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2019 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2020 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2021 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България. 2022 г. – 15 статистически данни за миграционните процеси в България.

368

План на урока

- Кризата в българската култура през 90-те години
 - икономическите промени и културата
 - културата и пазарните условия
- Нови тенденции в българската култура
 - завръщането на творци, напуснали България и намерили признание по света
 - навлизане на свободните изкуства
 - интернет културите
 - усилия за подпомагане на културата
- Преодоляване на кризата
 - литературата
 - театърът и киното
 - изобразителното изкуство

Опорни знания и умения, основни понятия

Учениците:

- Разбират, че след промяната през 1989 г. българската култура изживява криза и трябва да се приспособи към пазарните условия. Това предизвиква сериозни промени и сътресения в културния живот.
- Дават примери за българското културно присъствие по света.
- Представят чрез примери влиянието на съвременната глобална култура върху българската.
- Представят чрез средствата на ИКТ български със световни постижения в различни области.
- Познават понятията: *стрийтарт, хепънинг, артинсталация*.

369

Актуализиране на знания, умения

Актуализират се уменията за:

- Работа с исторически източници.
- Анализ на изображения.
- Анализ и съпоставяне на статистически данни.

Съдържателни акценти

Изяснява се значението на понятията: *мигранти, невъзвращенец, бежанци, гастарбайтер*.

Посочват се причините за намаляването на населението на България след 1989 г. и се подчертава, че никога в своето развитие страната не е била толкова отворена към Европа и света.

Разкриват се същността на плуралистичната политическа култура и толерантността към различните етнически общности в България.

Характеризират се проблемите на различните етнически общности и средствата за тяхното разрешаване.

Посочва се къде по света се намират най-многобройните български емигрантски групи.

Изтъква се, че новата българска емиграция не губи връзката си с родината.

368

За Българската държава (VII – XIV в.) – Самоконтрол

Задача	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Брой точки	1	1	1	1	1	4	5	6	8	5
Скала за самооценяване	от 1 до 10 т.		Справям се задоволително, но със съществени грешки.							
	от 11 до 19 т.		Справям се добре, но с пропуски.							
	от 20 до 28 т.		Справям се много добре, но с незначителни грешки.							
	над 28 т.		Справям се отлично.							

За Българските земи под османска власт (XV – XIX в.) – Самоконтрол

Задача	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Брой точки	1	1	1	1	1	4	14	11	7	5
Скала за самооценяване	от 1 до 12 т.		Справям се задоволително, но със съществени грешки.							
	от 13 до 25 т.		Справям се добре, но с пропуски.							
	от 26 до 39 т.		Справям се много добре, но с незначителни грешки.							
	над 39 т.		Справям се отлично.							

За България от Освобождението до края на Втората световна война – Самоконтрол

Задача	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Брой точки	1	1	1	1	1	4	4	4	6	11
Скала за самооценяване	от 1 до 10 т.		Справям се задоволително, но със съществени грешки.							
	от 11 до 19 т.		Справям се добре, но с пропуски.							
	от 20 до 28 т.		Справям се много добре, но с незначителни грешки.							
	над 28 т.		Справям се отлично.							

За България след Втората световна война до началото на XXI в. – Самоконтрол

Задача	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Брой точки	1	1	1	1	1	6	4	4	7	11
Скала за самооценяване	от 1 до 12 т.		Справям се задоволително, но със съществени грешки.							
	от 13 до 22 т.		Справям се добре, но с пропуски.							
	от 23 до 32 т.		Справям се много добре, но с незначителни грешки.							
	над 32 т.		Справям се отлично.							

За Българите и България от праисторическата до съвременната епоха – Изходящо равнище

Задача	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Брой точки	1	1	1	1	1	1	4	4	8	8
Скала за самооценяване	от 1 до 10 т.		Справям се задоволително, но със съществени грешки.							
	от 11 до 19 т.		Справям се добре, но с пропуски.							
	от 20 до 28 т.		Справям се много добре, но с незначителни грешки.							
	над 28 т.		Справям се отлично.							

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРАИСТОРИЧЕСКАТА ЕПОХА

- Бояджиев, Я.** Абсолютна хронология и периодизация на българската праистория. Проблеми. – В: Годишник на Департамент „Археология“, Нов български университет, т. I. София, 1994, с. 249 – 254.
- Бояджиев, Я.** Развитие на раннонеолитните култури в Тракия в светлината на радиоуглеродните дати. – В: Годишник на Департамент „Археология“, Нов български университет, т. IV – V. София, 2000, с. 55 – 62.
- Бъчваров, Кр.** Неолитни погребални обреди. София, 2003.
- Ганецовски, Г.** Оходен – селище от ранния неолит. София, 2009.
- Гацов, И., Ст. Иванова и др.** Типология на каменните изделия от ранния и средния палеолит. – В: Археология, 1983, с. 1 – 2, 13 – 28.
- Георгиева, П., Ив. Симеонов.** За керамиката от неолита на Тракия. – В: Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Исторически факултет – специалност „Археология“, т. 2. 2003, с. 7 – 94.
- Иванова, Ст., М. Гурова и др.** Предварителни резултати на „Балканския Палео Проект“: свидетелства за човешка дейност на „прага“ на Европа през късния плейстоцен. – В: Българско е-списание за археология, т. 2, бр. 2, 2012, с. 1 – 24 (на английски език с информативно резюме на български език).
- Лещаков, Кр.** Бронзовата епоха в Горнотракийската низина. – В: Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Исторически факултет – специалност „Археология“, 3, 2002, с. 141 – 216.
- Маринова, Ел.** Археоботанично изследване на неолитното земеделие в днешна Южна България. – В: Археология, 2002, кн. 2, с. 13 – 24.
- Николов, В.** Раннонеолитно жилище от Слатина. София. (Разкопки и проучвания, XXV). София, 1992.
- Николов, В.** Проучвания върху неолитната керамика в Тракия. Керамичните комплекси Караново II – III, III и III – IV в контекста на Северозападна Анатолия и Югоизточна Европа. София, 1998.
- Николов, В. (ред.)** Тракия и съседните райони през неолита и халколита. V национална конференция по праистория (Караново, 1999 г.). София, 2000.
- Петров, В.** Нови аспекти в типологизацията и терминологията на селищните обекти в праисторията. – В: Българско е-списание за археология, т. 2, бр. 2, 2012, с. 123 – 133.
- Радунчева, А.** Праисторически богове и митове и връзката им с някои вярвания на древните гърци. – В: Годишник на Департамент „Археология“, Нов български университет, т. I. София, 1994, с. 29 – 44.
- Радунчева, А.** Храмов комплекс и пазарище от времето на ранната новокаменна епоха. – В: Годишник на Департамент „Археология“, Нов български университет, т. II – III. София, 1996, с. 119 – 132.
- Сираков, Н., Ст. Иванова и др.** Типология на каменните оръдия от късния палеолит. – В: Археология, 1993, 3, с. 1 – 17.
- Тодорова, Х.** Каменно-медната епоха в България (пето хил. пр.н.е.). София, 1986.
- Тодорова, Х.** Праисторически културни блокове и етнокултурни комплекси на Балканския полуостров. – В: Българска етнография, 1990, 5, с. 3 – 15.
- Тодорова, Х., И. Вайсов.** Новокаменната епоха в България (краят на седмо – шесто хил. пр.н.е.). София, 1993.

Чоухаджиев, Ст. Неолитни и халколитни култури в басейна на р. Струма. Велико Търново, 2007.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ТРАКИЙСКАТА ИСТОРИЯ И КУЛТУРА

- Извори за историята на Тракия и траките. Том 1. София, 1981; Том 2. София, 2002.
- Извори за старата история и география на Тракия и Македония. Второ разширено издание. София, 1949.
- Подбрани извори за историята на българските земи в Древността. София, 1980 (19932).
- Христоматия по тракология. Том 1. София, 1989; Том 2. София, 1998.
- Бешевлиев, В.** Проучвания върху личните имена у траките. София, 1963.
- Ботева-Боянова, Д.** Античните текстове и тяхното четене днес: Акценти от осем века фрагментарна история на Древна Тракия (IV в. пр.Хр. – IV в. сл.Хр.). София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2014.
- Ботева-Боянова, Д.** Проблеми на тракийската история и култура. Нов поглед върху сведенията на Херодот и Тукидид. София, Гутенберг, 2000.
- Ботева, Д.** Тракийският Херос в системата на тракийския пантеон. – В: Jubilaeus I: Сборник в памет на акад. Димитър Дечев. София, 1998, с. 23 – 27.
- Бошнаков, К.** Тракийска древност. Исторически очерци. София, 2000.
- Велков, В.** Градът в Тракия и Дакия през Късната античност. София, 1956.
- Венедиков, Ив.** Тракийското съкровище от Летница. София, 1996.
- Венедиков, Ив.** Медното гумно на прабългарите. София, 1983.
- Георгиев, В.** Траките и техният език. София, 1977.
- Герев, Б.** Земевладението в римска Тракия и Мизия, I – III в. ГСУ ФКНФ 72/2, 1977. София, 1980.
- Герев, Б.** Въпросът за романизацията на тракийското население в българските земи. – В: Етногенезис и културно наследство на българския народ. София, 1971, с. 33 – 37.
- Герев, Б.** Романизмът между Дунава и Балкана от Август до Хадриан. – [ч. 1] ГСУ, ФФ 45 (1949); [ч. 2] 48 (1952/1953).
- Гочева, З.** Култът на Тракийския конник в контекста на религията на Източното Средиземноморие. – В: Известия по история (Благоевград), 1. Власт и социум, 2003, с. 84 – 90.
- Гочева, З.** Проблеми на култа и иконографията на Тракийския конник. – Балкански древности 2, 1992, с. 67 – 70.
- Данов, Хр.** Древна Тракия. София 1969.
- Данов, Хр.** Тракийско изворознание. Велико Търново, 1998.
- Делев, П.** История на племената в Югозападна Тракия през I хил. пр.Хр. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2014.
- Делев, П.** Древният свят и Тракия. – В: Българска национална история. Том 1. Българските земи през древността. Велико Търново, Абагар, 2011, с. 511 – 906.
- Делирадев, П.** Принос към историческата география на Тракия. София, 1953.
- Дечев, Д.** Характеристика на тракийския език. София, 1952.
- Димитров, Д. П., М. Чичикова.** Късноантичната гробница при Силистра. София, 1986.
- Дуриданов, И.** Езикът на траките. София, 1976.
- История на България, т. 1: Първоитнообщинен и робовладелски строй. Траки. София, БАН, 1979.

- История на Добруджа, т. 1. Второ, преработено и допълнено издание. Велико Търново, 2011.
- Йорданов, К.** Политическите взаимоотношения между Македония и тракийските държави (359 – 281 пр.Хр.). София, 1998 (*Studia Thracica*, 7).
- Кацаров, Г.** Избрани съчинения. Том I – II. София, 2003 – 2004.
- Кацаров, Г.** Пеония. Принос към старата етнография и история на Македония. София, 1921.
- Кратка енциклопедия „Тракийска древност“. София, 1993.
- Маджаров, М.** Римските пътища в България. Принос в развитието на римската пътна система в провинциите Мизия и Тракия. Велико Търново, 2009.
- Маразов, Ив.** Мит, ритуал и изкуство у траките. София, 1992.
- Маразов, Ив.** Митология на траките. София, 1992.
- Михайлов, Г.** Траките. София, 1972.
- Никулицэ, И.** Северные фракийцы в VI – I вв. до н. э. Кишинев, 1987.
- Попов, Д.** Древна Тракия. История и култура. София, 2008.
- Попов, Д.** Тракология. София, 1999.
- Попов, Д.** Богът с много имена. София, 1995.
- Попов, Хр.** Урбанизация във вътрешните райони на Тракия и Илирия през VI – I век преди Христа. София, 2002.
- Порожанов, К.** Одриското царство, полисите по неговото крайбрежие и Атина от края на VI в. до края на 341 г. пр.Хр. (*Studia Thracica*, 14). София, 2011.
- Сарафов, Т.** Тракийските сатри. Принос към етногенезиса на тракийските племена. – ГСУ ФЗФ 67/1, 1974, с. 119 – 191. Севтополис, том 1. Бит и култура; том 2: Антични и средновековни монети. София, 1984.
- Спиридонов, Т.** Историческа география. Ч. 1. Основни понятия и проблеми. Историческа география на българските земи в древността. Варна, 1996.
- Тачева, М.** Царете на Древна Тракия. Книга първа. София, 2006.
- Тачева, М.** Власт и социум в римска Тракия и Мизия. София, 2000.
- Тачева, М.** Севт III, Севтополис и Кабиле (341 – 252 г. пр.Хр.) според епиграфските и нумизматичните данни. София, 2000.
- Тачева, М.** История на българските земи през елинистическата и римската епоха. Второ допълнено издание. София, 1997.
- Теодоров, Е.** Древнотракийското наследство в българския фолклор. София, 1972.
- Торбов, Н.** Могиланската могила във Враца. Враца, 2005.
- Фол, Ал.** История на българските земи в древността до края на III в. пр.Хр. Второ преработено издание. София, 1972.
- Фол, Ал.** Политика и култура в Древна Тракия. София, 1990.
- Фол, Ал.** Тракийският орфизъм. София, 1986.
- Фол, Ал.** Тракия и Балканите през ранноелинистическата епоха. София, 1975.
- Фол, Ал.** Политическа история на траките. Края на второто хилядолетие до края на пети век преди новата ера. София, 1972.
- Фол, Ал., Т. Спиридонов.** Историческа география на тракийските племена до III в. пр.н.е. София, 1983.
- Цветкова, Ю.** История на Тракийския Херсонес. От Троянската война до времето на римското завоевание. София, 2008.
- Югоизточна България през II – I хилядолетие пр.Хр. Варна, 2010.
- Юркува, Й.** Монетите на тракийските племена и владетели. София, 1992.
- Archibald, Z. H.** The Odrysian Kingdom of Thrace. Orpheus Un-
- masked. Oxford, 1998.
- Hoddinott, R.** The Thracians (Ancient Peoples and Places, Bd. 98). London, 1981.
- Poulter, A. G. (ed.)** Ancient Bulgaria: papers presented to the International Symposium on the Ancient History and Archaeology of Bulgaria, Volumes 1 – 2. Nottingham, 1983.
- ЛИТЕРАТУРА ЗА БЪЛГАРСКОТО СРЕДНОВЕКОВИЕ (VII – XIV в.)**
- Ангелов, Д.** Богомилството. София, 1993.
- Ангелов, Д.** Българинът в Средновековието. Светоглед, идеология, душевност. Варна, 1985.
- Ангелов, Д.** Образуване на българската народност. София, 1981.
- Ангелов, Д.** Из средновековното ни минало. София, 1990.
- Ангелов, П.** Средновековната българска дипломация. София, 2011.
- Ангелов, П.** Българско средновековие. София, 2013.
- Андреев, Й.** България през втората четвърт на XIV век. София, 1993.
- Андреев, Й.** Всекидневието на българите, XII – XIV в. София, 1992.
- Бакалов, Г.** Средновековният български владетел. Титулатура и инсигнии. София, 1985.
- Бешевлиев, В.** Първобългарите. Бит и култура. София, 1981.
- Билиарски, Ив.** Институциите на средновековна България. София, 1998.
- Божилков, Ив.** Фамилията на Асеневци. Генеалогия и просопография (1186 – 1460). София, 1985.
- Божилков, Ив.** Българското общество през 14. век. София, 2014.
- Ваклинов, Ст.** Формиране на старобългарската култура. София, 1977.
- Гагова, Кр.** Кръстоносните походи и средновековна България. София, 2004
- Гюзелев, В.** Княз Борис Първи. София, 1969.
- Гюзелев, В.** Училища, скриптории, библиотеки и знания в България, XIII – XIV век. София, 1985.
- Гюзелев, В.** Папството и българите през Средновековието. Пловдив, 2009.
- Данчева-Василева, А.** България и Латинската империя (1204 – 1261). София, 1985.
- Дворник, Фр.** Славяните в европейската история и цивилизация. София, 2000.
- Дуйчев, Ив.** Българско средновековие. София, 1972.
- Дуйчев, Ив.** Проучвания върху средновековната българска история и култура. София, 1981.
- Златарски, В.** История на българската държава през Средните векове. Т. 1 – 3. София, 1971, 1972.
- Иванов, Й.** Българите в Македония. София, 1986.
- История на българите, т. 1. От древността до края на XVI в. София, ТРУД, 2003.
- История на българската средновековна литература. София, 2008.
- Каймакамова, М.** Власт и история в средновековна България. София, 2011.
- Литаврин, Г.** България и Византия, XI – XII в. София, 1987.
- Матанов, Хр.** Югозападните български земи през XIV век. София, 1986.
- Мутафчиев, П.** История на българския народ (681 – 1323). София, 1986.
- Мутафчиев, П.** Книга за българите. София, 1987.

Николов, Анг. Политическа мисъл в ранносредновековна България. София, 2006.

Николов, Г. Централизъм и регионализъм в ранносредновековна България. София, 2005.

Николова, Б. Устройство и управление на българската православна църква (IX – XIX век). София, 1997.

Оболенски, Д. Византийската общност. Източна Европа, 500 – 1453. София, 2001

Овчаров, Д. Прабългарската религия. Произход и същност. София, 1997.

Панчевски, Ив. Пантеонът на древните славяни и митологията им. София, 1993.

Периватрич, С. Самуиловата държава. София, 2000.

Петров, П. Образуване на българската държава. София, 1981.

Петров, П. Възстановяване на българската държава. София, 1985.

Поливянни, Д. Средновековният български град през XIII – XIV век. София, 1989.

Рашев, Р. Прабългарите през V – VII в. Велико Търново, 2007.

Рашев, Р. Българската езическа култура, VII – IX в. София, 2008.

Степанов, Цв. Власт и авторитет в средновековна България. София, Агато, 1999.

Тъпкова-Заимова, В. Долни Дунав – гранична зона на Византийския запад. Към историята на северните и североизточни български земи, края на X – XII в. София, 1976.

Тъпкова-Заимова, В. Нашествия и етнически промени на Балканите през VI – VII в. София, 1966.

Чолова, Цв. Естественонаучните знания в средновековна България. София, 1988.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПЕРИОДА 1878 – 1944 г.

Аврамов, Румен. Стопанският XX век на България. София, 2001.

България 20. век. Алманах. Под ред. на Ф. Панайотов. София, 1999.

Гребенаров, Александър. Легални и тайни организации на македонските бежанци в България (1918 – 1947). София, 2006.

Грънчаров, Стойчо. България на прага на двадесетото столетие. Политически аспекти. София, 1986.

Грънчаров, Стойчо. Политическите сили и монархическият институт в България, 1886 – 1894 г. София, 1984.

Даскалов, Румен. Българското общество 1878 – 1939. Т. I – II. София, 2005.

Марков, Георги. България в Балканския съюз срещу Османската империя, 1911 – 1913. София, 2012.

Марков, Георги. Голямата война и българският меч над Балканския възел, 1914 – 1918. Ч. I – II. София, 2016.

Марков, Георги. Независимостта, 1908 г. София, 2008.

Николова, Веска. Народната партия и буржоазната демокрация. Кабинетът на Константин Стоилов (1894 – 1899). София, 1986.

Палангурски, Милко. Политическата система на България 1879 – 1919. Велико Търново, 1995.

Пандев, Костадин. Националноосвободителното движение в Македония и Одринско, 1878 – 1903. София, 1979.

Петрова, Димитрина. Самостоятелното управление на БЗНС 1920 – 1923. София, 1988.

Поппетров, Николай. Фашизмът в България – развитие и

прояви. София, 2008.

Славов, Слави. ВМРО от Илинден до Балканската война (1903 – 1912). София, 2016.

Стателова, Елена. Източна Румелия (1879 – 1885). Икономика, политика, култура. София, 1983.

Стателова, Елена, Андрей Пантев. Съединението на Княжество България и Източна Румелия в 1885 г. София, 1985.

Стателова, Елена, Радослав Попов, Василка Танкова. История на българската дипломация, 1879 – 1913. София, 1994.

Христов, Христо. България, Балканите и мирът, 1919. София, 1984.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПЕРИОДА 1944 – 1989 г.

Баева, И. Тодор Живков. София, 2006.

Брунбауер, У. „Социалистическият начин на живот“. Идеология, общество, семейство и политика в България (1944 – 1989). Русе, 2010.

Български държавници, 1944 – 1989. София, 2005.

Везенков, А. 9 септември 1944 г. София, 2014.

Груев, М., А. Калъонски. Възродителният процес. Мюсюлманските общности и комунистическият режим. София, 2008. Изследвания по история на социализма в България 1944 – 1989. Съст. Е. Кандиларов. София, 2010.

История на българите. Т. III. От Освобождението (1878) до края на Студената война (1989). Под ред. на Георги Марков. София, 2009.

Калинова, Е. Победителите и България (1939 – 1945). София, 2004.

Калинова, Е. Българската култура и политическият императив, 1944 – 1989. София, 2011.

Марчева, И. Тодор Живков – пътят към властта. Политика и икономика в България, 1953 – 1964 г. София б. г. (2000).

Марчева, И. Политиката за стопанска модернизация в България по време на Студената война. Пловдив, 2016.

НРБ от началото до края. Под ред. на И. Знеполски. София, 2011.

Огнянов, Л. Държавно-политическата система на България, 1944 – 1948. София, 1993.

Огнянов, Л. Политическата система в България 1949 – 1956. София, 2008.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПЕРИОДА СЛЕД 1989 г.

Баева, И., Е. Калинова. Социализмът в огледалото на прехода. София, 2011.

Беров, Любен. Икономиката на България и бившите социалистически страни десетилетие по-късно. 1989 – 1999. София, 1999.

Българските държавници 1944 – 1989. София, 2005.

Двадесет години от приемането на конституцията на Република България. Съст. Златимир Орсов. София, 2011.

25 години промени. Граници и периодизация на прехода, институции и качество на демокрацията в България. Съст. и ред. Михаил Груев. София, 2015.

Иванова, Ваня. Парламентът и смяната на обществената система в България (1989 – 1994). София, 2015.

Калинова, Е., И. Баева. Българските преходи 1939 – 2010. София, 2010.

Пачкова, Петя. Елитът и преходът. София, 2003.

Пиргова, Мария. Парламентарната система в България. София, 1998.

**КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ
ЗА 10. КЛАС**

Автори

Надка Васева
д-р Валентина Павлова
Веселина Иванова-Хасун

Редактор

Надка Васева

Графичен дизайн

проф. Владислав Паскалев
Боряна Паскалева

Коректор

Мила Томанова

Предпечатна подготовка

Валентина Иванова
Асен Балкански

Българска. Първо издание, 2019 г.
Формат 60x90/8. Печатни коли 14,5

ISBN 978-954-18-1427-7

Издател

„КЛЕТ БЪЛГАРИЯ“ ООД
1574 София, ул. „Никола Тесла“ № 5, BSR 2, етаж 4
тел.: 02 8061 300
e-mail: administration@bulvest2000.com
www.bulvest.com

